

Diagnoza stanu miasta Legnicy

Opracowanie:
Lider Projekt Sp. z o.o.
Instytut Badawczy IPC Sp. z o.o.

Grudzień 2021 r.

Spis treści

Część 1. POZYCJA KONKURENCYJNA LEGNICY NA TLE MIAST O ZNACZENIU REGIONALNYM -	
<i>Analiza porównawcza</i>	4
Wstęp metodyczny	5
Dobór grupy porównawczej.....	5
Sposób wyliczania wskaźników syntetycznych	6
SFERA SPOŁECZNA	11
Zasoby pracy	11
Infrastruktura społeczna	13
SFERA GOSPODARCZA	15
SFERA PRZESTRZENNA	17
Infrastruktura techniczna	17
Wynik analizy porównawczej.....	19
Część 2. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE I ZEWNĘTRZNE	20
Profil miasta.....	21
Sfera społeczna	22
Demografia	22
Polityka społeczna.....	26
Infrastruktura społeczna	28
Sfera gospodarcza.....	43
Tereny aktywności gospodarczej i instytucje otoczenia biznesu	45
Rynek pracy	47
Baza noclegowa i turystyczna	50
Sfera przestrzenna	53
Komunikacja	53
Transport drogowy	53

Infrastruktura dla rowerów.....	57
Transport kolejowy	59
Wyzwania komunikacyjne.....	60
Infrastruktura techniczna	60
Gospodarka odpadami.....	62
Cmentarze komunalne.....	65
Ochrona środowiska i przyrody	65
Część 3. WYNIKI BADAŃ SPOŁECZNYCH.....	73
Analiza danych pierwotnych	74
Struktura próby badań ilościowych	74
Wyniki analizy dotyczącej sfery społecznej.....	76
Wyniki analizy dotyczącej sfery gospodarczej	88
Wyniki analizy dotyczącej sfery przestrzennej.....	94
Wyzwania rozwojowe i oczekiwane zmiany	102
Podsumowanie badań terenowych	112

Część 1. POZYCJA
KONKURENCYJNA LEGNICY NA
TLE MIAST O ZNACZENIU
REGIONALNYM - *Analiza
porównawcza*

Wstęp metodyczny

Interpretacja wyników badań na podstawie analizy wskaźnikowej wielokryterialnej stanowi uzupełniający element diagnozy uwarunkowań strategicznych na terenie Miasta Legnicy.

W przeważającej części jej zakres oraz metodyka została wykonana w oparciu o metodykę zastosowaną w ramach poprzedniej *Strategii Rozwoju Miasta Legnicy na lata 2015-2020 PLUS*, co ma umożliwić czytelnikowi ocenę zmian jakie zaszły w polityce rozwojowej miasta na przestrzeni tych lat oraz ocenę potencjału na tle samorządów o zbliżonej funkcji lub położeniu.

Ograniczoność i subiektywny dobór wskaźników, a także oparcie się wyłącznie na danych ilościowych powoduje, iż analiza ta ma charakter poglądowy, a jej celem jest określenie pozycji konkurencyjnej Legnicy na tle miast o podobnej charakterystyce i funkcji w polityce rozwojowej kraju.

Widoczne w ramach poszczególnych sfer różnice pomiędzy analizowanymi ośrodkami miejskimi wynikają często z ich unikalnej specjalizacji, specyfiki lub roli jaką pełnią w sferze polityki przestrzennej i strategicznej państwa. Dlatego też wynik przeprowadzonego badania nie jest tradycyjnym *benchmarkingiem*, rozumianym jako poszukiwanie jednostki będącej, z uwagi na najwyższe parametry jakościowe, punktem odniesienia dla pozostałych samorządów, ale ma dać odpowiedź na ile miasta bazując na swoich potencjałach i niwelując posiadane bariery, ukierunkowują swój rozwój w sposób zrównoważony, zapewniający poprawę w kilku aspektach ich funkcjonowania, a na ile bazują na posiadanych przewagach komparatywnych, wzmacniając je jako motor wzrostu.

Dobór grupy porównawczej

Mimo, iż nowa ustawa o polityce rozwoju nie przewiduje działań opartych na koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, to zawarta w KPZK 2030 diagnoza i dobór miast regionalnych, jako miast zasadniczo liczących pomiędzy 100 a 200 tysiącami mieszkańców, pełniących ważne role administracyjne, gospodarcze, społeczne, koncentrujących niektóre funkcje metropolitalne, choć o skali oddziaływania mniejszej niż ośrodki wojewódzkie wydaje się nadal trafna i merytorycznie właściwa. Miasta te odgrywają ważną rolę w funkcjonowaniu poszczególnych regionów, a niektóre w ramach posiadanych specjalizacji, bezpośrednio także na rozwój kraju. Profil ten odpowiada charakterystyce Legnicy, stąd postanowiono o doborze próby analogicznym do zastosowanego w *Strategii Rozwoju Miasta Legnicy na lata 2015-2020 PLUS*.

Dobór tożsamego zestawu miast o charakterze ośrodków regionalnych zapewnia możliwość oceny dynamiki oraz poziomu rozwoju i pozycjonowania się Legnicy na ich tle w porównaniu z rokiem 2012, co pozwala na dokonanie orientacyjnej oceny prawidłowości i skuteczności prowadzonej polityki strategicznej na tle podobnych miast. Miasta średnie z uwagi na kluczową rolę pełnioną w procesach rozwoju kraju w ujęciu policentrycznym, w tym w tworzeniu i dyfuzji bodźców wzrostowych zostały objęte kompleksowym wsparciem przez *Strategię na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR)*. Zgodnie z przeprowadzoną w 2019 r. aktualizacją delimitacji miast średnich tracących swoje funkcje gospodarcze 11 z 19 rozpatrywanych w przedmiotowej analizie miast (w tym Legnica), zostało zakwalifikowanych do miast powiększających swój dystans rozwojowy, a więc zgodnie z zapisami *SOR* wymagających szczególnej interwencji w ramach prowadzonej polityki rozwojowej w nowej perspektywie 2021-2027, co dodatkowo potwierdza słuszność pozostawienia próby w przedmiotowym kształcie.

Konfrontacja z większą liczbą miast o charakterze regionalnym ma pozwolić na uzyskanie pełniejszego obrazu pozycji konkurencyjnej Legnicy, a tym samym na precyzyjniejsze określenie jej strategicznych przewag i niedoborów. W analizie przedstawione zostały także dane dla Wrocławia, jednakże nie były one brane pod uwagę przy dokonywaniu standaryzacji, obliczaniu wskaźnika sumarycznego i tworzenia zestawienia. Dane dla Wrocławia, zostały przedstawione w celach poglądowych, z uwagi na jego status jako stolicy województwa dolnośląskiego i punktu odniesienia dla pozostałych miast regionu.

Sposób wyliczania wskaźników syntetycznych

Wskaźniki użyte do analizy porównawczej bazują na najbardziej aktualnych i dostępnych danych Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego. Wskaźniki przyporządkowano do 3 sfer tematycznych:

- sfery społecznej, w skład, w której weszły wskaźniki należące do obszarów: zasobów pracy i infrastruktury społecznej,
- sfery gospodarczej,
- sfery przestrzennej, w której znalazły się głównie wskaźniki dotyczące infrastruktury technicznej,

jako obszarów o kluczowym znaczeniu dla potencjału rozwojowego miast. W przeważającej części dobór wskaźników jest analogiczny do wskaźników użytych w ramach analizy wykonanej w dokumencie Strategii Rozwoju Miasta Legnicy na lata 2015-2020 PLUS, co umożliwia częściowe porównanie wyników osiąganego funkcjonowania miasta na przestrzeni czasu, w tym poprzez dodanie i analizę wskaźników dynamiki. Analiza została również poszerzona o nowe wskaźniki dodane zarówno z uwagi na ich znaczenie dla oceny rozwoju miasta, jak i dostępność danych.

W celu sporządzenia rankingu wskaźniki podlegały standaryzacji, która w dalszej kolejności umożliwia ich agregację, a tym samym obliczenie wskaźnika sumarycznego, umożliwiającego porównanie pozycji konkurencyjnej poszczególnych miast.

Standaryzacja wskaźników polega na odjęciu od nominalnej wartości wskaźnika dla danego miasta średniej wartości dla wszystkich analizowanych podmiotów i podzieleniu przez odchylenie standardowe dla wszystkich miast. Wystandardyzowane wskaźniki oznaczają odchylenie od normy, którą reprezentuje wartość średnia dla całej badanej populacji, i mogą przyjmować wartości dodatnie lub ujemne. Przejście odchylenia od średniej do wartości dodatniej wskazuje, które miasta odznaczają się wskaźnikiem efektywności, dostępności lub jakości parametrów wyższym od średniej dla całej badanej populacji, czyli wszystkich badanych podmiotów. Z kolei wartości ujemne odchylenia ukazują miasta o gorszych wskaźnikach. Wystandardyzowane wskaźniki można sumować. Sumowanie wskaźników przed standaryzacją nie jest możliwe ze względu na odmienność znaczeniową wskaźników oraz ze względu na różnice w skali wartości.

W celu właściwego merytorycznie dokonania sumowania wskaźników:

- a) określono ich typ, dzieląc na:
 - stymulanty (wskaźniki pozytywne) – zmienne, których rosnąca wartość świadczy o wzroście poziomu badanego zjawiska (wartością najkorzystniejszą stymulanty jest wartość maksymalna, najmniej korzystną – wartość minimalna, przy sumowaniu oznaczone znakiem „+”),

- destymulanty – zmienne, których malejąca wartość świadczy o wzroście poziomu badanego zjawiska (wartością najkorzystniejszą destymulanty jest wartość minimalna, najmniej korzystną – wartość maksymalna, przy sumowaniu oznaczone znakiem „-”)
- b) nadano wagi, aby uniknąć nadmiernej reprezentacji jednej cechy funkcjonowania miasta w zestawieniu sumarycznym (np. usieciowienia infrastruktury), przy czym zakres wag wynosi od 0,33 do 1.

Poniżej przedstawiono zakres wskaźników użytych do przeprowadzenia analizy:

SFERA SPOŁECZNA:

Zasoby pracy (dane na 31.12.2020 r., chyba że wskazano inaczej)

- Procentowa zmiana liczby ludności pomiędzy rokiem 2012 a 2020;
- Odsetek ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (obciążenie demograficzne);
- Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym (wymienność pokoleniowa);
- Liczba osób pracujących w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym (wskaźnik aktywności zawodowej);
- Skumulowane saldo migracji z lat 2012-2020 na 1 000 mieszkańców;
- Skumulowani absolwenci szkół wyższych publicznych i niepublicznych na 1 000 pracujących;
- Udział bezrobotnych zarejestrowanych w ludności w wieku produkcyjnym;
- Dynamika wskaźnika poziomu bezrobocia w latach 2012 - 2020;
- Średnia zdawalność egzaminów maturalnych w latach 2012-2019;
- Skumulowani absolwenci szkół średnich zawodowych (techników) w stosunku do ogółu absolwentów szkół ponadpodstawowych/ ponadgimnazjalnych;

Infrastruktura społeczna (dane na 31.12.2020 r., chyba że wskazano inaczej)

- Liczba placówek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej ogółem na 10 tys. mieszkańców;
- Liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną;
- Liczba ludności przypadająca na 1 placówkę biblioteczną;
- Liczba ludności na 1 miejsce w kinach stałych;
- Liczba ludności przypadająca na 1 obiekt (domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice);
- Liczba ludności przypadająca na 1 obiekt (muzea łącznie z oddziałami);
- Liczba ludności przypadająca na 1 obiekt sportowy (stadiony, hale sportowe, hale gimnastyczne, korty tenisowe, pływalnie kryte);
- Liczba mieszkań przypadających na 1 000 ludności ;

- Dynamika zmian liczby mieszkań w latach 2012-2020;
- Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania;
- Mediana cen za 1 m² lokali mieszkalnych sprzedanych w ramach transakcji rynkowych;
- Miejsca w przedszkolach na 1 000 dzieci w wieku 3-6;
- Miejsca w żłobkach na 1 000 dzieci w wieku 0-3.

SFERA GOSPODARCZA

(dane na 31.12.2020 r., chyba że wskazano inaczej)

- Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności;
- Dynamika wskaźnika liczby podmiotów w latach 2012-2020;
- Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym;
- Dynamika liczby osób prowadzących działalność gospodarczą;
- Dochody budżetów gmin z podatku PIT na jednego mieszkańca;
- Dynamika wpływów z tytułu PIT w latach 2012-2020;
- Dochody budżetów gmin z podatku CIT na 1 pracującego;
- Kwota dofinansowania UE przydzielonego na podstawie umów zawartych w perspektywie 2014-2020 przypadająca na 1 mieszkańca (na podstawie wartości skorygowanych wniosków przekazanych do certyfikacji);
- Miejsca noclegowe całoroczne w obiektach zbiorowego zakwaterowania na 1 tys. mieszkańców;
- Udział podmiotów sektora kreatywnego¹ w ogóle podmiotów wpisanych do rejestru REGON;

SFERA PRZESTRZENNA:

Infrastruktura techniczna (dane na 31.12.2020 r., chyba że wskazano inaczej)

- Udział procentowy ludności obsługiwanej przez wodociąg;
- Udział procentowy ludności z podłączeniem do gazociągu;
- Udział procentowy ludności obsługiwanej przez kanalizację;
- Gęstość sieci wodociągowej w km na 100 km²;
- Gęstość sieci gazociągowej w km na 100 km²;

¹ Zgodnie z metodologią stosowaną przez Główny Urząd Statystyczny do podmiotów z tego sektora zaliczamy podmioty wpisane do rejestru regon działające w ramach następujących sekcji Państwowej Klasyfikacji Działalności 2007: SEKCJA J dział 59 (DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z PRODUKCJĄ FILMÓW, NAGRAŃ WIDEO, PROGRAMÓW TELEWIZYJNYCH, NAGRAŃ DŹWIĘKOWYCH I MUZYCZNYCH), dział 60 (NADAWANIE PROGRAMÓW OGÓLNODOSTĘPNYCH I ABONAMENTOWYCH) SEKCJA M dział 71 (DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ARCHITEKTURY I INŻYNIERII; BADANIA I ANALIZY TECHNICZNE), dział 73 (REKLAMA, BADANIE RYNKU I OPINII PUBLICZNEJ), dział 74 (POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA), SEKCJA R dział 90 (DZIAŁALNOŚĆ TWÓRCZA ZWIĄZANA Z KULTURĄ I ROZRYWKĄ).

- Gęstość sieci kanalizacyjnej w km na 100 km²;
- Gęstość sieci ciepłowniczej w km na 100 km²;
- Udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem w 2019 r.;
- Procentowa zmiana wskaźnika udziału zieleni miejskiej w latach 2012-2019;
- Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogólnej liczby ludności;
- Długość dróg rowerowych w przeliczeniu na 1 km²;
- Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów.

Na kolejnych stronach przedstawione zostały tabele z wynikami analizy poszczególnych wskaźników, jak i wynikiem wystandaryzowanego wskaźnika sumarycznego dla danej sfery. W tabelach pod nazwą wskaźników ujęte zostały wagi przypisane dla danego wskaźnika, a znak +/- informuje o charakterze danego miernika (stymulanta/destymulanta).

Tabela 1. Podstawowe dane statystyczne o miastach poddanych analizie

Nr	Miasto	Powierzchnia (w km ²)	Liczba ludności 2012	Liczba ludności 2020	Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym		Liczba ludności w wieku produkcyjnym		Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym		Dynamika zmian I. ludności 2012-2020	Skumulowane saldo migracji z lat 2012- 2020
					2012	2020	2012	2020	2012	2020		
1	Bielsko-Biała	125	174 370	169 756	29 361	29 732	109 546	95 815	35 463	44 209	-2,6%	-2 993
2	Częstochowa	160	234 472	217 530	35 782	33 391	149 460	123 614	49 230	60 525	-7,2%	-6 115
3	Elbląg	80	123 659	118 582	21 240	19 435	80 430	70 042	21 989	29 105	-4,1%	-2 245
4	Głogów	35	69 185	66 120	12 281	11 404	45 389	37 689	11 515	17 027	-4,4%	-3 357
5	Grudziądz	58	97 971	93 564	17 146	16 383	62 430	53 953	18 395	23 228	-4,5%	-1 728
6	Jelenia Góra	109	82 846	78 335	11 998	11 487	52 552	43 799	18 296	23 049	-5,4%	-1 022
7	Kalisz	69	104 676	99 106	17 895	16 661	64 872	56 413	21 909	26 032	-5,3%	-2 209
8	Koszalin	98	109 343	106 235	17 023	17 631	69 972	59 752	22 348	28 852	-2,8%	-75
9	Legnica	56	102 422	98 436	16 933	16 332	66 252	57 335	19 237	24 769	-3,9%	-2 184
10	Lubin	41	74 669	71 710	12 313	12 005	48 286	40 127	14 070	19 578	-4,0%	-3 300
11	Ostrów Wlkp.	42	72 933	71 560	12 202	12 258	46 731	41 419	14 000	17 883	-1,9%	-878
12	Płock	88	123 627	118 268	21 233	20 424	79 178	68 107	23 216	29 737	-4,3%	-3 338
13	Radom	112	219 703	209 296	38 576	36 135	140 117	121 775	41 010	51 386	-4,7%	-7 496
14	Rybnik	148	140 789	137 128	25 239	25 166	91 794	81 431	23 756	30 531	-2,6%	-3 483
15	Słupsk	43	94 849	89 780	15 253	14 363	60 996	51 545	18 600	23 872	-5,3%	-2 557
16	Świdnica	22	59 737	56 222	9 295	8 595	38 128	32 238	12 314	15 389	-5,9%	-1 891
17	Tarnów	72	112 952	107 498	18 393	16 782	71 851	62 492	22 708	28 224	-4,8%	-4 127
18	Wałbrzych	85	119 171	109 971	-	16 105	-	63 204	-	30 662	-7,7%	-2 752
19	Wrocław	84	115 546	108 561	19 024	17 110	74 012	62 936	22 510	28 515	-6,0%	-3 528
	Wrocław	293	631 188	641 928	93 184	110 595	406 420	372 138	131 584	159 195	1,70%	12 370

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Lokalnych, GUS.

SFERA SPOŁECZNA

Zasoby pracy

Sytuacja polskich miast w obszarze zatrudnienia znacząco poprawiła się w ostatnich latach (wzrosła liczba pracujących, spadł odsetek osób bezrobotnych, wzrasta udział osób wchodzących na rynek pracy o kwalifikacjach oczekiwanych przez pracodawców). Standardowe mierniki rynku pracy nie uwzględniają jednak czynników i zagrożeń generowanych przez postępujące zmiany demograficzne. Miasta o charakterze regionalnym zmagają się z niezwykle trudnym do zahamowania zjawiskiem depopulacji, zachodzącym na skutek zmian naturalnych (niskiego poziomu przyrostu naturalnego), jak i drenażem zasobów ludzkich na skutek migracji zewnętrznych (do dużych miast czy poza granice kraju) lub osiedlania się części mieszkańców na obszarach wiejskich.

Sytuacja demograficzna Legnicy jest relatywnie dobra na tle pozostałych samorządów. Spadek liczby ludności w latach 2012-2020 wynosił 3,9%, co oznacza 5. najniższy poziom ubytku ludności spośród rozpatrywanych ośrodków miejskich. Skumulowane saldo migracji z lat 2012-2020 pokazuje, iż łącznie w tym okresie na każde 1 000 mieszkańców wyprowadziły się 22 osoby, co stanowi wynik poniżej średniej dla rozpatrywanych miast. Wskazuje jednak na dość wyraźny ubytek liczby mieszkańców, spowodowany zjawiskiem suburbanizacji czy ciążenia ku większym ośrodkom metropolitalnym (co niejako potwierdza wzrost liczby ludności i wysokie dodatnie saldo migracji dla Wrocławia).

Legnica cechuje się również relatywnie niskim poziomem obciążenia demograficznego ludności w wieku produkcyjnym na tle pozostałych ośrodków regionalnych. Innym, istotnym wskaźnikiem dot. struktury demograficznej jest wskaźnik wymienności pokoleniowej. Pokazuje w jakim stopniu rynek pracy uzależniony jest od naturalnych procesów demograficznych, tzn. w jakim stopniu liczba osób wchodzących na rynek pracy w kolejnych latach (w wieku przedprodukcyjnym) jest w stanie zastąpić liczbę osób kończących pracę zawodową (osoby w wieku poprodukcyjnym). Wskaźnik ten wynosi dla Legnicy 151,7, co mimo, iż jest wynikiem dobrym na tle pozostałych miast, oznacza, iż zaspokojenie przyszłych potrzeb rynku pracy wymagać będzie działań zmierzających do przyciągnięcia nowych zasobów siły roboczej lub wzrostu wydajności pracy. Sytuację na lokalnym rynku pracy należy uznać jako umiarkowanie korzystną. Udział osób pracujących w ogóle ludności w wieku produkcyjnym wynosił 56,70%, co stanowi wynik powyżej średniej dla analizowanych miast. Udział osób bezrobotnych spadł w analizowanych 8 latach o 41% i w 2020 roku wynosił 4,5%. Niepokojący w tym aspekcie może być fakt, iż jest to wynik najwyższy spośród rozpatrywanych miast Dolnego Śląska.

Legnica posiada wysoki potencjał szkolnictwa wyższego, który zapewnia dopływ wykwalifikowanych kadr na rynek pracy. Liczba absolwentów legnickich uczelni z lat 2012-2019 przypadająca na każde 1 000 osób pracujących wynosiła 341 osób (8. pozycja spośród rozpatrywanych miast). Na nieco niższym poziomie należy ocenić szkolnictwo ponadpodstawowe. Średnia zdawalność matur wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych w latach 2012-2019 była jedną z najniższych. Również udział kadr zawodowych z techników (oczekiwanych szczególnie przez sektor produkcyjny) wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych plasuje się poniżej średniej dla rozpatrywanych miast.

Legnica pod względem posiadanego potencjału zasobów ludzkich została sklasyfikowana na 7. miejscu, co należy uznać za wynik dobry, choć wymagający podjęcia wysiłku i działań, celem ograniczenia tempa dokonywania się niekorzystnych przemian demograficznych, jak i dalszego stymulowania rozwoju lokalnego rynku pracy i kapitału ludzkiego.

Tabela 2. Analiza porównawcza w obszarze "Zasoby pracy" SFERA SPOŁECZNA

Nr	Miasto	Zmiana liczby ludności w latach 2012-2020	Udział osób w wieku nieprodukcyjnym na każde 100 os. w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 os. w wieku przedprodukcyjnym	Poziom skumulowanego salda migracji z lat 2012-2020 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	Udział osób pracujących w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (2020)	Dynamika poziomu bezrobocia 2012-2020	Absolwenci szkół wyższych w latach 2012-2019 na 1000 pracujących	Średnia zdawalność matur z lat 2012-2019	Absolwenci techników w stosunku do absolwentów szkół ponadpodstawowych łącznie w latach 2012-2019	WS - ZP
		1	-1	-1	1	1	-1	-0,5	1	0,5	1	
1	Bielsko-Biała	-2,6%	77,2%	148,7	-18	82,0%	3,0%	-50,0%	264	84,7	39,3%	7,2
2	Ostrów Wlkp.	-1,9%	72,8%	145,9	-12	54,8%	2,8%	-58,0%	90	85,9	34,5%	5,7
3	Rybnik	-2,6%	68,4%	121,3	-25	48,7%	3,0%	-40,0%	95	81	38,2%	5,3
4	Elbląg	-4,1%	69,3%	149,8	-19	37,8%	4,6%	-52,0%	328	83,3	36,6%	3,3
5	Kalisz	-5,3%	75,7%	156,2	-22	59,0%	2,9%	-54,0%	375	84,4	31,1%	1,8
6	Koszalin	-2,8%	77,8%	163,6	-1	58,4%	5,3%	-38,0%	525	81,8	27,6%	1,5
7	Legnica	-3,9%	71,7%	151,7	-22	56,7%	4,5%	-41,0%	341	74,1	30,8%	0,7
8	Ślupsk	-5,3%	74,2%	166,2	-28	53,9%	4,4%	-45,0%	354	80,4	38,5%	0,5
9	Płock	-4,3%	73,7%	145,6	-28	67,9%	6,4%	-38,0%	367	82,3	28,2%	0,1
10	Tarnów	-4,8%	72,0%	168,2	-38	63,4%	4,7%	-45,0%	379	82	31,9%	0,1
11	Częstochowa	-7,2%	76,0%	181,3	-28	60,0%	3,8%	-63,0%	544	82,1	30,4%	-0,6
12	Jelenia Góra	-5,4%	78,9%	200,7	-13	50,7%	3,5%	-50,0%	276	82,1	38,9%	-1,4
13	Radom	-4,7%	71,9%	142,2	-36	45,7%	9,3%	-38,0%	470	84,7	31,6%	-2
14	Świdnica	-5,9%	74,4%	179	-34	59,6%	3,9%	-47,0%	42	78	38,9%	-2,4
15	Grudziądz	-4,5%	73,4%	141,8	-18	40,2%	7,3%	-46,0%	42	83,1	30,1%	-3,2
16	Głogów	-4,4%	75,4%	149,3	-51	42,9%	4,2%	-44,0%	121	78,8	37,8%	-3,3
17	Włocławek	-6,0%	72,5%	166,7	-32	48,7%	7,8%	-47,0%	243	81,4	33,4%	-3,9
18	Lubin	-4,0%	78,7%	163,1	-46	49,9%	2,8%	-50,0%	79	74,1	36,0%	-4
19	Wałbrzych	-7,7%	74,0%	190,4	-25	45,6%	3,8%	-64%	277	74,7	27,8%	-5,3
	Wrocław	1,7%	72,5%	143,9	19	77,6%	2,6%	-45%	867	82,9	21,8%	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: BDL, GUS.

Infrastruktura społeczna

Biorąc pod uwagę poziom dostępności ludności do infrastruktury społecznej Legnica plasuje się w górnej połowie stawki, przy czym rozkład możliwości korzystania mieszkańców z poszczególnych funkcji jest nierównomierny.

Legniczanie posiadają relatywnie dobry lub bardzo dobry dostęp do placówek aptecznych, kin, bibliotek, domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic, czy obiektów sportowych. Z kolei liczba infrastruktury placówek ambulatoryjnej opieki medycznej i muzeów odbiega od średniego poziomu dla rozpatrywanych miast regionalnych.

Wskaźniki dotyczące mieszkalnictwa prezentują się ponadprzeciętnie na tle rozpatrywanych miast. Na każde 1 000 mieszkańców przypadały 444 mieszkania, o średniej powierzchni użytkowej 63,6 m², a liczba mieszkań pomiędzy 2012 a 2020 r. wzrosła o 6,1%. Warto także wskazać, iż przy relatywnie dobrej dostępności mieszkań, przeciętne ceny mierzone medianą cen transakcyjnych za 1 metr kwadratowy, także stanowiły jedno z niższych wśród analizowanych miast, co powinno przekładać się na wyższą atrakcyjność osiedleńczą wśród potencjalnych mieszkańców.

Istotnym aspektem prowadzenia polityki społecznej i prorodzinnej jest zabezpieczenie odpowiedniego dostępu do infrastruktury opiekuńczej i wychowania przedszkolnego. W przypadku liczby dostępnych miejsc w przedszkolach w przeliczeniu na liczbę dzieci w wieku 3-6 lat Legnica w pełni zaspakaja potrzeby w tym zakresie, pokrywając w całości zapotrzebowanie na usługi przedszkolne. Warto zauważyć, iż dane GUS pochodzą w tym przypadku z 2018 r. (z uwagi na zmiany metodologiczne liczenia są to dane najbardziej aktualne na dzień sporządzania analizy) i sytuacja w tym obszarze uległa dalszej poprawie. Bardzo korzystnie prezentuje się również sytuacja w przypadku dostępu do żłobków – Legnica zabezpiecza miejsca w placówkach żłobkowych dla ponad 30% dzieci w wieku do 3 lat, co stanowi drugi wynik spośród prezentowanych samorządów.

Tabela 3. Analiza porównawcza dla obszaru "infrastruktura społeczna" SFERA SPOŁECZNA

Nr	Miasto	Ludność przypadająca na 1 aptekę ogólnodostępną	Liczba placówek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie) na 10 tys. ludności	Ludność przypadająca na 1 placówkę biblioteczną	Ludność przypadająca na 1 muzeum	Ludność przypadająca na jedną placówkę: domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic	Ludność przypadająca na 1 obiekt sportowy	Liczba osób na 1 miejsce w salach kinowych	Ilość mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców	Procentowy wzrost liczby mieszkań w latach 2012-2020	Średnia powierzchnia użytkowa mieszkań	Mediana cena za 1 m ² lokali mieszkalnych sprzedanych w ramach transakcji rynkowych	Miejsca w przedszkolach na 1000 dzieci w wieku 3-6 (2018)	Miejsca w żłobkach na 1 000 dzieci w wieku 0-3	WS - IS
		-1	1	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	1	0,5	0,5	-1	1	1	
1	Koszalin	2 309	6	9 658	21 247	15 176	3 794	79	449	8,6%	64,4	4 558	1 122	487	6,2
2	Świdnica	2 008	7	11 244	56 222	28 111	2 959	54	440	4,4%	62,9	3 274	1 095	272	5,1
3	Kalisz	2 202	7	9 010	19 821	33 035	6 194	33	453	5,4%	62,7	3 646	1 038	225	4,5
4	Tarnów	1 955	7	7 678	21 500	35 833	5 972	61	413	4,5%	64,4	3 791	1 169	208	4,1
5	Bielsko-Biała	2 783	9	7 073	42 439	11 317	4 850	55	431	6,9%	69,8	4 509	1 120	158	3,8
6	Jelenia Góra	2 238	6	13 056	19 584	19 584	3 917	52	460	3,6%	65,0	3 478	1 115	155	3,6
7	Legnica	2 289	4	7 031	98 436	24 609	7 572	42	444	6,1%	63,6	3 473	1 041	302	1,9
8	Lubin	2 473	5	14 342	35 855	23 903	4 218	45	423	5,7%	58,4	3 898	1 075	237	0,0
9	Płock	3 196	6	7 392	39 423	59 134	7 885	71	445	6,9%	59,5	4 201	1 102	214	-0,4
10	Częstochowa	2 314	7	9 458	72 510	27 191	8 057	67	463	3,5%	63,0	4 057	983	83	-0,5
11	Wałbrzych	2 749	4	10 997	54 986	54 986	7 855	60	462	0,4%	54,3	2 357	942	243	-1,0
12	Głogów	3 005	6	16 530	66 120	66 120	6 011	66	404	5,9%	58,6	3 506	1 143	281	-1,2
13	Słupsk	2 565	5	12 826	89 780	29 927	8 978	76	453	7,7%	59,6	3 707	946	221	-1,5
14	Włocławek	2 784	7	5 714	108 561	27 140	9 047	89	431	3,0%	56,6	3 217	913	189	-1,7
15	Ostrów Wlkp.	2 385	5	10 223	71 560	71 560	23 853	179	405	9,9%	76,3	3 671	1 052	226	-2,9
16	Grudziądz	2 835	5	10 396	93 564	93 564	10 396	73	424	4,4%	58,3	3 343	1 036	178	-4,0
17	Elbląg	3 388	7	14 823	59 291	59 291	9 122	119	404	5,3%	58,5	3 927	1 061	205	-4,4
18	Rybnik	4 155	5	6 530	68 564	22 855	5 274	49	360	6,1%	76,1	3 019	886	97	-5,5
19	Radom	3 171	7	14 950	34 883	34 883	20 930	89	408	5,0%	61,6	4 027	881	106	-6,8
	Wrocław	2 478	9	15 657	32096	45 852	4938	40	547	24,27%	68,4	6 279	1 122	355	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: BDL, GUS.

SFERA GOSPODARCZA

Legnica jest ośrodkiem miejskim cechującym się wysokim poziomem rozwoju gospodarczego. Liczba przedsiębiorstw przypadających na każde 10 000 osób wynosi 1 436 i w ostatnich 8 latach widoczny był jej wyraźny przyrost (10,6%). Wskaźnik przedsiębiorczości, tj. liczby osób prowadzących działalność gospodarczą w ogólnej liczbie osób w wieku produkcyjnym wynosił 15,8, a jego poziom wzrósł o 15,6% w badanym okresie.

W ramach struktury przedsiębiorstw, sektor kreatywny, pożądaný z uwagi na swój innowacyjny, prorozwojowy i miastotwórczy charakter stanowi 6,1% ogółu przedsiębiorstw, co nie jest rezultatem w pełni zadowalającym, biorąc pod uwagę obecność i potencjał zlokalizowanych w Legnicy szkół wyższych i instytucji kultury.

Potencjał nabywczy ludności mierzony udziałem podatku dochodowego w dochodach miasta w przeliczeniu na mieszkańca należy uznać jako średni na tle pozostałych miast. Pozytywnym objawem jest relatywnie wysoki wzrost tego wskaźnika (69%) w stosunku do 2012 r., co świadczy o znaczącej poprawie sytuacji materialnej mieszkańców Legnicy.

Dochody z tytułu podatku dochodowego podmiotów gospodarczych należy uznać za relatywnie niskie, choć wskaźnik ten narażony jest często na wahania związane m.in. z optymalizacją podatkową przedsiębiorstw. Wyrażna w tym aspekcie analizy jest przewaga miast, w których siedziby mają spółki skarbu państwa, co nieco wypacza wynik porównania, choć daje także obraz potencjału budżetowego części samorządów, z jakimi w różnym stopniu konkuruje Legnica.

Legnica cechuje się także wysokim poziomem zabezpieczenia bazy noclegowej (12 miejsc na każde 1 000 mieszkańców), ustępując jedynie Jeleniej Górze, czyli miejscowości położonej w rozwiniętym turystycznie regionie Karkonoszy.

Jako wskaźnik uzupełniający analizie poddano także efektywność beneficjentów programów operacyjnych w perspektywie 2014-2020 pochodzących z poszczególnych miast. Poziom pozyskanego dofinansowania UE w przeliczeniu na mieszkańca do końca 2020 r. był w Legnicy na poziomie zbliżonym do średniej dla rozpatrywanych miast, co wskazuje na przeciętną absorpcję środków pomocowych przez lokalne podmioty.

Tabela 4. Analiza porównawcza dla SFERY GOSPODARCZEJ

Nr	Miasto	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	Zmiana wskaźnika l. podmiotów w latach 2012-2020	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	Zmiana wskaźnika przedsiębiorczości w latach 2012-2020	Dochody budżetu Miasta z podatku PIT na 1 mieszkańca	Zmiana wskaźnika dochodów z PIT na mieszkańca lata 2012-2020	Dochody budżetu miasta z podatku CIT na 1 pracującego	Wartość projektów dofinansowanych w perspektywie 2014-2020 w przeliczeniu na mieszkańca	Ilość miejsc noclegowych na 1000 ludności	Udział podmiotów sektora kreatywnego w ogóle podmiotów wpisanych do rejestru REGON;	WS-SG
		1	0,5	1	0,5	1	0,5	0,5	0,5	1	1	
1	Bielsko-Biała	1595	10,5%	19,4	18,4%	1 835,99 zł	67,6%	372,36 zł	3 076,24 zł	12	7,5%	6,3
2	Jelenia Góra	1658	8,8%	19,2	20,0%	1 324,93 zł	65,9%	270,85 zł	2 974,34 zł	27	6,1%	5,6
3	Koszalin	1686	0,4%	22,0	11,1%	1 569,40 zł	68,8%	296,24 zł	2 182,33 zł	7	6,9%	2,6
4	Tarnów	1147	16,3%	13,9	21,8%	1 259,27 zł	61,4%	313,03 zł	3 107,14 zł	9	8,0%	1,2
5	Legnica	1436	10,6%	15,8	15,6%	1 427,62 zł	69,4%	236,03 zł	2 287,96 zł	12	6,1%	0,7
6	Kalisz	1214	7,8%	15,5	14,0%	1 734,64 zł	97,5%	369,54 zł	1 772,20 zł	4	6,9%	0,6
7	Ostrów Wlkp.	1355	10,0%	17,6	18,2%	1 177,59 zł	84,0%	263,35 zł	1 563,40 zł	7	6,8%	0,1
8	Częstochowa	1245	9,5%	15,9	17,5%	1 468,33 zł	66,4%	249,57 zł	2 313,41 zł	11	6,0%	-0,1
9	Świdnica	1528	9,0%	15,7	16,4%	1 189,32 zł	80,5%	184,72 zł	2 724,19 zł	12	5,1%	-0,2
10	Rybnik	1059	11,5%	13,0	18,0%	1 509,15 zł	66,3%	263,19 zł	3 435,74 zł	3	7,5%	-0,6
11	Lubin	1009	1,5%	13,4	13,9%	1 489,61 zł	48,6%	1 585,58 zł	1 959,73 zł	8	7,3%	-1,3
12	Płock	1041	3,4%	12,8	10,0%	1 635,86 zł	47,0%	1 366,57 zł	2 993,39 zł	7	6,8%	-1,4
13	Słupsk	1435	2,4%	17,1	12,8%	1 364,33 zł	61,5%	203,28 zł	2 567,41 zł	6	6,0%	-1,5
14	Elbląg	1125	13,5%	13,3	28,2%	1 326,01 zł	61,7%	208,14 zł	3 039,41 zł	6	5,1%	-1,8
15	Radom	1198	7,1%	15,9	16,3%	1 310,23 zł	70,2%	221,51 zł	2 253,82 zł	4	6,3%	-2,1
16	Wałbrzych	1264	7,5%	12,7	16,8%	1 124,70 zł	94,8%	197,29 zł	2 046,94 zł	7	4,3%	-4,1
17	Grudziądz	913	12,4%	11,9	21,3%	1 089,51 zł	61,8%	217,25 zł	1 534,34 zł	10	4,9%	-5,3
18	Głogów	996	1,3%	12,6	13,5%	1 247,16 zł	60,2%	464,00 zł	1 527,04 zł	2	6,8%	-5,5
19	Włocławek	1011	-1,6%	12,6	6,8%	1 175,61 zł	52,5%	394,60 zł	2 136,98 zł	5	5,2%	-7,6
	Wrocław	1986	19,3%	20,5	20,1%	2 274,03 zł	83,5%	482,08 zł	4 189,88 zł	19	8,6%	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: BDL, GUS

SFERA PRZESTRZENNA

Infrastruktura techniczna

Wyniki analizy statystycznej ujęte w ramach tego obszaru tematycznego mają zarówno wskazać na obszary miejskie, które posiadają wysoki poziom rozwoju usług komunalnych i bytowych, jak również wskazać na te jednostki, które cechują się wysokim poziomem dbałości o środowisko co nierzadko pomijane, ma także znaczący wpływ na komfort życia mieszkańców.

Poziom rozwoju infrastruktury technicznej w mieście należy uznać za wysoki, Legnica ustępuje w tym obszarze analizy jedynie dwóm mniejszym powierzchniowo i ludnościowo miastom: Świdnicy i Ostrowowi Wielkopolskiemu.

Legnica cechuje się relatywnie dobrze rozwiniętą siecią infrastruktury technicznej na tle pozostałych miast, do której dostęp posiada znaczna liczba mieszkańców. Szczególnie pozytywnie należy ocenić wysoki poziom gęstości sieci ciepłej jak również pełne objęcie ludności usługami oczyszczalni ścieków, co ma także kluczowe znaczenie dla ochrony środowiska, odpowiednio poprzez ograniczenie emisji CO₂, jak również ograniczenie niekontrolowanego wywozu czy odprowadzania nieczystości.

Miasto posiada wysoki udział parków, zieleńców i zieleni miejskiej (4,5% pow. miasta) w stosunku do innych miast, ustępując jedynie Grudziądzowi i Świdnicy w tym aspekcie, co wpływa na komfort zamieszkania, warunki rekreacji, a także stanowi ważny czynnik przyrodniczy. Dodatkowo wskaźnik ten odnotował realny wzrost w latach 2012-2019 (21,6%).

W aspekcie rozwoju infrastruktury rowerowej Legnica plasuje się nieco poniżej średniej dla rozpatrywanych miast (0,709 km na 1 km²), co daje jej 12-ty wynik spośród analizowanych samorządów.

Dbłość o środowisko naturalne Legnicy widoczna jest także w jednym z najwyższych osiągniętych poziomów udziału odpadów zebranych selektywnie w ogóle zgromadzonych odpadów. Wskazuje to na relatywnie wysoką jakość i efektywność gospodarki odpadami, w tym zwiększone możliwości recyklingu i ich ponownego wykorzystania, a co za tym idzie niższe koszty środowiskowe.

Tabela 5. Analiza porównawcza w obszarze "infrastruktura techniczna" SFERA PRZESTRZENNA

Nr	Miasto	Sieć rozdzielcza na 100 km2				Korzystający z instalacji w ogóle ludności			Udział osób korzystających z oczyszczalni ścieków w liczbie mieszkańców ogółem	Udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem 2019;	Zmiana procentowa wskaźnika udziału zieleni miejskiej w latach 2012-2019	Długość dróg rowerowych na 1 km ² ;	Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów	WS - IT
		sieć wodociągowa	sieć kanalizacyjna	sieć gazowa	sieć ciepła (także z przesyłową)	wodociąg	kanalizacja	gaz						
		0,33	0,33	0,33	0,5	0,33	0,33	0,33	0,5	1	0,5	1	1	
1	Świdnica	639	666	579	155	98,7%	92,1%	92,4%	100,0%	7,2	41,2%	1,141	35,7	8,1
2	Ostrów Wlkp.	688	652	595	160	98,5%	92,3%	71,5%	95,1%	2,8	40,0%	1,255	27,2	3,6
3	Legnica	463	378	372	200	98,3%	93,7%	93,6%	100,0%	4,5	21,6%	0,709	37,9	3,1
4	Słupsk	547	617	443	181	98,4%	94,9%	82,6%	96,4%	2,9	11,5%	1,133	32,1	2,8
5	Tarnów	540	518	545	239	100,0%	88,0%	96,1%	100,0%	1,8	-5,3%	1,051	30,6	2,6
6	Grudziądz	445	357	382	167	96,2%	92,2%	87,5%	98,8%	5,2	0,0%	1,014	34,3	2,4
7	Lubin	401	356	330	192	99,9%	99,6%	96,8%	95,5%	3,7	8,8%	0,907	33	2,3
8	Głogów	425	532	343	228	98,2%	98,3%	89,8%	95,9%	4,5	0,0%	0,686	25,7	1,4
9	Bielsko-Biała	637	701	492	98	98,0%	85,9%	92,3%	89,6%	1,9	5,6%	0,276	75	1,2
10	Radom	485	450	447	107	95,9%	91,8%	80,1%	99,8%	4	-4,8%	0,904	31,6	0,7
11	Koszalin	338	251	296	77	100,0%	94,5%	85,6%	100,0%	2	5,3%	0,899	36,4	-0,2
12	Elbląg	376	276	276	132	98,7%	94,6%	82,2%	91,5%	2,3	43,8%	0,578	30	-1,7
13	Płock	368	283	195	116	96,4%	90,6%	61,0%	99,8%	3,1	14,8%	0,727	34,6	-1,7
14	Częstochowa	462	371	416	86	96,4%	88,3%	75,1%	97,1%	3	0,0%	0,531	38,3	-1,8
15	Kalisz	401	376	342	69	97,5%	90,2%	74,6%	91,7%	2,4	9,1%	0,797	30,8	-2,5
16	Włocławek	308	312	250	120	97,0%	92,5%	75,3%	99,5%	1,6	-11,1%	0,765	33,9	-2,6
17	Wałbrzych	338	256	330	26	97,4%	82,3%	94,8%	100,0%	2,2	-8,3%	0,396	16	-5,4
18	Jelenia Góra	334	262	248	47	97,4%	89,9%	92,8%	91,8%	1,6	0,0%	0,524	20,8	-5,5
19	Rybnik	424	433	250	49	97,3%	79,5%	59,0%	91,2%	1,2	-42,9%	0,192	48,4	-6,8
	Wrocław	529	432	487	132	96,5%	92,7%	72,9%	99,0%	5,2	8,3%	1,230	38,2	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: BDL, GUS.

Wynik analizy porównawczej

Legnica w każdym z analizowanych obszarów tematycznych odnotowała wynik powyżej przeciętnej, co dało jej 6-tą pozycję w rankingu zbiorczym. Przeprowadzona analiza potwierdziła zatem, że Legnica charakteryzuje się równomiernym rozłożeniem potencjałów w każdej ze sfer polityki miejskiej, bez wyraźnej cechy wiodącej. Utrzymanie wysokiej pozycji w rankingu [w analizie przeprowadzonej na potrzeby poprzedniej *Strategii* osiągnęła 5-tą lokatę - przyp. aut.], jak również brak jednoznacznie dominującej funkcji świadczy o tym, że miasto rozwija się w sposób zrównoważony.

Z jednej strony należy uznać to jako pozytywny objaw prowadzonej polityki strategicznej – wskazujący na równomierne rozłożenie akcentów w polityce rozwojowej i stabilny wzrost, z drugiej strony zaś brakuje wyraźnego potencjału, który mógłby stać się wyróżnikiem miasta na tle innych samorządów, tworząc jego specjalizację.

Stabilna sytuacja gospodarcza i wysoki poziom rozwiniętej infrastruktury technicznej, przy odpowiednim stymulowaniu sfery społecznej stanowi bazę dla podejmowania w przyszłości ambitnych działań prorozwojowych, które pozwolą wykreować nowe potencjały i generatory wzrostu miasta. Jest to jednocześnie fundament, który zabezpiecza prowadzoną politykę miejską przed obserwowanymi w ostatnich latach zagrożeniami zewnętrznymi czy okresami dekonunktury.

Tabela 6. Ranking zbiorczy analizy porównawczej

Lp.	Miasto	WS-ZP	WS-SG	WS-IS	WS-IT	Wskaźnik sumaryczny zbiorczy
1	Bielsko-Biała	7,2	6,3	3,8	1,2	18,5
2	Świdnica	-2,4	-0,2	5,1	8,1	10,6
3	Koszalin	1,5	2,6	6,2	-0,2	10,2
4	Tarnów	0,1	1,2	4,1	2,6	8,0
5	Ostrów Wlkp.	5,7	0,1	-2,9	3,6	6,4
6	Legnica	0,7	0,7	1,9	3,1	6,3
7	Kalisz	1,8	0,6	4,5	-2,5	4,3
8	Jelenia Góra	-1,4	5,6	3,6	-5,5	2,3
9	Słupsk	0,5	-1,5	-1,5	2,8	0,3
10	Częstochowa	-0,6	-0,1	-0,5	-1,8	-2,9
11	Lubin	-4,0	-1,3	0,0	2,3	-3,0
12	Płock	0,1	-1,4	-0,4	-1,7	-3,4
13	Elbląg	3,3	-1,8	-4,4	-1,7	-4,6
14	Rybnik	5,3	-0,6	-5,5	-6,8	-7,6
15	Głogów	-3,3	-5,5	-1,2	1,4	-8,7
16	Grudziądz	-3,2	-5,3	-4,0	2,4	-10,1
17	Radom	-2,0	-2,1	-6,8	0,7	-10,2
18	Włocławek	-3,9	-7,6	-1,7	-2,6	-15,7
19	Wałbrzych	-5,3	-4,1	-1,0	-5,4	-15,8

Źródło: Opracowanie własne

Część 2. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE I ZEWNĘTRZNE

Profil miasta

Miasto Legnica jest trzecim pod względem liczby mieszkańców miastem województwa dolnośląskiego, po Wrocławiu i Wałbrzychu. Dawne miasto wojewódzkie, po reformie administracyjnej z 1997 r. stało się stolicą powiatu legnickiego oraz powiatem grodzkim. W Legnicy mieści się szereg instytucji administracji publicznej, porządku i bezpieczeństwa publicznego, oraz władz kościoła katolickiego. Długość granic administracyjnych Miasta wynosi około 46,1 km, natomiast jego powierzchnia 56,3 km². Legnica położona jest na wysokości 109 – 181 m n.p.m. (najwyższy punkt stanowi hałda Huty Miedzi „Legnica”), przy czym 45% jej powierzchni leży na wysokości 120-130 m n.p.m.

Gmina miejska Legnica graniczy z gminami powiatu legnickiego takimi jak: Gmina Miłkowice, Gmina Krotoszyce, Gmina Kunice i Gmina Legnickie Pole.

Legnica w ramach współpracy miast partnerskich współpracuje z Miśnią (Meissen) oraz Wuppertalem w Niemczech, Drohobyczem na Ukrainie, Blanskim w Czechach i Roanne we Francji.

Legnica, jak każde miasto, posiada własną, specyficzną i wyjątkową historię i wielokulturowy charakter. Jej ślady odnajdujemy w układzie urbanistycznym, zabytkowych obiektach, w niepowtarzalnym klimacie parku miejskiego czy malowniczej dzielnicy Tarninów. W wykazie zabytków miasta Legnicy, sporządzonym przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków we Wrocławiu widnieje 2 370 pozycji. Rejestr zabytków obejmuje najcenniejsze zespoły i pojedyncze obiekty o różnorodnych funkcjach, jako najciekawsze i najbardziej charakterystyczne obiekty, kształtujące specyfikę miasta należy wskazać:

- 1) Zespół zamku piastowskiego wraz z parkiem zamkowym oraz fragmentami pierścienia murów dawnych obwarowań miejskich z Bramą Głogowską i Chojnowską;
- 2) Zespół katedry św. Piotra i Pawła z plebanią i dawną szkołą parafialną;
- 3) Kościół Ewangelicko-Augsburski Najświętszej Marii Panny z wystrojem i wyposażeniem kościoła;
- 4) Zespół kościoła parafialnego św. Jana Chrzciciela wraz z Mauzoleum Piastów i dawnym kolegium jezuickim;
- 5) Kościół klasztorny św. Maurycego Zgromadzenia SS Benedyktynki, obecnie sala gimnastyczna i aula I Liceum Ogólnokształcącego;
- 6) Klasztor pobernardyński;
- 7) Stary i Nowy Ratusz;
- 8) Akademia Rycerska;
- 9) Budynek teatru dramatycznego;
- 10) Pałac opatów lubiąskich, obecnie siedziba Muzeum Miedzi;
- 11) Zespół zabudowań Dworca Głównego, Dworzec Kolei Dolnośląskiej i Dworzec Legnicy Północnej;
- 12) Zespół budynków Legnickiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji na Przybkwie;
- 13) Założenia dworsko-parkowe Czerniewice i Ludwikowo;
- 14) Cmentarz żydowski z kostnicą i salą modlitewną;

15) Budynki mieszkalne, głównie na terenie dzielnicy Tarninów tzw. „Kwadrat” .

Na obecny kształt miasta i poziom jego wewnętrznego zróżnicowania miał fakt, iż Legnica przez prawie pół wieku (do 1993 r.) odgrywała znaczącą rolę w europejskiej przestrzeni politycznej i wojskowej, z uwagi na stacjonowanie w mieście sztabu Północnej Grupy Wojsk Armii Radzieckiej, dowództwa 4 Armii Lotniczej i jednego z najliczniejszych w Polsce garnizonów, a w latach 1984-1990 Naczelnego Dowództwa Zachodniego Teatru Działań Strategicznych. Ze względu na dużą koncentrację w mieście jednostek wojskowych i struktur dowódczych Armii Czerwonej Legnicę nazywano Małą Moskwą.

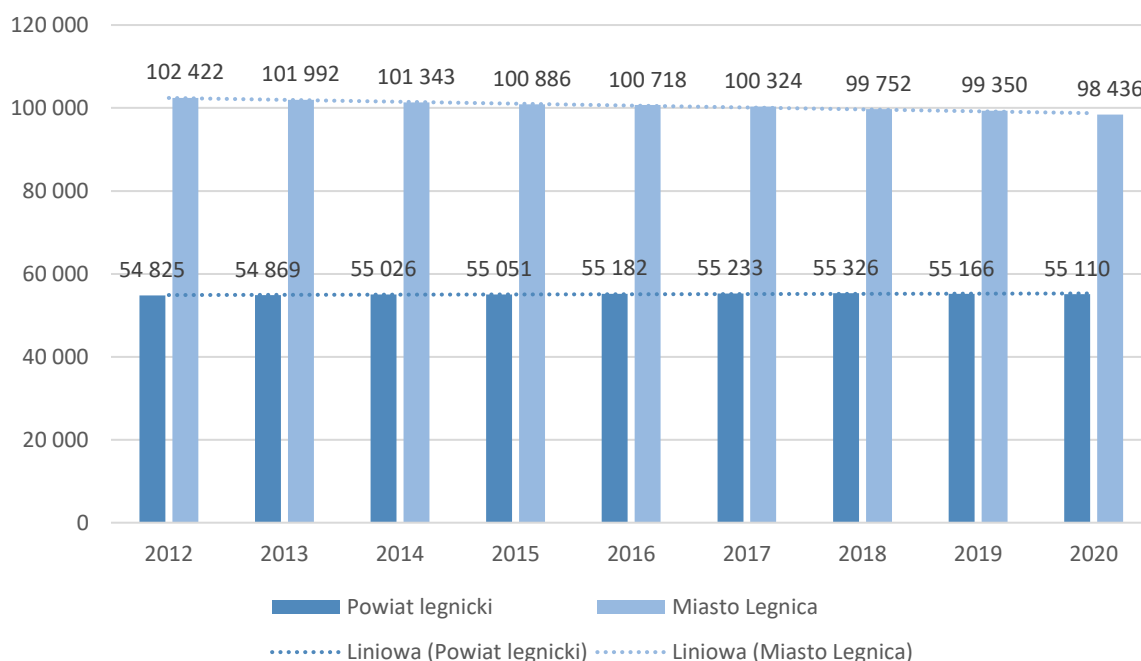
Współczesna Legnica stanowi prężnie rozwijający się ośrodek miejski stanowiący ważny biegun wzrostu Dolnego Śląska oraz znaczący w skali regionu i kraju ośrodek gospodarczy, kulturalny oraz akademicki.

Sfera społeczna

Demografia

Legnica zamieszkiwana jest przez 98 436 osób (stan na 31.12.2020 r.; GUS). Stanowi 3-cie pod względem liczby mieszkańców miasto Dolnego Śląska, ustępując jedynie stolicy województwa – Wrocławowi, a także Wałbrzychowi, będąc 39-tym miastem w Polsce pod względem populacji.

Wykres 1. Liczba ludności w latach 2012-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: BDL, GUS.

Dane z lat 2012-2020 pokazują, że Legnica zmagą się z problemem depopulacji, co stanowi, jedno z kluczowych wyzwań polskich miast. W badanym okresie liczba Legniczan zmalała o blisko 4 tys. osób, co oznacza spadek o 3,9% osób, zatem tempo spadku liczby ludności jest wyższe niż odnotowane na poziomie ogólnokrajowym -0,7% i wojewódzkim -0,8%.

Spadek ten niemalże pokrywa się z prognozą liczby ludności przedstawioną przez GUS w 2012 r., który w oparciu o modele statystyczne szacował liczbę osób zamieszkujących Legnicę w 2020 r. na 98 850 osób, co potwierdza skuteczność stosowanych przez urząd statystyczny prognoz. Niestety modele prognoz demograficznych wykonane przez GUS pokazują, iż w przeciągu najbliższych 15 lat liczba

ludności zamieszkująca Legnicę nadal będzie systematycznie spadać, osiągając w 2035 r. poziom 88 549 mieszkańców, a więc blisko 9,9 tys. osób (spadek o 10%) mniej niż na koniec 2020 r. Pierwszą z przyczyn systematycznego ubytku liczby mieszkańców jest utrzymujący się od lat ujemny przyrost naturalny, liczba zgonów znacząco przekracza liczbę urodzeń żywych, osiągając wyraźny wzrost w okresie pandemii COVID-19 (rok 2020).

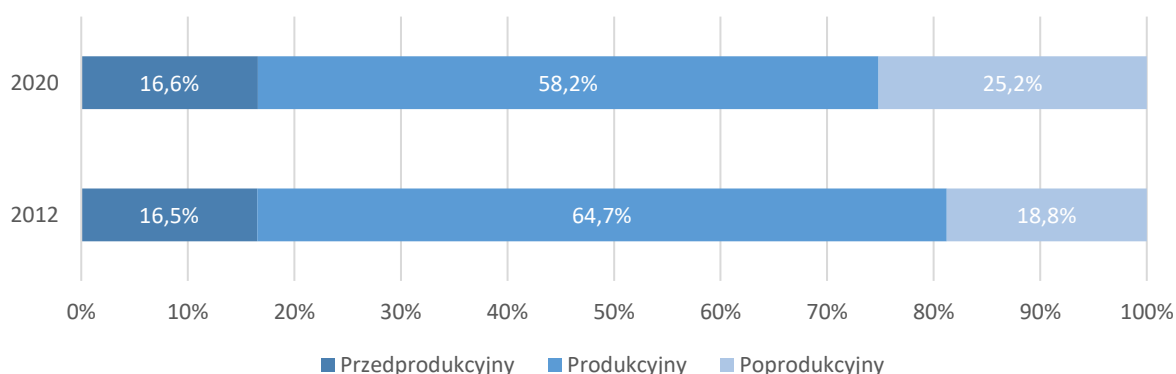
Tabela 7. Ruch naturalny ludności w latach 2012-2020

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Urodzenia żywe	938	866	857	990	963	1 000	974	868	830
Zgony ogółem	1 096	1 103	1 092	1 155	1 059	1 137	1 190	1 133	1 301
Przyrost naturalny	-158	-237	-235	-165	-96	-137	-216	-265	-471

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: BDL, GUS.

Struktura demograficzna mieszkańców Legnicy wskazuje na postępujący proces starzenia się społeczeństwa. Co 4-ty Legniczanin osiągnął już wiek emerytalny, dla porównania w 2012 r. był to co 5-ty obywatel miasta. Liczba ludności w wieku do 18 lat w 2020 r. jest na podobnym poziomie jak w 2012 r., co potwierdza w miarę zbliżona liczba rocznych urodzeń w tym okresie.

Wykres 2. Struktura demograficzna mieszkańców Legnicy

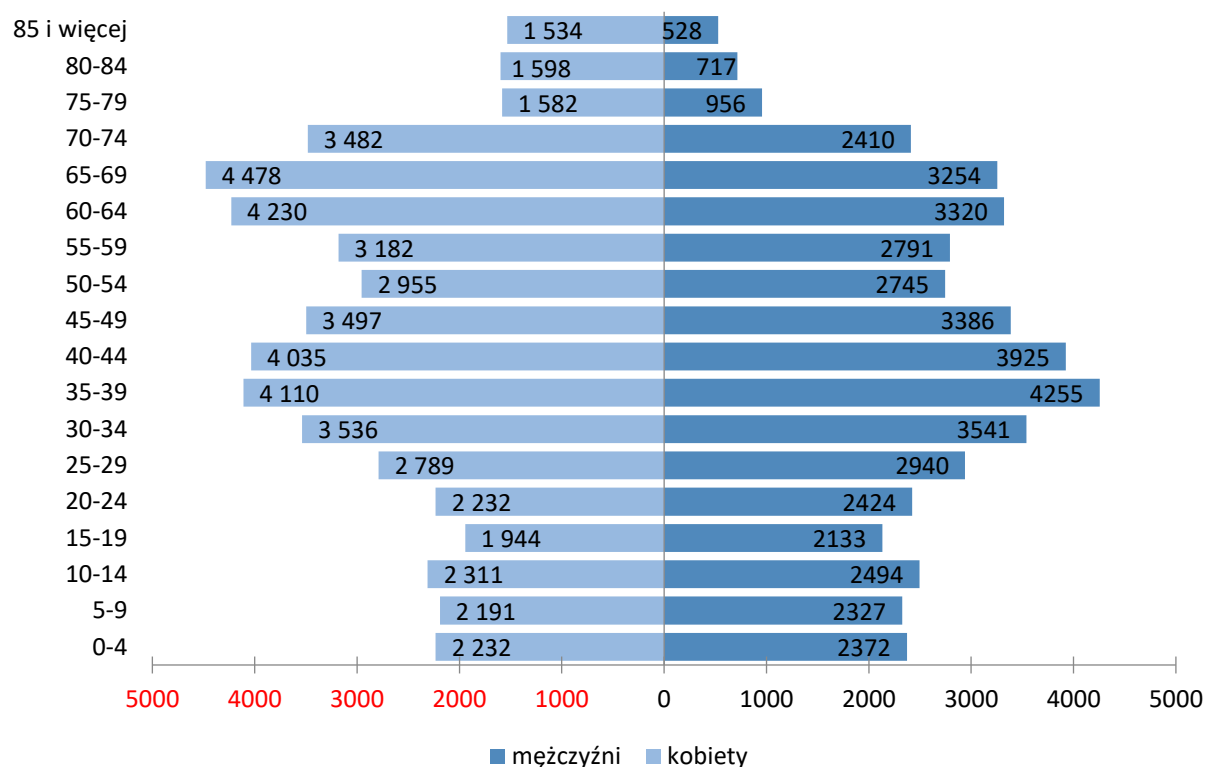

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: BDL, GUS.

Najliczniejszą grupę stanowią osoby w wieku 35 – 44 lat, a także osoby w wieku przedemerytalnym lub schodzące z rynku pracy, tj. w wieku 60-69 lat. Najsilniej reprezentowane w strukturze grupy wiekowe pokrywają się zatem z wyżami demograficznymi przełomu lat 50-tych i 60-tych oraz lat 80-tych XX wieku.

Zaledwie nieco ponad 16% udział ludności w wieku przedprodukcyjnym jest niewystarczający i oznacza brak możliwości dokonania wymiany pokoleniowej na rynku pracy. Zgodnie z prognozami GUS proces starzenia się społeczeństwa będzie postępował i w 2035 r. udział osób w wieku poprodukcyjnym wyniesie 29,9%, co oznacza, że za 15 lat blisko 1 na 3 Legniczan będzie osobą w wieku emerytalnym.

Wykres 3. Piramida wieku Legniczan (2020 r.)

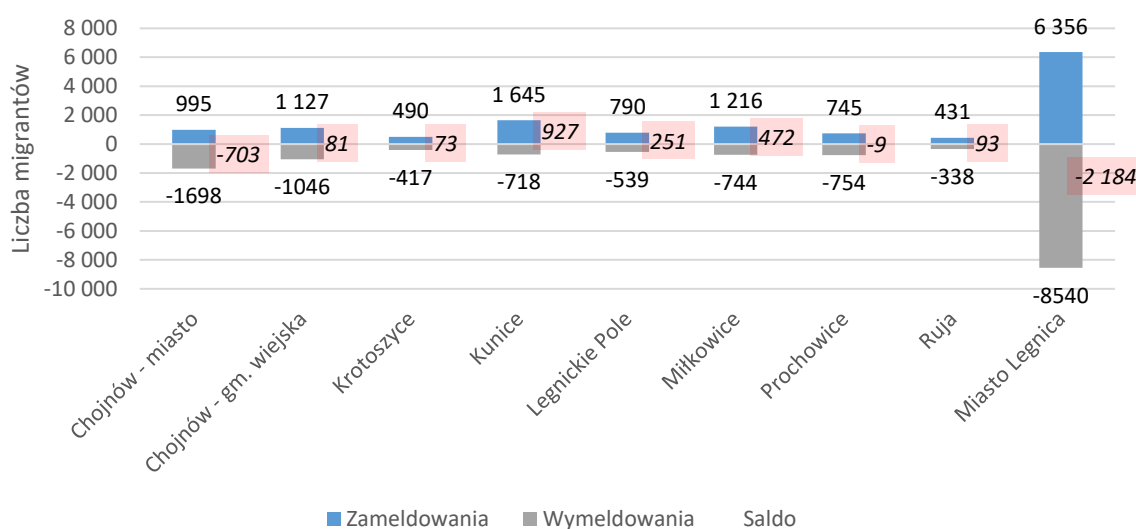

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: BDL, GUS.

Drugim czynnikiem wpływającym negatywnie na demografię miasta jest migracja zewnętrzna. W latach 2012-2020 miasto opuściło 8 540 mieszkańców, natomiast 6 356 osób postanowiło się osiedlić na terenie Legnicy.

Wskaźniki migracji i przyrostu liczby ludności w gminach powiatu legnickiego potwierdzają, że znaczna część Legniczan migruje do gmin ościennych, co jest zgodne z wejściem cyklu życia miasta w okres suburbanizacji i stanowi problem większości polskich miast. Rozrost przedmieść oznacza bowiem odpływ liczby mieszkańców, a tym samym spadek wpływów z podatków, przy konieczności utrzymania odpowiedniego poziomu infrastruktury, z uwagi na fakt, że przeważnie funkcje zawodowe, edukacyjne czy kulturalne pozostają realizowane na terenie miasta.

Wykres 4. Skumulowane wskaźniki migracji z lat 2012-2020 na terenie Legnicy i gmin powiatu legnickiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: BDL, GUS.

Obserwowany na rynku nieruchomości ruch w transakcjach działek podmiejskich i okres wzmożonego inwestowania w budownictwo jednorodzinne czy szeregowe pokazuje, iż trend ten może zostać wzmocniony przez sytuację związaną z pandemią wirusa SARS-CoV-2. Przymusowa izolacja na skutek kwarantanny czy wypełniania zaleceń sanitarnych, wzmogła bowiem chęć posiadania „własnego skrawka ziemi” i ucieczki od miejskiego zgiełku na rzecz przestrzeni i dostępu do ogródka, balkonu czy tarasu. Trudno ocenić na ile ten trend utrzyma się w kolejnych latach i zostanie wyhamowany przez zjawiska gospodarcze.

Dane Urzędu Miasta Legnicy za 2020 r. pokazują, że największą liczbę wymeldowań z pobytu stałego odnotowano do miejscowości: Wrocław – 106, Spalona – 42, Kunice – 37, Lubin – 27, Gniewomirowice – 21, Rzeszotary – 15, Ziemnice – 15, Szczytniki Małe – 12. Z kolei wymeldowania z pobytu czasowego odnotowano głównie za granicę: na Ukrainę – 1 288 osób, Białoruś – 42, do Turcji – 29, Wrocławia – 21, Lubina – 21, Gruzji – 14, Polkowic – 11, Wałbrzycha – 10. Najwięcej zameldowań na pobyt stały odnotowano z: Wrocławia – 41, Jawora – 36, Lubina – 27, Ukrainy – 22, Prochowic – 16, Wielkiej Brytanii – 15, Złotoryi – 15, Chojnowa – 14. Natomiast na pobyt czasowy z: Ukrainy – 872, Białorusi – 36, Niemiec – 18, Wrocławia – 17, Gruzji – 15, Turcji – 15, Zgorzelca – 10, Kunic – 10, Armenii – 10.

Zahamowanie odpływu ludności ma kluczowe znaczenie dla utrzymania „wielkomiejskiego” charakteru miejscowości, zachowania odpowiedniej bazy podatkowej, poziomu popytu wewnętrznego, ale i dostępu do odpowiedniego poziomu i wykwalifikowania kadr na rynku pracy. Przedstawione powyżej dane dotyczą kierunków migracji pokazują, iż szansą na poprawę stanu zasobów ludzkich w mieście jest z jednej strony migracja zarobkowa obcokrajowców (wg danych z ewidencji ludności w listopadzie 2021 r. w Legnicy na pobyt czasowy lub stały zameldowanych było 1701 cudzoziemców), głównie pochodzących z wschodniej granicy z Ukrainy i Białorusi, z drugiej, dzięki dobremu skomunikowaniu, przyciąganie ludności zamieszkującej Wrocław i inne miejscowości Legnicko Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego. Osoby pracujące we Wrocławiu, na jego gospodarczych suburbiach lub na terenie zagłębia miedziowego szukające wygodnego miejsca do życia, zapewniającego dostęp do szeroko pojętej infrastruktury kulturowo-rekreacyjnej, przy jednoczesnym braku wielkomiejskiego zgiełku, mogą kierować swoją uwagę ku rozwijającej się Legnicy. Zapewnienie odpowiedniego poziomu

infrastruktury społecznej, a przede wszystkim konkurencyjnej oferty mieszkaniowej przy zachowaniu stabilnej sytuacji gospodarczej powinno stać się jednym z priorytetów polityki rozwojowej miasta i przełożyć się na wzrost zainteresowania osiedlaniem się ludności na terenie Legnicy.

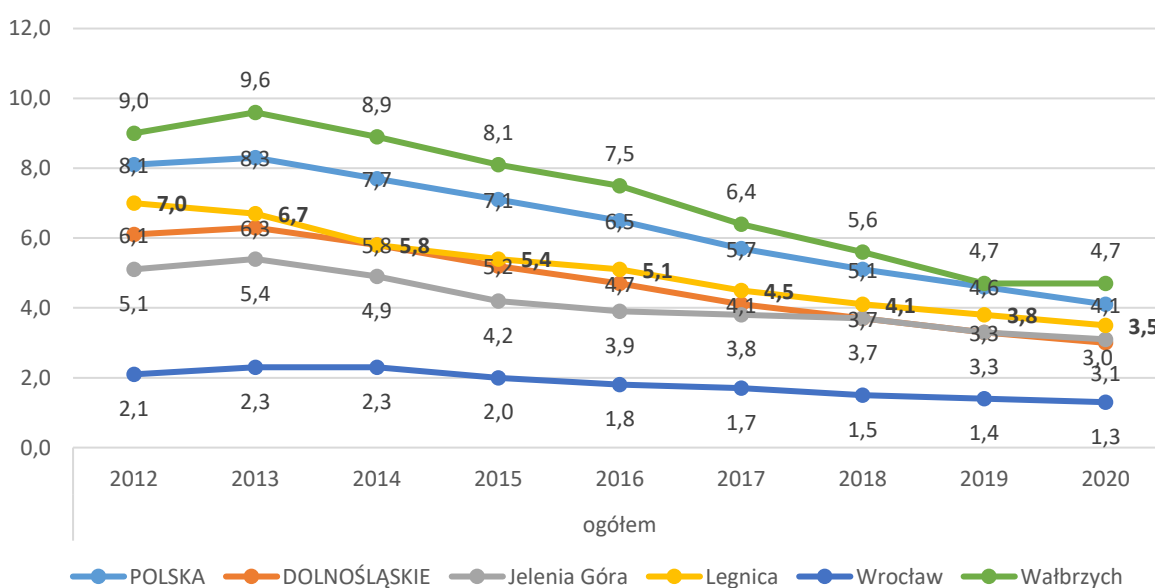
Polityka społeczna

Główną instytucją przeciwdziałającą problemowi ubóstwa w Legnicy jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. W jego skład wchodzi: cztery żłobki miejskie, Noclegownia i Punkt Opieki nad Matką i Dzieckiem, Dom Dziennego Pobytu, Dom Pomocy Społecznej dla Dorosłych, Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci, Ośrodek Pomocy Terapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży, Ośrodek Interwencji Kryzysowej oraz Rodzinny Dom Dziecka.

Pomoc społeczna jest instytucją, której pomoc jest adresowana do obywateli zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, jednak uprawnienia do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej związane są z dwiema grupami kryteriów, które muszą być spełnione jednocześnie. Z jednej strony są to kryteria niskiego statusu materialnego (niedostateczny dochód w rodzinie), a z drugiej – są to dodatkowe okoliczności (m. in. sieroctwo, bezdomność, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezradność, alkoholizm i narkomania i inne), które obok niskiego dochodu wskazują uprawnionych do korzystania z pomocy społecznej. Pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin, oraz ich integracji ze środowiskiem.

Kryterium dochodowe, dla osoby samotnie gospodarującej wynosi 701 zł, a dla osoby w rodzinie - 528 zł. Świadczenia z pomocy społecznej można podzielić na dwie grupy, tj. świadczenia pieniężne (zasilek stały, zasilek okresowy, zasilek celowy i specjalny zasilek celowy) i niepieniężne (składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenie społeczne, sprawienie pogrzebu, schronienie, niezbędne ubranie, posiłek, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, kompletowanie dokumentacji w sprawie kierowania do domu pomocy społecznej, praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne).

Wykres 5. Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej w latach 2012-2020

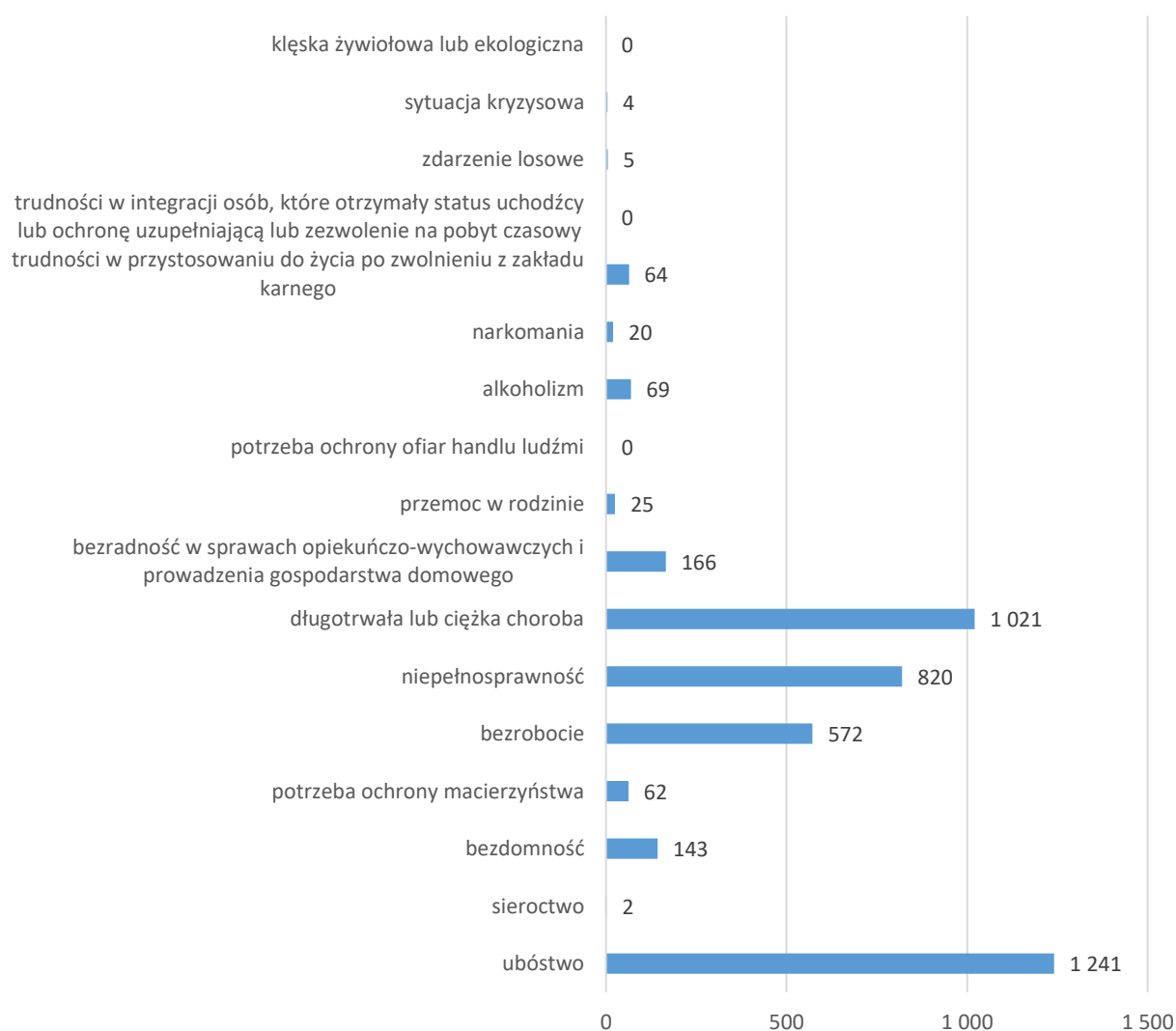

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: BDL, GUS

Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej w Legnicy, czyli udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem, systematycznie spadał w ostatnich latach plasując się pomiędzy średnią dla kraju i województwa notując wyraźną poprawę w tym aspekcie. W 2020 r. 3,5% ogółu mieszkańców Legnicy było objętych jakąś formą pomocy społecznej, przy czym 2,2% mieszkańców znajdowało się poniżej progu dochodowego.

Głównymi przyczynami przyznanego wsparcia w ramach pomocy społecznej w 2020 r. było ubóstwo (1 241 przypadków), a w dalszej kolejności także długotrwała lub ciężka choroba (1 021 przypadków), niepełnosprawność (820 przypadków) i bezrobocie (572 przypadki).

Wykres 6. Przyczyny przyznanych świadczeń pomocy społecznej

Źródło: Opracowanie własne: BDL, GUS

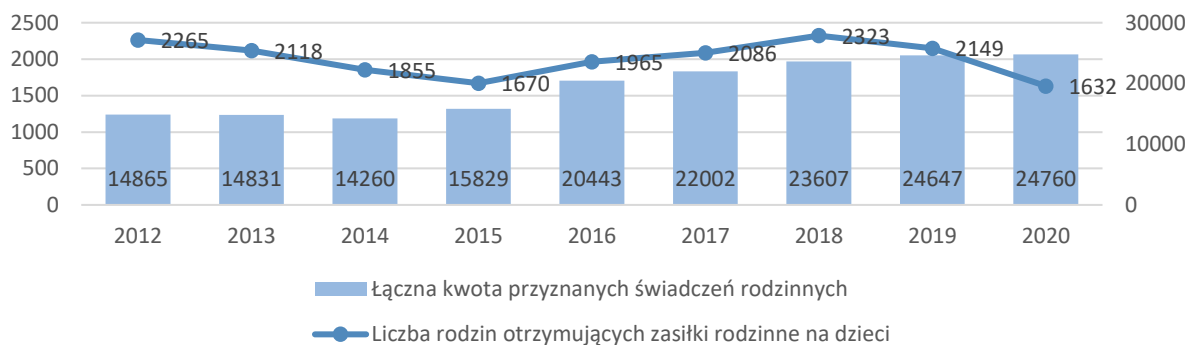
Świadczenia rodzinne skierowane są do rodzin najuboższych oraz rodzin średnio zamożnych mających na utrzymaniu dzieci. Ich celem jest uzupełnianie dochodów rodzin tak, aby pozwalały one częściowo zrekompensować koszty pojawienia się dziecka w rodzinie, jego utrzymania i edukacji. Świadczeniami rodzinnymi są:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,

- świadczenia opiekuńcze (zasitek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne),
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (tzw. becikowe),
- świadczenie rodzicielskie.

W latach 2012-2020 liczba gospodarstw domowych otrzymujących świadczenia rodzinne notowała liczne wahania, przy czym łączna kwota przyznanych świadczeń wzrosła o 66,6%.

Wykres 7. Dane dotyczące świadczeń rodzinnych w latach 2012-2020

Źródło: Opracowanie własne: BDL, GUS

Ważną funkcję przy realizacji celów polityki społecznej pełnią organizacje pozarządowe (NGO's) działające na terenie Legnicy. Ich rola w aktywizacji sportowej, kulturowej i zawodowej mieszkańców, przeciwdziałaniu powstawaniu patologii i wykluczeń społecznych oraz niesieniu pomocy osobom dotkniętym przez los jest nie do przecenienia.

W Legnicy według Centralnej Ewidencji Działalności i Informacji Gospodarczej według stanu na 2021 r. funkcjonowały 404 stowarzyszenia, inne organizacje społeczne i zawodowe, fundacje, z czego 15 podmiotów stanowi organizacje pożytku publicznego.

Budowaniu partnerstwa i wzmocnieniu aktywności lokalnej na wielu płaszczyznach służy Miejska Rada Działalności Pożytku Publicznego w Legnicy. Bieżąca współpraca z organizacjami pozarządowymi i realizacja zadań gminy przy wsparciu sektora non-profit odbywa się na mocy corocznych programów współpracy Gminy Legnica z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Podstawową formą współpracy w realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe oraz inne ustawowo określone podmioty (działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do kościoła, kluby sportowe i in.) pozostaje wspieranie i powierzanie zadań w dziedzinach zgodnych ze statutową działalnością tych podmiotów poprzez organizację otwartych konkursów ofert.

Infrastruktura społeczna

Opieka zdrowotna

Miasto posiada stosunkowo rozbudowaną infrastrukturę usług medycznych, a dzięki lokalizacji w mieście Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego stanowi ośrodek opieki zdrowotnej o wymiarze ponadlokalnym.

Ambulatoryjna opieka zdrowotna w mieście świadczona jest w ramach 44 przychodni, w tym 2 podległych samorządowi terytorialnemu.

Najważniejszym obiektem opieki zdrowotnej w Legnicy jest Wojewódzki Szpital Specjalistyczny, działający w formie samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej. Szpital dysponuje szeroką, wyspecjalizowaną kadrą, oferując swe usługi w ramach 23 poradni specjalistycznych oraz opiekę stacjonarną na 24 oddziałach². Szpital jest także jednym z największych pracodawców w regionie, w 2020 r. zatrudniał 1 138 pracowników, z czego m.in.: 79 osób stanowili lekarze i dentyści, 50 osób lekarze rezydenci i stażyści, 595 osób pielęgniarki i położne, a 10 osób ratownicy medyczni. Wybuch pandemii SARS-CoV-2 wpłynął na trudności w organizacji pracy szpitala, m.in. konieczność uruchomienia dodatkowych oddziałów zakaźnych oraz oddziału buforowego, co wiązało się z dodatkowym zatrudnieniem personelu medycznego, zakupem niezbędnego sprzętu i materiałów medycznych oraz modernizacją i dostosowaniem pomieszczeń do wymogów sanitarnych i epidemiologicznych, a także koniecznością ograniczenia liczby zabiegów planowych i przyjęć.³

W 2020 r. szpital dysponował 584 łózkami, co oznacza spadek o 6,6% w stosunku do stanu z 2012 r. Trend ten jest niekorzystny, choć powszechnie obserwowany w całym województwie – spadek o 11%.

Kadra medyczna pracująca na terenie Legnicy nie wykazywała wyraźnego trendu, jej liczba podlegała wahaniom w badanym okresie. Pomiędzy początkiem a końcem badanego okresu nieznacznie spadła liczba pielęgniarek. Za pozytywny należy uznać fakt widocznego wzrostu liczby dentystów i lekarzy, co powinno przełożyć się na łatwiejszy dostęp do specjalistycznej opieki medycznej.

Tabela 8. Dane dotyczące opieki zdrowotnej w Legnicy.

Infrastruktura opieki zdrowotnej:	2012	2020
Zakłady opieki zdrowotnej	42	44
Praktyki lekarskie	47	44
Podstawowa opieka zdrowotna – porady	420 926	415 670
Apteki	49	43
Liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną	2090	2 289
Szpital	1	1
Liczba łóżek w szpitalach ogólnych	625	584
Pracownicy medyczni:	2013	2019
Lekarze	245	266
Lekarze dentyści	15	24
Pielęgniarki	789	767
Położne	92	93

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: *Bank Danych Lokalnych*, GUS.

Najczęstszą przyczyną zgonów spowodowanych tzw. chorobami cywilizacyjnymi w latach 2012-2019 w Legnicy są choroby układu krążenia (44,4%) i choroby nowotworowe (27,6%), których udział jest wyższy niż średnia krajowa i wojewódzka. Mimo specjalizacji górniczej i przemysłowej regionu, a tym samym wyższego narażenia na zapylenie i styczość ze szkodliwymi oparami, udział zgonów z przyczyn

² <http://www.szpital.legnica.pl>

³ Sprawozdanie finansowe za 2021 rok Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Legnicy

związanych z chorobami układu oddechowego był wyraźnie niższy niż średnio w Polsce i województwie dolnośląskim.

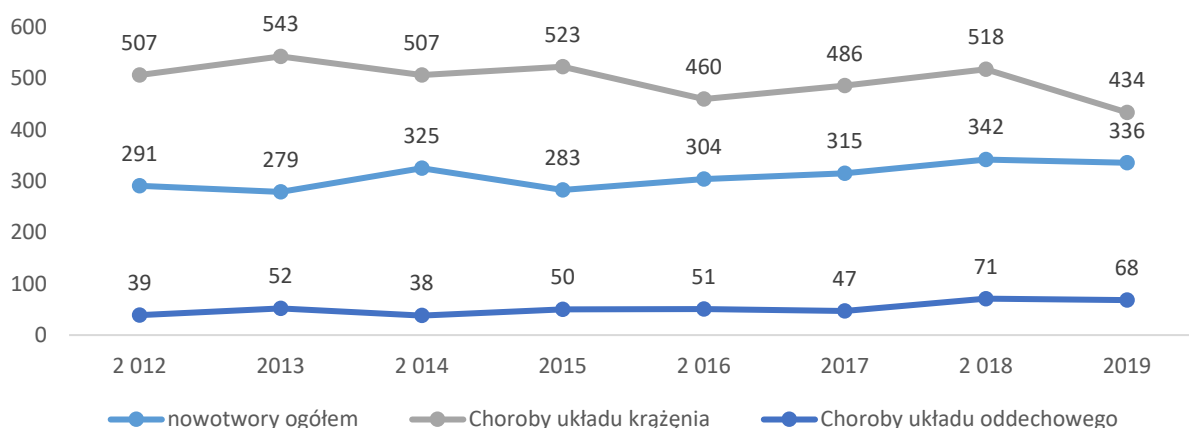
Tabela 9. Udział przyczyn zgonów odnotowanych w latach 2012-2019 z uwagi na tzw. choroby cywilizacyjne

	Zgony w latach 2012-2019	Wybrane przyczyny zgonów w latach 2012-2019:					
		Nowotwory ogółem		Choroby układu krążenia		Choroby układu oddechowego	
POLSKA	3 158 258	834 328	26,4%	1 369 669	43,4%	191 847	6,1%
DOLNOŚLĄSKIE	250 708	68 502	27,3%	109 724	43,8%	15 260	6,1%
Legnica	8 965	2 475	27,6%	3 978	44,4%	416	4,6%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Widoczny jest systematyczny trend wzrostowy liczby zgonów z powodu chorób nowotworowych, która w okresie lat 2012-2019 wzrosła o 15,5%, a także liczby zgonów z tytułu chorób układu oddechowego, która wzrosła o blisko 75%. Zgony z tytułu chorób układu krążenia notowały liczne wahania w badanym okresie, choć w 2020 ich wartość była znacznie niższa niż na początku okresu.

Wykres 8. Umieralność z powodu wybranych chorób cywilizacyjnych na terenie Legnicy w latach 2012-2019

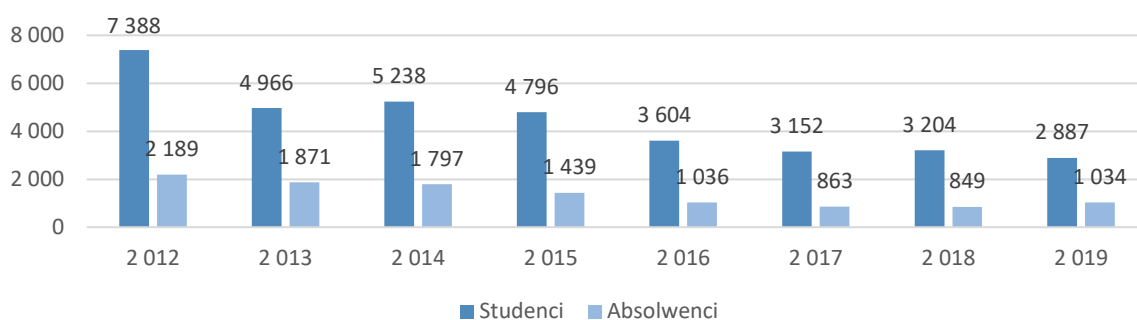
Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Lokalnych, GUS.

Rosnąca zachorowalność także na ww. typy chorób cywilizacyjnych, wymaga wzmożonych działań w zakresie profilaktyki zdrowotnej świadczonych przez podmioty ochrony zdrowia, a także ich dalszego systematycznego doposażania, aby jakość ich oferty medycznej odpowiadała współczesnym standardom i umożliwiała sprostanie pojawiającym się wyzwaniom.

Szkolnictwo wyższe

Legnica stanowi najważniejszy po Wrocławiu ośrodek akademicki Dolnego Śląska, mimo obserwowanego znacznego spadku liczby studentów w ostatnich latach. Jest to generalny problem szkolnictwa wyższego związany z wchodzeniem na rynek edukacyjny kolejnych roczników niżu demograficznego, jak i dużą konkurencją ośrodków miejskich posiadających ofertę uczelni wyższych. W 2019 r. na legnickich uczelniach studiowało ogółem 2 887 osób, dla porównania w 2012 r. było to 7 388 osób, co oznacza spadek aż o 61%. Legniccy studenci w 2019 r. stanowili 2,5% ogółu studentów województwa dolnośląskiego.

Wykres 9. Kształtowanie się liczby studentów i absolwentów uczelni wyższych w Legnicy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: BDL, GUS

Tabela 10. Zestawienie danych dotyczących najważniejszych ośrodków akademickich w woj. dolnośląskim [2019 r.]

	DOLNO-ŚLĄSKIE	Jelenia Góra	Udział %	Legnica	Udział %	Wrocław	Udział %	Wałbrzych	Udział %	Pozostałe	Udział %
studenci ogółem (osoby)	117 508	1 572	1,3%	2 887	2,5%	108 542	92,4%	2 265	1,9%	2 242	1,9%
absolwenci ogółem (osoby)	31 236	497	1,6%	1 034	3,3%	28 465	91,1%	605	1,9%	635	2,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: BDL, GUS

Największą pod względem liczby studentów uczelnią mieszczącą się w Legnicy jest Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Witelona oferująca studia licencjackie, inżynierskie i magisterskie na trzech wydziałach: Wydziale Nauk Społecznych i Humanistycznych, Wydziale Nauk Technicznych i Ekonomicznych oraz Wydziale Nauk o Zdrowiu i Kulturze Fizycznej. Jest to jedna z największych tego typu uczelni w Polsce, o ugruntowanej pozycji i licznych osiągnięciach. Bazę dydaktyczną Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Witelona w Legnicy stanowią zrewitalizowane budynki pokoszarowe zlokalizowane w kompleksie przy ul. Sejmowej, o powierzchni ponad 5 hektarów. Na terenie kampusu znajdują się trzy budynki dydaktyczne (A, C i E) oraz Ośrodek Projektów i Edukacji (D), z kolei poza kampusem, przy ul. Mickiewicza 10, zlokalizowany jest Dom Studenta. Zaplecze dydaktyczne cechuje się nowoczesnym wyposażeniem i innowacyjnymi metodami nauczania, na wyróżnienie zasługują:

- Monoprofilowe Centrum Symulacji Medycznej - zorganizowane na wzór prawdziwego szpitala. Oznacza to odtworzenie warunków klinicznych, socjalnych, domowych oraz wypadków i zdarzeń masowych z zastosowaniem symulatorów: niskiej, średniej, wysokiej wierności, pacjentów symulowanych i standaryzowanych w celu kształcenia wysoko wyspecjalizowanych przyszłych kadr medycznych.
- Farma fotowoltaiczna położona poza terenem uczelni, która jest obiektem w skali rzeczywistej, zintegrowanej z już powstałym Laboratorium OZE (Wydział Nauk Technicznych i Ekonomicznych), jak i planowanym do utworzenia Centrum Efektywnego Zarządzania Energią, która oprócz korzyści ekonomicznych i środowiskowych, stanowi zaplecze badawczo-dydaktyczne Uczelni, podporządkowane konieczności kreacji nowych kierunków kształcenia.

Ponadto na terenie Legnicy funkcjonują takie uczelnie wyższe jak:

- Wyższa Szkoła Medyczna w Legnicy – oferująca studia licencjackie i magisterskie,
- Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Legnickiej – stanowiące sekcję zamiejscową Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu,

- Filia Politechniki Wrocławskiej oferująca studia inżynierskie - kampus Politechniki Wrocławskiej w Legnicy składa się z 4 budynków, 13 sal wykładowych i 17 laboratoriów wydziałowych, biblioteki, sali gimnastycznej, siłowni oraz domu studenckiego.

Oferta kierunków kształcenia jest zróżnicowana i w znacznej mierze dostosowana do potrzeb rynku pracy i nowoczesnej gospodarki opartej na wiedzy.

Tabela 11. Oferta edukacyjna szkół wyższych w Legnicy (dane na rok akademicki 2020/2021)

Szkoły Wyższe w Legnicy	Kierunki
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Witelona	<ul style="list-style-type: none"> • Administracja, • Bezpieczeństwo wewnętrzne, • Dietetyka, • Filologia, • Finanse, rachunkowość i podatki, • Prawo, • Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, • Zarządzanie, • Zarządzanie i inżynieria produkcji, • Informatyka, • Energetyka, • Logistyka i transport, • Ratownictwo medyczne, • Pielęgniarstwo, • Zdrowie publiczne, • Finanse i zarządzanie w przedsiębiorstwie, • Inżynieria produkcji i logistyki, • Menedżer administracji publicznej,
Wyższa Szkoła Medyczna w Legnicy	<ul style="list-style-type: none"> • Pielęgniarstwo, • Ratownictwo medyczne
Wyższe Seminarium Duchowne	<ul style="list-style-type: none"> • Teologia
Oddział zamiejscowy Politechniki Wrocławskiej	<ul style="list-style-type: none"> • Odnawialne Źródła Energii, • Mechanika i Budowa Maszyn, • Automatyka Przemysłowa, • Górnictwo i Geologia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie stron internetowych uczelni.

Obok oferty studiów dziennych i zaocznych, legnickie uczelnie oferują także możliwość poszerzania kompetencji w ramach studiów podyplomowych czy kursów uzupełniających.

W Legnicy prężnie działają także tzw. uniwersytety trzeciego wieku aktywizujące osoby starsze i oferujące udział w prelekcjach, warsztatach, wykładach i debatach. Obecnie głównymi organizatorami zajęć dla seniorów są: Uniwersytet Trzeciego Wieku przy PWSZ im. Witelona i Legnicki Uniwersytet Trzeciego Wieku, działający w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego. Są to cenne inicjatywy zapobiegające wykluczeniu cyfrowemu i społecznemu osób starszych, przyczyniające się do ich aktywizacji, a także dające możliwość dalszego rozwoju i poszerzania horyzontów.

Infrastruktura edukacyjna i opiekuńcza nad dziećmi do lat 3

Reforma szkolnictwa wprowadzana w roku szkolnym 2017/2018 w szkolnictwie podstawowym i średnim zakłóciła możliwości analizy i oceny w całym badanym okresie. Ze względu na ograniczoną porównywalność danych liczbowych zasadnicza analiza w tej dziedzinie ograniczona

została do okresu 2017-2019, z pewnym rozszerzeniem o dłuższe obserwacje trendów, tam gdzie było to uzasadnione. Aktualna na 2020 r. infrastruktura szkolna Legnicy obejmuje placówki ujęte w poniższej tabeli.

Tabela 12. Szkoły i placówki dla młodzieży i dorosłych na terenie miasta Legnicy -stan na wrzesień 2020

Typ szkoły/ placówki	Prowadzone przez miasto	Prowadzone przez inne organy
Ośrodki wychowania przedszkolnego	20 (17 przedszkoli, oddziały przedszkolne w 3 szkołach podstawowych)	26 (24 przedszkola, 2 punkty przedszkolne)
Szkoły podstawowe	14	5
Licea ogólnokształcące	7	5
Technika	6	2
Branżowe szkoły I stopnia	7	1
Szkoły policealne	5	10
Szkoły dla dorosłych	2 (1 szkoła podstawowa, 1 liceum ogólnokształcące)	4 (1 szkoła podstawowa, 3 licea ogólnokształcące)
Placówki kształcenia ustawicznego	-	11
Inne	16 (poradnie psychologiczno-pedagogiczne, pałac młodzieży, schronisko, CUW, CKZ, ORW, szkoły artystyczne, międzyszkolne, punkty nauczania religii, międzyszkolne punkty nauczania języka mniejszości, internat)	4 (bursa, internat, poradnie psychologiczno-pedagogiczne)
Razem:	77	68

Źródło: Raport o stanie miasta za rok 2020

Na terenie miasta funkcjonuje łącznie 14 publicznych szkół podstawowych, a także 5 niepublicznych placówek tego typu. Działalność szkół gimnazjalnych została wygaszona z dniem 31.08.2019 r., jednak z uwagi na dwutorowy system nauczania w latach 2017 i 2018 uwzględniono liczbę ich uczniów.

Tabela 13. Liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjów (w tym szkoły dla dorosłych)

	2017	2018	2019
Liczba uczniów szkół podstawowych	6 516	7 486	7 616
Liczba uczniów gimnazjów	1 677	820	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: BDL, GUS

W obecnym kształcie system szkolnictwa ponadpodstawowego obejmuje:

- licea ogólnokształcące - o 4-letnim cyklu nauczania, w których nauka kończy się przystąpieniem do egzaminu maturalnego z 3 przedmiotów obowiązkowych (języka polskiego, matematyki, języka obcego) i min. 1 dodatkowego, wybranego przez siebie przedmiotu na poziomie rozszerzonym;
- technika – o 5-letnim cyklu nauczania, w których nauka kończy się przystąpieniem do egzaminu maturalnego z 3 przedmiotów obowiązkowych (języka polskiego, matematyki, języka obcego) i min. 1 dodatkowego, wybranego przez siebie przedmiotu na poziomie rozszerzonym;
- szkoły branżowe:

- o I stopnia - będące odpowiednikiem dotychczasowych 3-letnich zasadniczych szkół zawodowych – jej ukończenie umożliwia otrzymanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, uzyskanie wykształcenia zasadniczego branżowego oraz umożliwienie podjęcia nauki w szkole branżowej II stopnia;
- o II stopnia - o cyklu 2-letnim, kończy się egzaminem dojrzałości z min. 3 przedmiotów obowiązkowych (języka polskiego, matematyki, języka obcego) oraz egzaminem potwierdzającym kwalifikacje zawodowe.

Tabela 14. Liczba uczniów szkół ponadgimnazjalnych (bez specjalnych, ze szkołami dla dorosłych)

	2017	2018	2019
Liczba uczniów szkół ponadpodstawowych	5 221	5 353	6 545
Liczba uczniów liceów ogólnokształcących	2 682 (z tego 710 dorośli)	2 795 (z tego 828 dorośli)	3 396 (z tego 714 dorośli)
<i>Udział</i>	51%	52%	52%
Liczba uczniów szkół branżowych I stopnia	119	242	488
<i>Udział</i>	2%	5%	7%
Liczba uczniów zasadniczych szkół zawodowych	236	126	0
<i>Udział</i>	5%	2%	0%
Liczba uczniów techników	2184	2190	2661
<i>Udział</i>	42%	41%	41%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: BDL, GUS

Legnica, dzięki rozbudowanej infrastrukturze i ofercie edukacyjnej stanowi ośrodek edukacji ponadpodstawowej o wymiarze ponadlokalnym. Wzrost liczby uczniów w 2019 r. wynika ze skumulowania roczników, które ukończyły ostatnie klasy wygaszanych gimnazjów, jak również zreformowaną 8-klasową szkołą podstawową.

Tabela 15. Udział uczniów szkół zawodowych w ogóle uczniów szkół ponadpodstawowych (2012-2019)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Polska	37,0	36,9	37,0	37,7	38,8	39,7	40,6	40,7
Dolnośląskie	36,7	37,0	37,0	37,5	38,3	38,9	39,6	39,8
Legnica	31,4	34,2	34,3	37,9	39,2	41,4	40,5	40,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: BDL, GUS

W dłuższej perspektywie widoczny jest systematyczny wzrost popularności edukacji zawodowej. Jest to trend ogólnopolski, na który wpływ mają przede wszystkim zmiany społeczno-kulturowe, wyższa świadomość młodzieży w planowaniu swojej ścieżki edukacyjnej i zawodowej (m.in. dzięki rozwojowi doradztwa zawodowego), a także zmiana uwarunkowań na rynku pracy – nadpodaż osób z wykształceniem wyższym, przy deficycie osób o kierunkowym wykształceniu zawodowym.

Oferta szkolnictwa zawodowego w Legnicy jest szeroka i wydaje się w znacznym stopniu odpowiadać potrzebom rynku pracy. Zespoły szkół ściśle współpracują z firmami zlokalizowanymi w okolicy poprzez prowadzenie programów praktyk uczniowskich na terenie zakładów, tworzenie oczekiwanych i zamawianych kierunków kształcenia zawodowego, czy wspomaganie ze strony firm tworzenia odpowiedniej infrastruktury i pracowni dla rozwoju edukacji zawodowej. W każdym roku szkoły

wprowadzają możliwość uruchomienia kształcenia w nowych zawodach. Od września 2020 r. kształcenie prowadzone jest w 50 zawodach, w tym 31 w technikach oraz 19 na poziomie szkół branżowych I stopnia.

Niepokojąco w ostatnich latach kształtowała się zdawalność egzaminów maturalnych, która zarówno dla legnickich szkół o profilu zawodowym jak i liceów ogólnokształcących plasowała się wyraźnie poniżej średniej krajowej i wojewódzkiej. Jednocześnie należy zastrzec, że zdawalność matur jest zaniżana przez spory odsetek uczniów liceów dla dorosłych, gdzie zdawalność matur jest znacznie niższa niż ogółem.

Tabela 16. Średnia zdawalność egzaminu maturalnego (2015-2021)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Legnica	42,20%	80,70%	77,70%	42,00%	76,80%	73,60%	77,00%
województwo dolnośląskie	80,00%	82,30%	82,00%	83,90%	79,00%	80,00%	80,00%
Polska	82,00%	85,00%	84,50%	86,00%	80,50%	81,80%	83,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: OKE we Wrocławiu

Wskaźniki statystyki publicznej dot. wychowania przedszkolnego wskazują na poprawę zabezpieczenia potrzeb dzieci w wieku 3-6 lat i rozwoju placówek przedszkolnych, mierzonych liczbą dostępnych miejsc, jak i poziomem uprzedzszkolnienia. Liczba miejsc w placówkach wychowania przedszkolnego ogółem jak i w samych przedszkolach przekracza liczbę dzieci w wieku 3-6 lat zameldowanych na terenie Legnicy, co oznacza, iż infrastruktura zabezpiecza potrzeby wewnętrzne w tym zakresie, otwierając także możliwość skorzystania z oferty legnickich placówek mieszkańcom miejscowości powiatu legnickiego.

Tabela 17. Wskaźniki dotyczące upowszechnienia wychowania przedszkolnego (dane łączne, w tym: przedszkola, przedszkola specjalne, oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego oraz punkty przedszkolne)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Przedszkola	44	46	50	45	51	47	47	48	46
oddziały (klasy, grupy)	146	163	164	156	170	176	178	183	175
miejsca	2 778	3 106	3 182	3 242	3 508	3 607	3 793	b.d.	b.d.
- w tym w przedszkolach	2 698	3 031	3 042	3 167	3 425	3 524	3 720	b.d.	b.d.
Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym ogółem	3 335	3 572	3 305	2 999	3 360	3 499	3 565	3 607	3 675
-w tym dzieci w wieku 3-6 lat objęte wychowaniem przedszkolnym	3 259	3 476	3 218	b.d.	3 273	3 377	3 437	3 504	3 585
Dzieci w wieku 3-6 lat ogółem	4 029	4 114	3 505	3 901	3 696	3 553	3 572	3 649	3 763
odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym [%]	80,9	84,5	91,8	b.d.	88,6	95	96,2	96	95,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie: BDL, GUS.

Wskaźnik uprzedzkolnienia dzieci w wieku 3-6 lat osiągnął poziom około 95-96%, co oznacza, iż prawie wszystkie dzieci w wieku 3-6 lat są objęte wychowaniem przedszkolnym. Brak osiągnięcia 100% wartości wskaźnika może wynikać m.in. z faktu, iż zdarza się, że z różnych przyczyn najmłodsze dzieci pozostają dłużej pod opieką rodziców, innych domowników lub wydłuża się okres ich uczęszczania do żłobków, mimo osiągnięcia wieku przedszkolnego, a także z faktu, iż niektóre 6 latki rozpoczęły rocznikowo wcześniej edukację w trybie nauczania początkowego szkół podstawowych.

Żłobki i kluby nie stanowią części systemu edukacji jest on przypisany systemowi pomocy społecznej, ale z uwagi na swój charakter został poddany analizie w części dot. placówek edukacyjnych.

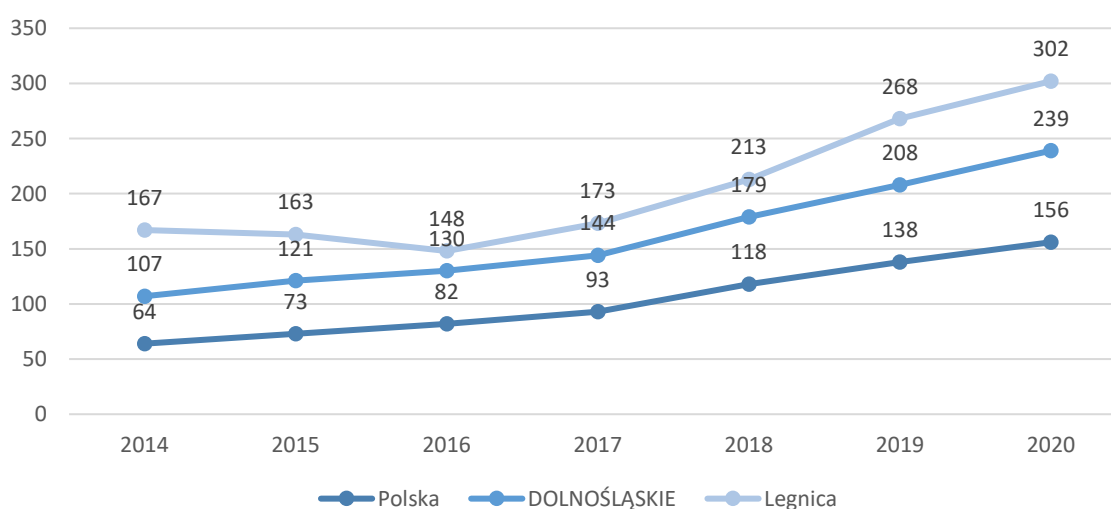
Tabela 18. Poziom rozwoju infrastruktury opiekuńczej nad dziećmi do lat 3

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
żłobki	5	5	5	5	4	5	9	13	15
kluby dziecięce	0	1	3	3	2	5	3	4	3
miejsca w placówkach opieki nad dziećmi do lat 3	391	407	437	437	412	507	619	756	802
dzieci przebywające w ciągu roku	585	558	629	675	679	813	932	1 150	1167

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: BDL, GUS.

Korzystanie z infrastruktury żłobkowej jest fakultatywne, a decyzję o uczęszczaniu dziecka do żłobka lub klubu dziecięcego podejmują rodzice lub opiekunowie prawni. Liczba dzieci objętych opieką żłobkową systematycznie rośnie na terenie Legnicy. Głównymi przyczynami są potrzeba zwiększenia dochodów rodziny, brak możliwości zostawienia dzieci pod opieką dziadków, rodziny lub opiekunki, przy jednoczesnej rosnącej chęci samorealizacji zawodowej wśród kobiet. Powrót matek na rynek pracy jest zatem uzależniony od poziomu dostępu do odpowiednich placówek opiekuńczych. W ostatnich latach widoczna jest systematyczna poprawa liczby dostępnych miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych (na poziomie wyższym niż średni poziom notowany w kraju i województwie), jak i liczba samych placówek funkcjonujących na terenie miasta.

Wykres 10. Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: BDL, GUS.

W ostatnich latach widoczny jest także trend wzrostu liczby cudzoziemców wśród uczniów legnickich szkół i placówek oświatowych, co powiązane jest w znacznej mierze z migracją ekonomiczną ludności z Ukrainy i Białorusi. W roku szkolnym 2021/2022 w szkołach i placówkach naukę rozpoczęło 1359 cudzoziemców, w tym: 607 w szkołach prowadzonych przez Miasto (44,7%), 752 (55,3%) w szkołach niepublicznych. Najwięcej, tj. 686 uczniów (50,5%) uczęszcza do szkół dla dorosłych. Ponad 31,4% (427) uczęszcza do szkół podstawowych, w tym 413 (30,4%) do szkół prowadzonych przez Miasto.

Tabela 19. Liczba cudzoziemców uczęszczających do legnickich szkół/placówek prowadzonych przez Miasto

Typ szkoły/placówki	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
miejskie przedszkola	3	0	0	0	1	2	17	23	26	35
szkoły podstawowe	2	4	11	16	25	92	164	272	310	413
gimnazja	10	11	5	11	20	-	-	-	-	-
szkoły ponadpodstawowe	16	21	32	31	27	29	40	101	129	159
RAZEM	31	36	48	58	73	123	221	396	465	607

Źródło: Dane Urzędu Miasta Legnicy

Z ogólnej liczby cudzoziemców w szkołach prawie 96% (1303) stanowią obywatele Ukrainy. Pozostali uczniowie (ponad 4%) to przedstawiciele Białorusi, Armenii, Gruzji, Rosji, Rumunii, Niemiec, Wielkiej Brytanii oraz po jednym obywatelu z Włoch, Hiszpanii, Irlandii, Mołdawii i Urugwaju.

Wysoki udział uczniów pochodzących z innych krajów w odniesieniu do danych o ogóle cudzoziemców zamieszkujących Legnicę na pobyt stały i czasowy pozwala na wysnucie wniosku, iż Legnica posiada atrakcyjną ofertę edukacyjną, która skłania cudzoziemców zamieszkujących podmiejskie lub bardziej odległe gminy LGOF do posyłania swoich dzieci do legnickich placówek edukacyjnych.

Wielokulturowość legnickiej społeczności szkolnej uzupełnia także spora liczba uczniów deklarująca przynależność do mniejszości etnicznych i narodowych: Romów, Ukraińców i Łemków.

Tabela 20. Liczba uczniów/wychowanków należących do mniejszości narodowych i etnicznych uczęszczających do legnickich szkół/placówek

Romowie										
Typ szkoły/placówki	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
miejskie przedszkola	-	-	-	7	13	10	12	16	9	12
szkoły podstawowe	-	-	-	54	50	48	60	55	51	57
gimnazja	-	-	-	18	15	10	-	-	-	-
szkoły ponadpodstawowe	-	-	-	14	17	13	15	10	11	13
RAZEM	64	84	65	93	95	81	87	81	71	82
Łemkowie										
Typ szkoły/placówki	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
miejskie przedszkola	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
szkoły podstawowe	40	40	23	21	12	9	14	8	8	9
gimnazja	-	-	5		2	2	1	-	-	-
szkoły ponadpodstawowe	-	-	-	-	3	3	2	0	0	1

RAZEM	40	40	28	21	17	14	17	8	8	10
Ukraińcy										
Typ szkoły/placówki	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
miejskie przedszkola	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
szkoły podstawowe	40	-	-	-	32	40	49	34	23	29
gimnazja	45	48	47	44	45	32	19	-	-	-
szkoły ponadpodstawowe	52	78	54	24	28	25	29	19	20	20
RAZEM	97	126	101	68	105	97	97	53	43	49

Źródło: Dane Urzędu Miasta Legnicy

Infrastruktura kulturalna

W Legnicy funkcjonuje 5 samorządowych instytucji kultury: Galeria Sztuki, Legnicka Biblioteka Publiczna wraz z 13 filiami (w tym: Ekobiblioteką i Filią Zbiorów Muzycznych i Specjalnych)⁴, Legnickie Centrum Kultury i Muzeum Miedzi oraz Teatr im. Heleny Modrzejewskiej, instytucja artystyczna samorządu Dolnego Śląska, współprowadzona i współfinansowana przez miasto Legnica, a także miejskie oraz spółdzielcze kluby i domy kultury.

Szczególnie znana i rozpoznawana w Polsce jest działalność artystyczna Teatru im. H. Modrzejewskiej, często opierająca się na wielonarodowościowej i skomplikowanej historii miasta. Sztuki wystawiane na deskach Teatru (m.in. *Ballada o Zakaczwaniu*, *Wschody i zachody miasta*, *Łemko*, *Operacja Dunaj*) zdobyły liczne wyróżnienia i nagrody, doczekując się także ekranizacji telewizyjnych i kinowych, jak również przyczyniając się do wzrostu rozpoznawalności i uznania związanych z placówką artystów.

Na terenie miasta działają także galerie i salony sztuki w ramach instytucji kultury tj. Galeria „Satyrykon”, Galeria Sprzedaży Dzieł Sztuki „Niello”, Galeria „Ring”, Galeria Srebra „Pod Przepiórczym Koszem”.

Ponadto na terenie miasta funkcjonują trzy domy/ośrodki kultury (Młodzieżowe Centrum Kultury, Spółdzielczy Dom Kultury „Kopernik”, Spółdzielczy Dom Kultury „Atrium”) i dwa kina stałe (w tym jeden multipleks).

Rozpoznawalnym, firmowym znakiem Legnicy są cyklicznie organizowane imprezy o wieloletniej tradycji i co najmniej ogólnopolskiej renomie, takie jak m.in.⁵:

- **Międzynarodowa Wystawa Satyrykon – Legnica** – jedyny cyklicznie organizowany w Polsce od 1977 r. międzynarodowy konkurs rysunku o tematyce satyrycznej. Oprócz głównej wystawy konkursowej, równolegle prezentowane są liczne ekspozycje, odbywają się koncerty i imprezy estradowe, spotkania z artystami, akcje i happeningi plenerowe, a barwne korowody przechodzą ulicami miasta. Legnicki Satyrykon jest imprezą wyjątkową i bezkonkurencyjną w Polsce. Wydarzenie to jest również doceniane w skali międzynarodowej. Amerykańskie pismo „Witty Word” zaliczyło go do 10 najlepszych festiwali i nadało mu plaketkę grand prix. Natomiast FECO (Federacja Organizacji Rysowników) - maksymalną notę „5 gwiazdek”.

⁴ <http://www.biblioteka.legnica.eu>

⁵ Na podstawie: <https://portal.legnica.eu/kultura-1-1188/>

- **Ogólnopolski Turniej Chórów *Legnica Cantat*** – organizowany od 1967 roku. W konkursie uczestniczy zwykle 20 zespołów (około 1000 uczestników) z całej Polski. O atrakcyjności tego festiwalu decyduje zarówno wysoki poziom konkursowych zmagania, jak i liczne wydarzenia towarzyszące (prawykonania utworów znanych kompozytorów, warsztaty dla dyrygentów, koncerty krajowych i światowych znakomitości z dziedziny muzyki).
- **Legnickie Conversatorium Organowe** – organizowany od 1986 r. festiwal popularyzujący współczesną muzykę organową i kameralną, promujący młodych kompozytorów i wykonawców.
- **Legnicka Akademia Filmowa – Warsztaty Filmu Animowanego** – festiwal dedykowany twórcom filmu dokumentalnego. Jest jedyną w Polsce imprezą o stałym charakterze, podczas której tworzy się filmy tradycyjnymi technikami animacji;
- **Legnicki Festiwal *Srebro*** – organizowany w różnych formach od 1979 r. festiwal, którego celem jest prezentacja srebra artystycznego i promocja współczesnej sztuki złotniczej w jej najrozmaitszych przejawach, od tradycyjnej biżuterii po dzieła sztuki. Festiwal obudowany jest szeregiem wydarzeń towarzyszących: wystaw problemowych i indywidualnych, debiutanckich premier, happeningów i instalacji, sesją naukową i warsztatami.
- **Ogólnopolski Przegląd Malarstwa Młodych *Promocje*** – najstarsza tego typu impreza w Polsce, prezentująca i dokumentująca katalogiem najnowsze i najświeższe trendy w malarstwie polskim widoczne w pracach absolwentów kierunków malarstwa z minionego roku. Ma charakter konkursowy, nagrodę główną stanowi zaś wystawa indywidualna wraz z katalogiem.
- **Międzynarodowy Festiwal Folklorystyczny *Świat pod Kyczerą*** – jeden z największych tego typu festiwali w Europie, organizowany przez Łemkowski Zespół Pieśni i Tańca Kyczerka. Impreza trwa od kilku do kilkunastu dni. Prezentacje festiwalowe odbywają się w różnych miejscowościach Dolnego Śląska i Małopolski. Prezentacjom artystycznym zespołów artystycznych z całego świata towarzyszą animacje uliczne, warsztaty, wystawy, konferencje i sympozja naukowe.

W zakresie muzyki, oprócz stałych propozycji Legnickiego Centrum Kultury, wydarzeń plenerowych oraz atrakcyjnych koncertów impresaryjnych, ciekawą ofertę mają dla legniczan chóry *Madrygał* i *Axion*, Legnicka Orkiestra Symfoniczna oraz Młodzieżowa Orkiestra Dęta.

Zgodnie ze sprawozdaniami statystycznymi instytucji kultury zbieranymi przez Główny Urząd Statystyczny na terenie Legnicy w 2020 r. funkcjonowało 18 zespołów artystycznych zrzeszających 359 członków, przy czym najliczniejszą grupę stanowiły zespoły taneczne i folklorystyczne.

Tabela 21. Członkowie grup artystycznych działających w Legnicy w 2020 r. wg typów (na podstawie sprawozdań statystycznych GUS)

Typ działalności:	teatralne	muzyczne	wokalne i chóry	folklorystyczne	taneczne	inne
Członkowie grup	32	15	10	90	200	12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: BDL, GUS.

Legnica dzięki rozwiniętemu dostępowi do instytucji i placówek kultury, jak również wydarzeń artystycznych o dużej renomie stanowi kluczowy ośrodek kulturalny regionu, z którego oferty kulturalnej korzystają nie tylko mieszkańcy, ale także osoby przyjezdne z pozostałych części

województwa i kraju. Rozwinięty sektor kultury stymuluje funkcje miastotwórcze kształtując specyfikę i charakter Legnicy, śmiało czerpiąc i opisując niebanalną historię tego miejsca.

Infrastruktura sportowa

Według danych Urzędu Miasta Legnicy w 2021 r. na terenie miasta funkcjonowało 49 stowarzyszeń sportowych.

Legnica posiada rozbudowaną i różnorodną infrastrukturę sportową, z której korzystają na co dzień profesjonalni zawodnicy legnickich klubów sportowych, mieszkańcy Legnicy, jak i osoby przebywające tu okazjonalnie. Do dyspozycji są następujące obiekty⁶:

- 2 stadiony piłkarskie:
 - Stadion Miejski im. Orła Białego wraz z boiskami treningowymi do piłki nożnej i do lekkiej atletyki, na którym mecze rozgrywa Miedź Legnica,
 - stadion przy ul. Grabskiego, na którym mecze rozgrywa KS Konfeks Legnica,
- hala widowiskowo-sportowa przy ul. Lotniczej,
- hala sportowa przy ul. Głogowskiej wraz z siłownią,
- sala sportowa przy ul. Sejmowej,
- hala piłkarska z pneumatycznym zadaszaniem przy ul. Hangarowej,
- kompleks boisk piłkarskich przy ul. Sportowców/ Świerkowa,
- kompleksy kortów tenisowych przy ul. Bielańskiej, Ogrodowej i Sejmowej,
- baseny kryte „Delfinek” i „Bąbelek”,
- basen odkryty przy ul. Radosnej (obecnie wyłączony z użytkowania),
- Letni Park Wodny „Aquafun” przy ul. Stromej,
- kąpielisko „Kormoran” przy ul. Kąpielowej,
- 2 parki kalisteniczne zwane też parkiem *street workout* mieszczące się przy boiskach treningowych w Parku Miejskim oraz na terenie Parku Bielańskiego,
- Skatepark w Parku Bielańskim,
- pumptrack w Parku Bielańskim,
- miejsca z urządzeniami do ćwiczeń ogólnousprawniającymi zwane też siłowniami zewnętrznymi,
- sztuczne lodowisko przy ul. Sejmowej (sezonowe),
- Obiekty szkolne:
 - 25 „dużych” sal sportowych, w tym 5 z widownią,
 - 31 boisk wielofunkcyjnych, z których 24 to nowoczesne boiska po modernizacji,
 - 4 boiska piłkarskie, w tym kompleks boisk „Moje Boisko Orlik 2012” i w ZS Budowlanych (sztuczna trawa) oraz 2 boiska z nawierzchnią z trawy naturalnej,
 - około 50 dodatkowych sal i pomieszczeń, a wśród nich siłownie, sale przeznaczone do prowadzenia gimnastyki korekcyjnej, tenisa stołowego, tańca sportowego, zajęć rehabilitacyjnych, fitness, ricocheta.

Ponadto na terenie miasta funkcjonują inne obiekty sportowe takie jak: tory łucznicze przy ZSO nr 7 (ul. Radosna), boiska wielofunkcyjne i place zabaw ogólnodostępne, rozlokowane na terenie osiedli mieszkaniowych, które wyposażone są w urządzenia do gry w piłkę koszową, mini piłkę nożną i ręczną,

⁶ <https://portal.legnica.eu/sport-i-rekreacja/obiekty-sportowe/>

tenis stołowy itp. Ofertę infrastruktury miejskiej poszerzają również obiekty prywatne w postaci licznych siłowni, basenów przyhotelowych, czy kortów tenisowych.

Rozbudowana baza sportowa, ale także infrastruktura hotelowa i noclegowa, umożliwia organizację licznych, prestiżowych wydarzeń i imprez sportowych. Do najciekawszych imprez zorganizowanych w ostatnich latach można zaliczyć::

- Międzynarodowe turnieje łucznicze z okazji rocznic „Bitwy pod Legnicą”;
- Międzynarodowe turnieje szachowe;
- Międzynarodowy Wyścig Kolarski „Szlakiem Grodów Piastowskich”;
- Międzynarodowy turniej piłki nożnej U-16 „Miedź Legnica Cup”;
- Mistrzostwa Europy w Nordic Walking;
- Turniej eliminacyjnych UEFA Regions Cup;
- Puchar i Mistrzostwa Europy w Łucznictwie;
- Motoparolotniowe Slalomowe Mistrzostwa Świata;
- Turniej eliminacyjny do Mistrzostw Europy U-17 „Elite Round”.
- Międzynarodowe Turnieje Piłki Ręcznej Dziewcząt i Chłopców „LION CUP”.

Mieszkalnictwo

W ostatnich latach, na skutek „boom-u” inwestycyjnego widoczny jest trwały wzrost zasobów mieszkaniowych miasta. W latach 2012-2020 przybyło 2 514 nowych mieszkań, co oznacza powiększenie zasobu mieszkaniowego o 6,1%. Poprawił się także standard mieszkań, co znajduje swoje odzwierciedlenie w przeciętnej powierzchni mieszkania, która wzrosła o 0,7 m².

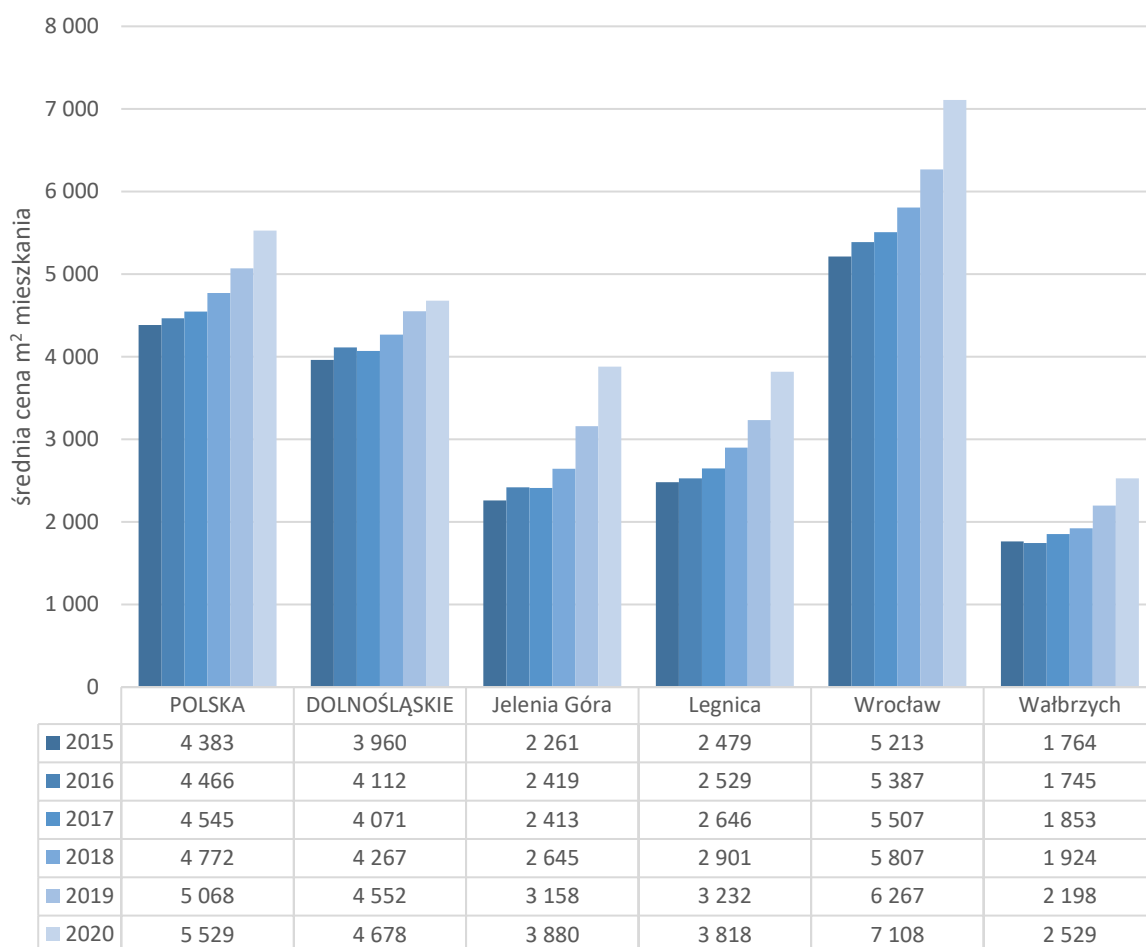
Tabela 22. Zmiana zasobów mieszkaniowych na terenie Legnicy w latach 2012-2020

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba mieszkań	41 238	41 410	41 611	41 838	42 013	42 276	42 685	43 252	43 752
Średnia powierzchnia użytkowa (m ²)	62,9	63,0	63,1	63,1	63,2	63,3	63,5	63,5	63,6
Mieszkania na 1000 mieszkańców	403	406	411	415	417	421	428	435	444

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: BDL, GUS.

Średnia cena transakcyjna mieszkań w Legnicy wzrosła w okresie lat 2015-2020 o 54% i w 2020 r. za 1 m² powierzchni użytkowej trzeba było zapłacić 3 818 zł. Tempo zmian cen transakcyjnych zdecydowanie przewyższało średni wzrost cen nieruchomości odnotowany w Polsce (26,1%) i województwie dolnośląskim (18,1%), a spośród powiatów grodzkich ustępując jedynie obserwowanemu przyrostowi cen w Jeleniej Górze (71,6%).

Wykres 11. Średnia cena transakcyjna mieszkań za 1 m² powierzchni użytkowej (2015-2020)

Źródło: Opracowanie własne: BDL, GUS.

Jak pokazała analiza porównawcza należy zauważyć przeciętne ceny mierzone medianą cen transakcyjnych za 1 m² wynoszące w 2020 r. - 4 023 zł za 1 m² (w 2019 r. - 3 436 zł za 1 m²) były jednymi z najniższych wśród analizowanych miast o charakterze regionalnym.

Relatywnie niski poziom cen nieruchomości powinien przekładać się na wyższą atrakcyjność osiedleńczą wśród potencjalnych mieszkańców.

Dane GUS pokazują, iż zasób komunalny miasta spadł pomiędzy 2013 a 2018 rokiem o 1 149 mieszkania (18%) wynosząc 5 228 mieszkań, przy jednoczesnym wzroście lokali socjalnych z poziomu 184 lokali w 2013 r. do 423 lokali w 2019 r.⁷

Zarząd Gospodarki Mieszkaniowej w Legnicy w imieniu Gminy Legnica zarządza lokalami mieszkalnymi, tworzącymi mieszkaniowy zasób miasta, lokalami i nieruchomościami użytkowymi, garażami:

- komunalne lokale mieszkalne stanowią:
 - wg stanu na 31.12.2019 r. – 5018 szt. o pow. użytkowej - 253.952 m²
 - wg stanu na 31.12.2020 r. – 4827 szt. o pow. użytkowej - 244.175 m²

⁷ Na podstawie: BDL, GUS

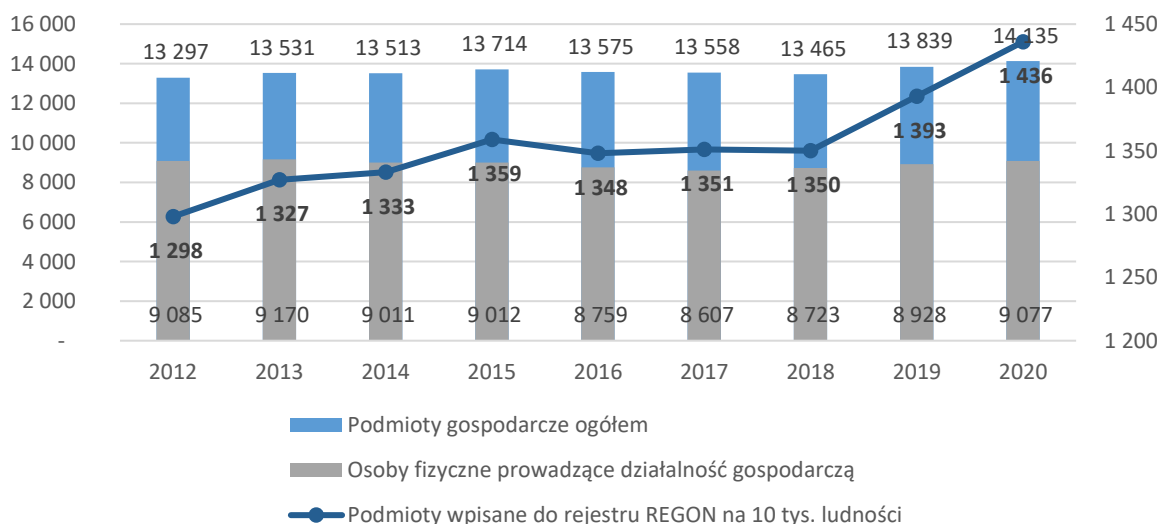
- komunalne lokale użytkowe:
 - o wg stanu na 31.12.2019 r. – 438 szt. o pow. użytkowej - 51.222 m²
 - o wg stanu na 31.12.2020 r. – 451 szt. o pow. użytkowej - 58.332 m²

Zmiany ilościowe w poszczególnych latach w zasobach komunalnych, administrowanych przez Zarząd Gospodarki Mieszkaniowej w Legnicy związane są z prowadzoną przez Gminę Legnica polityką zbywania lokali mieszkalnych i użytkowych oraz całych nieruchomości (wraz z pomieszczeniami przynależnymi), rozbiórkami budynków oraz powiększaniem zasobu o nieruchomości przekazywane przez Gminę Legnica w administrację ZGM.⁸

Sfera gospodarcza

Legnica stanowi największy ośrodek miejski Legnicko-Głogowskiego Okręgu Miedziowego, którego rozwój gospodarczy oparty jest na kopalniach, zakładach hutniczych i przetwórczych Kombinatu Górniczo-Hutniczego Miedzi i powiązanych z nim przedsiębiorstw. Staraniem lokalnych władz samorządowych, jak również samej spółki KGHM „Polska Miedź” S.A. region stopniowo uniezależnia się od monokultury gospodarczej, równolegle rozwijając inne segmenty działalności i specjalizacji gospodarczych. Czynniki te sprawiają, że Pasma Głogów-Polkowice-Lubin-Legnica charakteryzuje się najwyższym poziomem rozwoju gospodarczego w województwie dolnośląskim, ustępując jedynie aglomeracji wrocławskiej⁹. Legnica, jako miasto z najwyższą liczbą mieszkańców, a także rozwiniętym poziomem usług administracyjnych, gospodarczych, bazą noclegową, edukacyjną i położeniem na przecięciu kluczowych szlaków komunikacyjnych (autostrady A4 oraz drogi ekspresowej S3, 5 linii kolejowych) pełni rolę naturalnego lidera regionu.

Wykres 12. Kształtowanie się liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie Legnicy w latach 2012-2020

Źródło: Opracowanie własne: BDL, GUS

Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON, funkcjonujących na terenie miasta notowała trend wzrostowy, mimo nieznacznych wahań i w 2020 r. wynosiła 14 135 podmiotów, co oznacza wzrost o 6,3% w stosunku do 2012 r. (13 297). Udział osób fizycznych prowadzących

⁸ Raport o stanie miasta za 2020 rok, Urząd Miasta Legnica, 2021 r.

⁹ Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, Wrocław 2018 r.

działalność gospodarczą w liczbie podmiotów gospodarki narodowej ogółem wynosił 64,2%, a wskaźnik przedsiębiorczości, tj. liczba osób prowadzących własną działalność w ogóle ludności w wieku produkcyjnym wynosił 15,8% i był o 15,6% wyższy niż w 2012 r.

Biorąc pod uwagę strukturę wielkościową przedsiębiorstw 96,9% (13 698) podmiotów stanowią mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób, 2,3% (326) stanowią małe przedsiębiorstwa zatrudniające pomiędzy 10 a 49 osób, 0,6% (90) to podmioty średnie o wielkości zatrudnienia równej od 50 do 249 osób. Legnica posiada także sporą liczbę przedsiębiorstw dużych, zatrudniających powyżej 250 osób - w 2020 r. funkcjonowało 21 takich podmiotów, co stanowi 0,1%.

Najwięcej podmiotów gospodarczych na terenie Legnicy prowadziło działalność w sektorze handlu i usługach naprawczych – 21,3% podmiotów (3 010 przedsiębiorstw, mimo, iż sekcja ta odnotowała także najwyższy ubytek podmiotów w badanym okresie), działalność związaną z obsługą rynku nieruchomości – 15,3% podmiotów (2 161 przedsiębiorstw), a także budownictwem 12,8% (1 812 podmiotów). Warto odnotować także sporą liczbę przedsiębiorstw zajmujących się działalnością profesjonalną, naukową i techniczną – 1 438 podmiotów.

Tabela 23. Struktura przedsiębiorstw ze względu na typ działalności - podział wg. PKD 2007

	2012		2020	
Sekcja A	66	0,5%	68	0,5%
Sekcja B	5	0,0%	4	0,0%
Sekcja C	775	5,8%	708	5,0%
Sekcja D	20	0,2%	35	0,2%
Sekcja E	26	0,2%	30	0,2%
Sekcja F	1 512	11,4%	1 812	12,8%
Sekcja G	3 457	26,0%	3 010	21,3%
Sekcja H	966	7,3%	959	6,8%
Sekcja I	300	2,3%	298	2,1%
Sekcja J	251	1,9%	308	2,2%
Sekcja K	545	4,1%	490	3,5%
Sekcja L	1 746	13,1%	2 161	15,3%
Sekcja M	1 257	9,5%	1 438	10,2%
Sekcja N	294	2,2%	419	3,0%
Sekcja O	22	0,2%	22	0,2%
Sekcja P	402	3,0%	414	2,9%
Sekcja Q	615	4,6%	738	5,2%
Sekcja R	220	1,7%	237	1,7%
Sekcje S i T	818	6,2%	923	6,5%

A – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo; B – górnictwo i wydobywanie; C – przetwórstwo przemysłowe; D – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; E – dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; F – budownictwo; G – handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; H – transport i gospodarka magazynowa; I – działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; J – informacja i komunikacja; K – działalność finansowa i ubezpieczeniowa; L – działalność związana z obsługą rynku nieruchomości; M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca; O – administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne; P – edukacja; Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna; R – działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją; S i T – pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: BDL, GUS.

Spadek liczby podmiotów w sektorze handlu wskazuje na ich dużą wrażliwość na zmiany koniunkturalne, w tym rosnącą koncentrację i pozycję konkurencyjną sieci handlowych, stale rosnący udział w rynku przedsiębiorstw e-commerce, a także dotkliwe ograniczenia związane z pandemią wirusa SARS-CoV-2.

Widoczny wzrost podmiotów w sekcjach J – informacja i komunikacja, M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczną, L – działalność związana z obsługą rynku nieruchomości stanowi uwarunkowanie wysoce pozytywne, ponieważ są to kapitałochłonne rodzaje działalności, w dużym stopniu predystynowane do tworzenia i wykorzystywania innowacji, co może stanowić w przyszłości o potencjale rozwojowym Miasta Legnicy, równoważąc uzależnienie lokalnej gospodarki od tradycyjnych sektorów jak i przyciągając wykwalifikowane kadry.

Legnica stanowi również ważny ośrodek handlowy dla mieszkańców gmin powiatu legnickiego jak i powiatów tworzących LGOM. Wzrost znaczenia centrów handlowych i sklepów wielkopowierzchniowych, podobnie jak ma to miejsce w większości miast powiatowych, przyczynia się także do stopniowego ograniczania tradycyjnej funkcji handlowo-usługowej ulic położonych w centrum miasta, potęgując problemy drobnych podmiotów usługowych i punktów handlowych.

Niepewność gospodarcza jak i postępujące tempo przemian gospodarczych, na skutek wdrażania nowych technologii i stopniowej cyfryzacji kolejnych segmentów i rynków gospodarki, stawia poważne wyzwania dla podmiotów gospodarczych, wymagając od nich wysokiej efektywności i elastyczności działania. Poprzednia *Strategia rozwoju Miasta Legnicy* powstawała w trudnych warunkach gospodarczych, po okresie recesji gospodarczej, wywołanej w latach 2007-2009 przez globalne rynki finansowe. Przedstawione powyżej wskaźniki świadczą o tym, że działania podmiotów gospodarczych, wsparcie instytucji otoczenia biznesu, jak i rozsądna polityka samorządu umożliwiły powrót lokalnej gospodarki na ścieżkę wzrostu. Obecna sytuacja związana z zawirowaniami na rynkach światowych, zaburzeniem łańcuchów dostaw, koniecznością reorganizacji pracy i działalności zakładów produkcyjnych i usługowych, których przyczyną była globalna pandemia wirusa SARS-CoV-2, stawia kolejne, trudne wyzwania zarówno przed przedsiębiorcami jak i władzami samorządowymi. Sytuacja ta wymaga tworzenia mechanizmów, które w sposób elastyczny, dostosowany do zgłaszanych potrzeb, zapewnią podmiotom gospodarczym wsparcie, umożliwiając im utrzymanie zatrudnienia i poziomu konkurencyjności w nadchodzących latach.

Tereny aktywności gospodarczej i instytucje otoczenia biznesu

Istotną rolę w procesie utrzymania i stymulowania rozwoju gospodarczego pełnią instytucje otoczenia biznesu, a także baza infrastrukturalna w postaci dobrze skomunikowanych i uzbrojonych terenów inwestycyjnych. Miasto Legnica posiada liczne tereny o wysokiej atrakcyjności inwestycyjnej zarówno dla działalności gospodarczej, handlowej jak i deweloperskiej. Tereny te obejmują zarówno tereny zlokalizowane na obrzeżach miasta przy najważniejszych szlakach komunikacyjnych, jak i w wewnętrznej strukturze miasta. W mieście prężnie działa Legnicka Specjalna Strefa Ekonomiczna (LSSE), a także Strefa Aktywności Gospodarczej, a tereny inwestycyjne położone w południowej części miasta, w tym teren po byłym lotnisku, to rozchwytywana lokalizacja zarówno przez nowych inwestorów, jak i tych, którzy już w Legnicy działają i coraz częściej podejmują decyzje o reinwestycjach.

LSSE oferuje przedsiębiorstwom pomoc publiczną w postaci zwolnienia z podatku dochodowego oraz atrakcyjnie zlokalizowane, wysokiej jakości tereny inwestycyjne przygotowane pod zabudowę przemysłową i usługową, wyposażone w infrastrukturę techniczną. W 2020 r. w ofercie LSSE znajdowały się dwa tereny inwestycyjne o powierzchni 15.9320 ha oraz 9.3985 ha położone przy ul. Złotoryjskiej w wysoce atrakcyjnej lokalizacji przy węźle A4 i S3. Poza podstawową pomocą oferowaną firmom skupionym w LSSE Zarząd Strefy organizuje spotkania, warsztaty, szkolenia, Forum HR oraz przydziela każdej firmie opiekuna. Do głównych inwestorów działających w podstrefie LSSE na terenie Legnicy, zajmujących tereny przy ul. Jaworzyńskiej i Nowodworskiej należy zaliczyć:

- ANIMAK – Kopcza – producent makaronów;
- Brugman – produkcja urządzeń grzewczych, grzejników;
- C+P – produkcja mebli;
- Faurecia – automotive, produkcja części samochodowych;
- Gates – automotive, produkcja części samochodowych;
- Globexim Polska Sp. z o.o. – stacje obsługi pojazdów;
- HÄRTER - producent narzędzi, części tłoczonych, komponentów z metalu i tworzyw sztucznych;
- MyVita Sp. z o.o. – producent suplementów i kosmetyków;
- Toyota Boshoku – automotive, produkcja części samochodowych;
- Rileta – producent zasłon, rolet, firanek; branża tekstylna;
- Uzin – producent gładzi, podkładów, klei, środków chemicznych;
- WINKELMANN – producent urządzeń grzewczych;
- Viessmann Technika Grzewcza Sp. z o.o. – produkcja urządzeń grzewczych, klimatyzacyjnych i wentylacyjnych;
- Wezi-tec – producent wyrobów z tworzyw sztucznych (w tym m.in. modułów samochodowych).

LSSE dysponuje także ofertą najmu atrakcyjnych powierzchni biurowych dla firm zainteresowanych działalnością na terenie Legnicy, w tym Letia Business Center nowoczesnym biurowcem położonym w centrum Legnicy, o powierzchni ponad 8 000 m², oferującym wynajem wysokiej klasy biur i sal konferencyjnych, dysponującym foyer wystawienniczym, pracownią komputerową, laboratorium rapid prototyping, zapleczem gastronomicznym i hotelarskim.

Drugim istotnym podmiotem oferującym tereny inwestycyjne i wsparcie inwestorów jest Strefa Aktywności Gospodarczej (SAG) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, w której Gmina Legnica posiada 100 % udziałów. SAG administruje obszarem byłego lotniska i terenem przyległym, użytkowanym do 1992 roku przez Wojska Federacji Rosyjskiej, o łącznej powierzchni ponad 200 ha. Na obszarze zarządzanym przez SAG funkcjonuje już ponad 20 różnej wielkości firm, zatrudniających blisko 600 osób, m.in. Ready Bathroom, Iso Trade, Gruca, Invest Global, Distribev Sp. z o.o. (dawniej Grupa

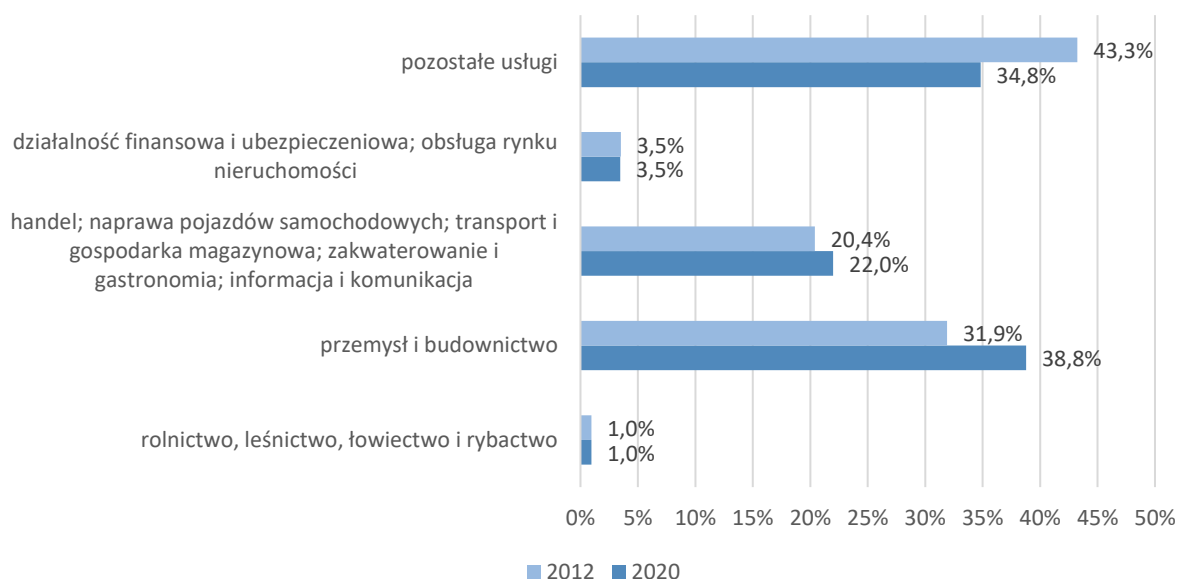
Żywiec S.A.). Przygotowany i uzbrojony teren łączy funkcje terenów inwestycyjnych typu *brownfield* i *greenfield*, co oznacza, iż poza zagospodarowaniem istniejących budynków, hangarów i pustych placów, działalność gospodarczą można tutaj prowadzić budując od podstaw nowe obiekty przemysłowo-usługowe.¹⁰

Ponadto jednostkami otoczenia biznesu działającymi na rzecz lokalnych przedsiębiorców są: Cech Rzemiosł Różnych, Legnicki Klub Biznesu, Agencja Rozwoju Regionalnego „ARLEG” S.A., Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT „Zagłębia Miedziowego”, Federacja Pracodawców Polski Zachodniej, Izba Przemysłowo-Handlowa i Instytut Metali Nieżelaznych w Gliwicach – Oddział w Legnicy

Rynek pracy

Legnica charakteryzuje się wysokim wskaźnikiem pracujących na 1 000 mieszkańców, zarówno na tle województwa, jak i całego kraju. Dane GUS pokazują, że w 2020 r. w Legnicy pracowało 34 247 osób, co oznacza wzrost liczby pracujących o 0,8% w stosunku do 2012 r. W latach 2012-2020 widoczna jest zmiana struktury zatrudnienia: największy odsetek znajdował zatrudnienie w przemyśle i budownictwie 38,8%, nieco mniej osób w sektorze usług 34,8%, co może wynikać z większej wrażliwości tego sektora na negatywne czynniki gospodarcze, jakie wystąpiły w 2020 r. na skutek tzw. lockdown-ów. Niezmiennie najmniej osób pracowało w rolnictwie, łowiectwie, leśnictwie i rybactwie, jedynie 331 osób (1,0%).

Wykres 13. Struktura zatrudnienia osób pracujących na terenie Legnicy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: BDL, GUS.

Jak pokazuje przygotowany przez Powiatowy Urząd Pracy w Legnicy raport „*Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w 2019 roku dla miasta Legnicy*” w okresie od stycznia do grudnia 2019 r. pracodawcy zgłosili do Urzędu 11 134 wolnych miejsc pracy, co oznacza wzrost rok do roku o 2 577 ofert. Najwięcej wolnych miejsc pracy na terenie Legnicy zgłoszono w branżach: przetwórstwo przemysłowe (2 887 wakatów), administracja (2 349), budownictwo (697), handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych (311), oraz transport i gospodarka magazynowa (168). Pracodawcy poszukują głównie pracowników, którzy są specjalistami w poszczególnych

¹⁰ <http://sag.legnica.pl/>

dziedzinach. Od lat przedsiębiorcy wysoko cenią osoby reprezentujące szeroko rozumiane zawody techniczne, związane z sektorami nowoczesnych technologii informatycznych, produkcyjnych oraz budowlanych wraz ze związaną z nimi sferą usług. Do tej grupy osób można zaliczyć również osoby wykonujące zajęcia o specjalistycznej i mało powszechnej na rynku pracy wiedzy. Pracodawcy oczekują osób doświadczonych, profesjonalistów w danej branży, jednocześnie będących elastycznymi. Ciągły rozwój istniejących na rynku firm, ich dostosowywanie do dynamicznie zmieniających się trendów panujących na rynku sprawiają, iż bardzo trudno jest osobom bezrobotnym w krótkim okresie czasu dopasowywać kwalifikacje do wymagań rynku pracy i zdobywać doświadczenie w konkretnym zawodzie.

Tabela 24. Kształtowanie się średniego miesięcznego wynagrodzenia brutto (w podmiotach o zatrudnieniu pow. 9 osób) w latach 2012-2020

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Poziom wzrostu 2012-2020
POLSKA	3 744,38	3 877,43	4 003,99	4 150,86	4 290,52	4 527,89	4 834,76	5 181,63	5 523,32	47,5%
DOLNOŚLĄSKIE	3 709,32	3 868,86	4 042,86	4 204,24	4 385,84	4 654,51	4 942,39	5 323,55	5 693,69	53,5%
Powiat legnicki	3 065,20	3 179,49	3 354,83	3 403,32	3 579,41	3 774,63	4 185,47	4 652,61	4 877,07	59,1%
Jelenia Góra	3 291,09	3 367,22	3 577,03	3 835,12	3 979,80	4 237,50	4 546,12	4 848,79	5 183,33	57,5%
Legnica	3 034,05	3 188,81	3 406,69	3 582,11	3 728,92	3 998,28	4 259,37	4 719,65	4 952,32	63,2%
Wrocław	3 923,93	4 129,56	4 337,99	4 569,88	4 800,54	5 070,35	5 338,47	5 757,54	6 140,64	56,5%
Wałbrzych	3 564,91	3 735,14	3 943,28	4 036,65	4 180,67	4 481,44	4 768,01	5 189,24	5 565,38	56,1%

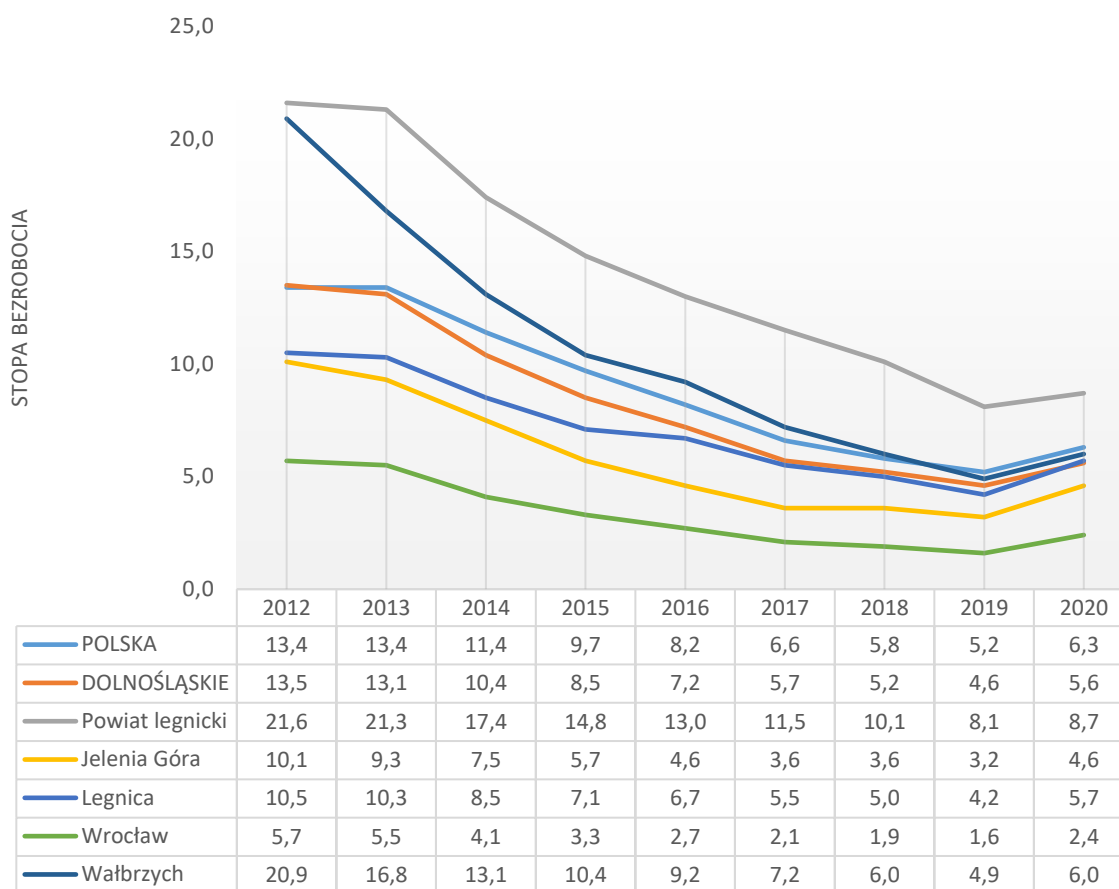
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS

Poziom wynagrodzeń w Legnicy w latach 2012-2020 cechował się ponadprzeciętnym tempem wzrostu (63,2%; w ujęciu nominalnym 1 918,27 zł) na tle średniej dla kraju, województwa, powiatu legnickiego i największych miast regionu. Niestety wysoki poziom przyrostu płac nie był wystarczający do przekroczenia progu 5 000 zł brutto i osiągnięcia średniej płac na poziomie kraju czy innych miast Dolnego Śląska.

Relatywnie niski poziom średnich wynagrodzeń może stanowić czynnik negatywnie wpływający na atrakcyjność osiedleńczą i możliwości przyciągania nowych zasobów pracy, w tym szczególnie dobrze opłacanych kadr o wysokich kwalifikacjach, a także zwiększać zjawisko migracji zarobkowej mieszkańców. Niższy poziom zamożności ludności przekłada się także na niższy wewnętrzny popyt konsumpcyjny, wpływając również negatywnie na wpływy z podatków dochodowych, a tym samym możliwości budżetowe miasta. Jednocześnie niższe przeciętne koszty zasobów pracy, przy rozwiniętym zapleczu infrastrukturalnym, wpływają pozytywnie na pozycję konkurencyjną miasta i jego atrakcyjność wśród potencjalnych inwestorów.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w Legnicy w latach 2012-2019 notowała systematyczny spadek, osiągając poziomy niższe niż średnia stopa bezrobocia na poziomie krajowym i wojewódzkim. W porównaniu z innymi dolnośląskimi miastami na prawach powiatu bezrobocie w Legnicy było niższe niż w Wałbrzychu, wyższe niż w Jeleniej Górze i średnio dwukrotnie wyższe aniżeli we Wrocławiu. W 2020 r. sytuacja zmieniła się i poziom bezrobocia rejestrowanego wzrósł do 5,7%, co oznaczało także przekroczenie średniego poziomu bezrobocia dla województwa dolnośląskiego.

Wykres 14. Stopa bezrobocia w latach 2012-2020

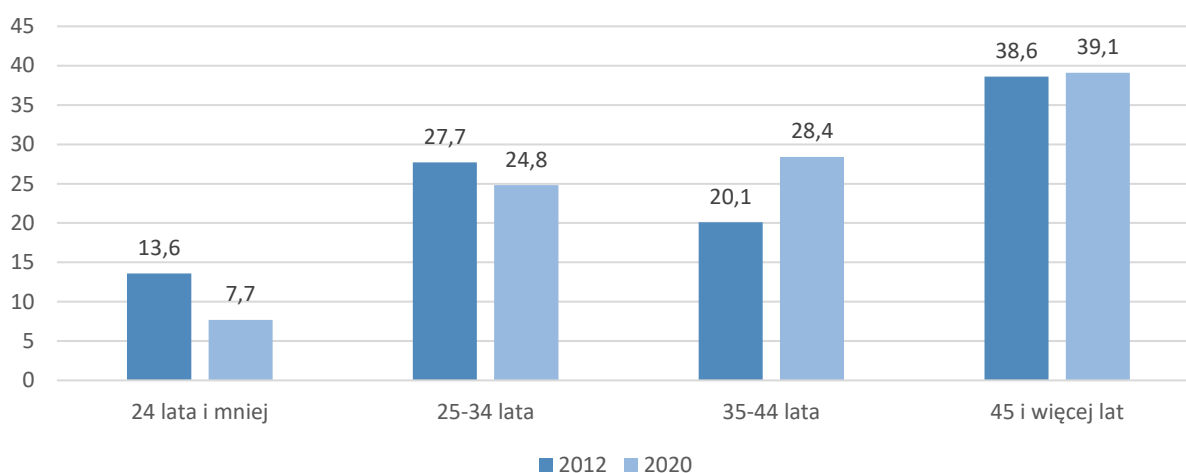

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: BDL, GUS.

Na odwrócenie wieloletniego trendu po 2019 r. wpływ miała zarówno pandemia wirusa SARS-CoV-2, która z uwagi na obostrzenia sanitarne znacząco wpłynęła na kondycję przedsiębiorstw, konieczność reorganizacji pracy i postępujące spowolnienie gospodarcze, jak i wzrost płacy minimalnej, prowadzący do wzrostu presji inflacyjnej, przyczynił się do decyzji części pracodawców o redukcji zatrudnienia i przyśpieszeniu procesów automatyzacji w zakładach pracy.

Udział osób długotrwale bezrobotnych, tj. pozostających bez pracy dłużej niż rok, w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych wynosił 35,8% (dla porównania wskaźnik ten dla Polski wynosił 39,7%, z kolei w całym województwie dolnośląskim 37,0%). Bezrobocie długotrwale stanowi zjawisko wysoce niekorzystne społecznie zarówno z punktu widzenia jednostki (niedostosowanie umiejętności zawodowych do współczesnych wymogów i standardów, apatia i zniechęcenie do podjęcia pracy, problemy bytowe i finansowe, wykluczenie społeczne) jak i społeczeństwa (uzależnienie finansowe od pomocy społecznej, wzrost prawdopodobieństwa wystąpienia zjawisk patologicznych). W obserwowanej obecnie sytuacji na rynku pracy, gdzie dominuje strona popytowa i liczba ofert pracy jest znaczna, problem długotrwałego bezrobocia dotyczy w przeważającej części osób, które z różnych powodów nie są zainteresowane podjęciem pracy zarobkowej lub nie podejmują wysiłku celem dostosowania własnych kwalifikacji do potrzeb rynku pracy.

Wykres 15. Struktura wiekowa bezrobotnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: BDL, GUS

Struktura wiekowa osób bezrobotnych w Legnicy również uległa zmianie. Osoby relatywnie młode w wieku do 34 lat w 2020 r. stanowią procentowo mniejszy udział bezrobotnych niż w 2012 r. Świadczy to zapewne o ich wyższej mobilności i adaptacji do zmieniających się warunków i oczekiwań ze strony pracodawców. Na pozytywną zmianę w tej grupie wiekowej wpływ może mieć także lepsze dopasowanie współpracy środowisk biznesowych ze szkołami średnimi i uczelniami wyższymi funkcjonującymi na terenie Miasta i dopasowaniu oferty edukacyjnej i profili edukacyjnych do oczekiwań i potrzeb zgłaszanych przez pracodawców. Wzrost liczby bezrobotnych wśród 35-44 latków może wynikać z niedopasowania ich kwalifikacji do potrzeb rynku pracy, a biorąc pod uwagę wartości z 2012 r. być odzwierciedleniem przesunięcia w czasie trudności ze znalezieniem zatrudnienia całej generacji (roczniki wyżu demograficznego lat 80-tych XX wieku).

Baza noclegowa i turystyczna

Wyróżnikiem miasta jest rozbudowana baza turystyczna, w tym hotelowo-konferencyjna, spełniająca wysokie standardy jakościowe. W 2020 r. na terenie Legnicy funkcjonowało 8 hoteli w tym dwa czterogwiazdkowe o wysokim standardzie i 6 hoteli trzygwiazdkowych, co wskazuje na poprawę jakości oferty istniejących obiektów i zakwalifikowanie części z nich do wyższej kategorii standardu obiektu. Łączna liczba miejsc noclegowych całorocznych w hotelach poprawiła się o 117 miejsc i w 2020 r. wynosiła 1 062. Ponadto na terenie Legnicy funkcjonują trzy inne obiekty zakwaterowania o łącznej liczbie miejsc noclegowych wynoszącej 104 miejsca.

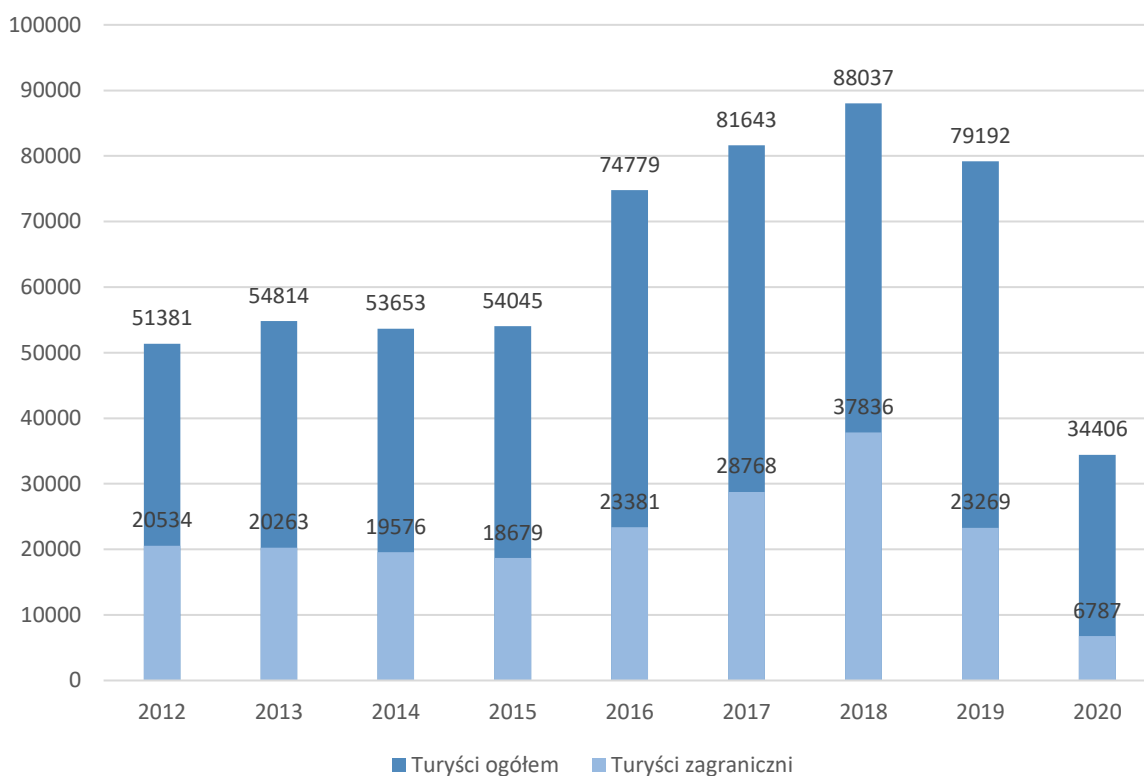
Tabela 25. Infrastruktura noclegowa w Legnicy

	2012	2020
Obiekty hotelowe	7	8
- w tym ****	2	2
- w tym ***	3	6
- w tym **	2	0
Miejsca noclegowe w hotelach	945	1 062
Inne obiekty noclegowe	3	3
Miejsca noclegowe w innych obiektach zakwaterowania	158	104

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Bank Danych Lokalnych, GUS.

W latach 2012-2018 widoczne było wyraźne wzmożenie ruchu turystycznego na terenie miasta, zahamowane dopiero w 2019 r., a w 2020 r. odnotowano wyraźny spadek liczby udzielonych noclegów na skutek wprowadzonych ograniczeń działalności branży z uwagi na przestrzeganie rygorystycznych zasad sanitarnych, spowodowanych przeciwdziałaniu rozprzestrzeniania się wirusa choroby COVID-19. Do tego momentu perspektywy rozwoju branży wyglądały wysoce korzystnie notując ponad 70% wzrost udzielonych noclegów do 2018 r.

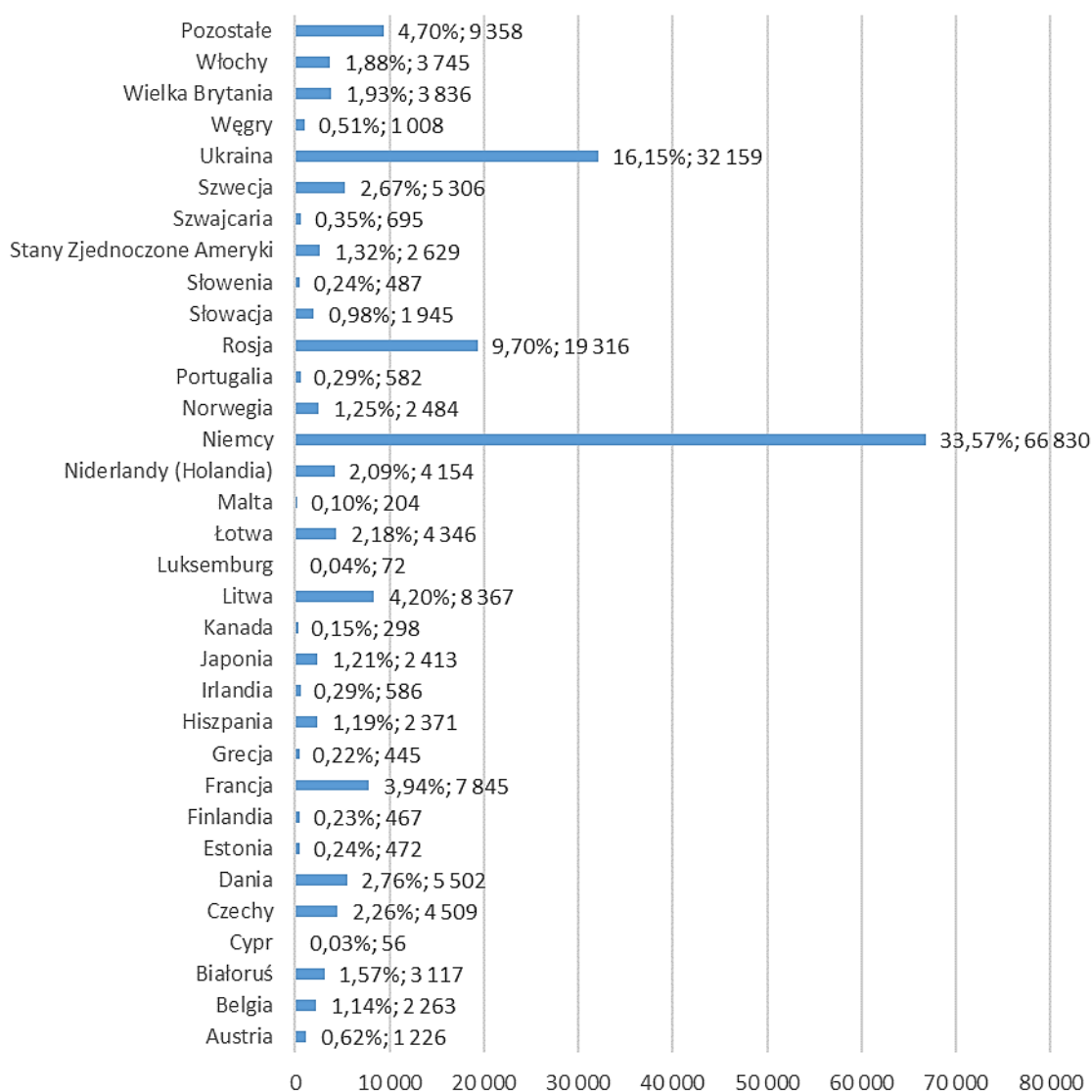
Wykres 16. Wykorzystanie bazy noclegowej w Legnicy w latach 2012-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: BDL, GUS

Udział obcokrajowców w ruchu turystycznym na terenie miasta w całym okresie wynosił blisko 35%. Najbardziej reprezentowaną nacją wśród cudzoziemców byli: Niemcy (z uwagi na bliskość granicy, jak i lokalizację w Legnicy i regionie sporej liczby przedsiębiorstw z kapitałem niemieckim), Ukraińcy (z przyczyn sentymentalnych, jak również migracji zarobkowej) i Rosjanie (przyczyny sentymentalne – była baza wojsk radzieckich).

Wykres 17. Liczba i udział turystów z poszczególnych nacji w ogóle noclegów udzielonych cudzoziemcom odwiedzającym Legnicę w latach 2012-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: BDL, GUS

Amatorzy turystyki aktywnej mają możliwość zwiedzania Legnicy i jej okolic dzięki przebiegającym przez nią szlakom turystycznym:

- Szlak polskiej miedzi (dł. 112 km) – łączy teren starego zagłębia miedziowego (ze śladami górnictwa złota w Złotorzy) z centralną częścią Legnicko-Głogowskiego Okręgu Miedziowego. Szlak przeznaczony jest głównie do turystyki pieszej i kolarskiej.
- Szlak dookoła Legnicy (dł. 79 km), przebiegający przez tereny o dużych walorach przyrodniczych i miejsca ważnych wydarzeń historycznych.
- Via Regia lub „droga wysoka” – jest to historyczny trakt handlowy prowadzący od Hiszpanii aż po Ukrainę. Stanowi także jedną z głównych tras szlaku pielgrzymkowego - Drogi św. Jakuba, prowadzącej do Santiago de Compostela w Hiszpanii.

- Europejski Szlak Cystersów – ciągnie się od Portugalii po Polskę. Legnica usytuowana jest na jego trasie pomiędzy Lubiążem, a Krzeszowem.
- Szlak bitwy pod Legnicą w 1241 r. – trasa spacerowa o długości 12 km przebiegająca w znacznej części przez Legnicę, a także Bartoszów i Legnickie Pole. Najciekawszymi obiektami na jego trasie są: klasztor i kościół p.w. św. Jadwigi Śląskiej oraz Muzeum Bitwy Legnickiej.

Legnica dzięki wysokiej dostępności komunikacyjnej, niebanalnej historii, licznym zabytkom i infrastrukturze rekreacyjnej posiada spory potencjał turystyczny. Branża turystyczna w Legnicy rozwija się w sposób zrównoważony, poprawiając standard i jakość obsługi. Ważnym aspektem jest położenie nacisku na różne typy odbiorców i skierowanie oferty zarówno dla klienta biznesowego (zaplecze konferencyjne, dobre skomunikowanie), podróżujących, osób turystycznie zwiedzających Legnicę, a także odwiedzających ją z przyczyn sentymentalnych (co z naturalnych przyczyn będzie stopniowo zanikać). Warto dążyć do współpracy z innymi samorządami, bowiem zintegrowane działania mające na celu promocję i rozwój oferty turystycznej regionu, wzmogłyby zainteresowanie turystów Legnicą jak i walorami sąsiednich gmin.

Sfera przestrzenna

Komunikacja

Transport i komunikacja stanowią jedno z istotnych uwarunkowań rozwojowych jednostek przestrzennych. Ze względu na liczne powiązania społeczne i gospodarcze, istotne jest dobre skomunikowanie miasta z otoczeniem pojmowanym w różnych skalach: lokalnej, regionalnej, krajowej i międzynarodowej. Równie istotna, ze względu na logistykę oraz jakość życia mieszkańców, jest możliwość bezpiecznego, wygodnego i szybkiego przemieszczania się na terenie miasta. System transportowy miasta złożony jest z różnego rodzaju infrastruktury obsługującej rozmaite środki i formy transportu. W dalszej części bieżącego rozdziału analizie poddane zostanie jego funkcjonowanie w Legnicy.

Transport drogowy

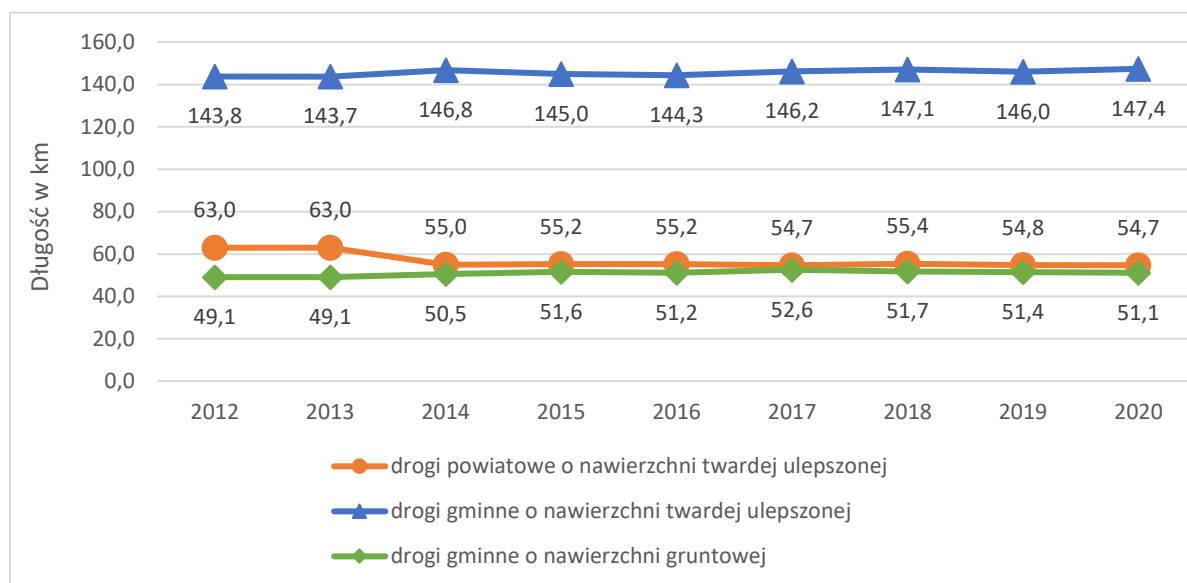
Legnica położona jest w centralnej części województwa dolnośląskiego, przy skrzyżowaniu drogi ekspresowej S3 i autostrady A4 (węzeł Legnica Południe). Droga ekspresowa S3 przebiega południkowo od Świnoujścia do przejścia granicznego w Lubawce (planowane zakończenie budowy ostatnich odcinków trasy w roku 2024) i jest częścią międzynarodowej trasy E65. Autostrada A4 ma z kolei przebieg równoleżnikowy oraz łączy zachodni (Jędrzychowice) i wschodni (Korczoza) kraniec południowej części kraju. Ta najdłuższa autostrada w Polsce należy do III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego (Bruksela – Kijów) oraz międzynarodowej trasy E40 (wiodącej od Calais nad kanałem La Manche we Francji, niemal do granicy kazachsko-chińskiej).

Przez miasto przebiega droga krajowa nr 94 i drogi wojewódzkie: nr 323 oraz 364. Droga krajowa nr 94 stanowi bezpłatną alternatywę dla autostrady A4, łącząc wschodnią i zachodnią granicę kraju, przebiegając przez województwa: dolnośląskie, opolskie, śląskie, małopolskie i podkarpackie. Droga wojewódzka nr 323 łączy drogę krajową nr 5 w Lesznie z drogą krajową nr 3 w Bolkowie, natomiast droga wojewódzka nr 364 przebiega od dróg krajowych nr 3 i 94 w Legnicy, do drogi krajowej nr 30 w Gryfowie Śląskim.

Zgodnie z danymi GUS, w latach 2012-2020 długość dróg powiatowych i gminnych w granicach Legnicy utrzymywała się na względnie stałym poziomie. W przypadku dróg o nawierzchni twardej ulepszonej, odnotowano wzrost w długości dróg gminnych od roku 2012 o 3,6 km, natomiast spadek w zakresie

długości dróg powiatowych o 8,3 km. Niewielki wzrost (2 km) nastąpił w zakresie długości dróg gminnych o nawierzchni gruntowej.

Wykres 18. Długość dróg gminnych i powiatowych w granicach miasta Legnica w latach 2012-2020.

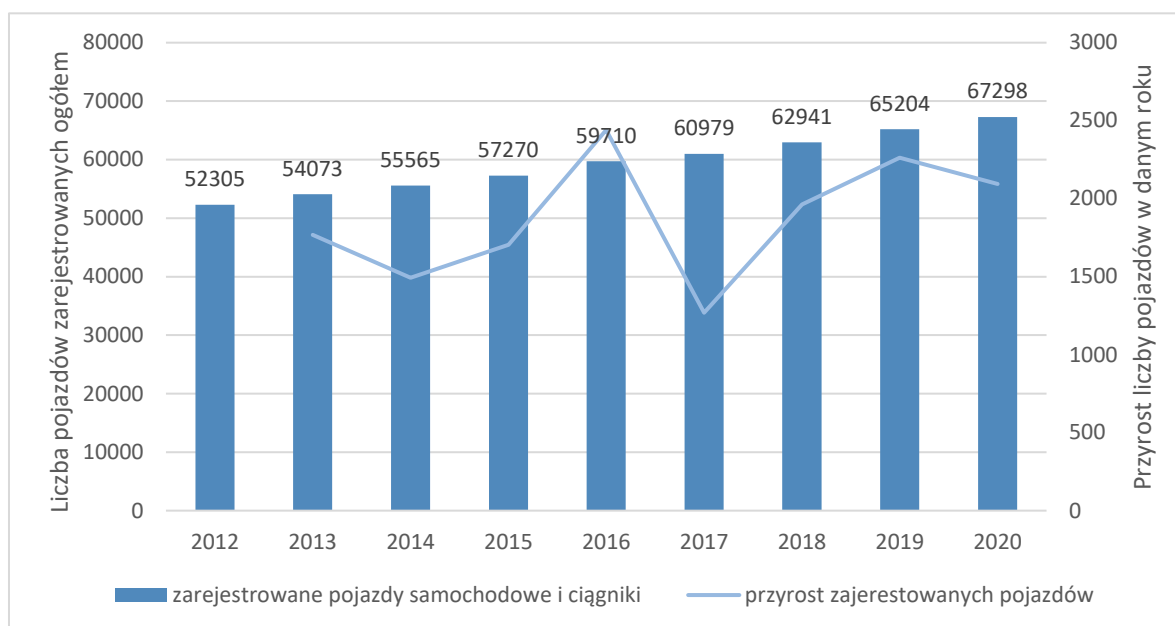
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Dla użytkowników kluczowa jest jakość dróg, która w Legnicy zmienia się z uwagi na liczne inwestycje przeprowadzane w tym zakresie. Kluczowe zamierzenia i realizacje dotyczą modernizacji i rozbudowy układu transportowego o znaczeniu regionalnym i ponadlokalnym. Do zaplanowanych i realizowanych inwestycji należą m. in.:

- budowa / rozbudowa autostrady A4 Legnica Południe (z węzłem) – Wrocław Wschód (bez węzła) / węzeł Stary Śleszów (z węzłem);
- budowa brakującego fragmentu obwodnicy Legnicy w ciągu drogi krajowej nr 94 w celu utworzenia spójnego układu komunikacyjnego dróg A4, S3 i DK94, oraz odciążenia centrum miasta od ruchu tranzytowego;
- budowa zbiorczej drogi południowej w Legnicy – Etap III od al. Rzeczypospolitej do ul. Sikorskiego;
- przebudowa DK 94 w Legnicy – ul. Poczтовая i ul. Piastowska;
- budowa drogi powiatowej stanowiącej połączenie drogi realizowanej w ramach S3 z ul. Lotniczą w Legnicy.

Transport samochodowy należy analizować nie tylko przez pryzmat dostępności i jakości infrastruktury drogowej, ale również jej obciążenia wynikającego między innymi z liczby zarejestrowanych pojazdów. Na przestrzeni analizowanego wielolecia w Legnicy zarejestrowano niemal 15 tysięcy pojazdów, do których zalicza się m.in. samochody osobowe, ciężarowe, motocykle, ciągniki samochodowe i rolnicze. Na lata 2012 – 2020 średnio co roku przybywały 1874 zarejestrowane pojazdy. W porównaniu do lat poprzednich nagły wzrost zaobserwowano w roku 2016, w którym liczba zarejestrowanych pojazdów wzrosła o 2440, podczas gdy w kolejnym roku przyrost był niemal o połowę mniejszy.

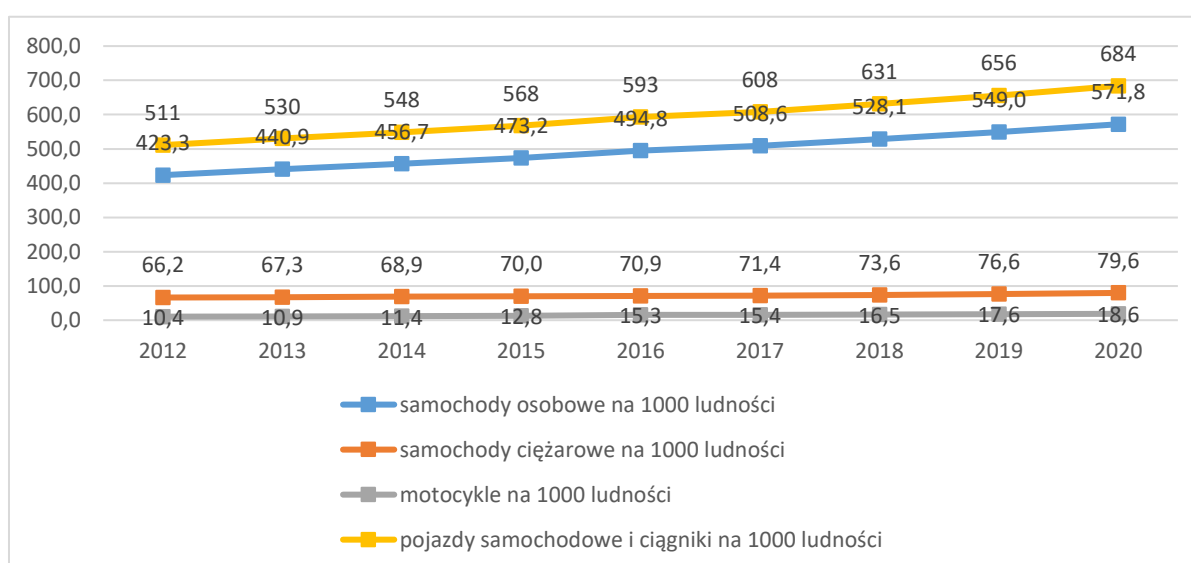
Wykres 19. Pojazdy zarejestrowane w Legnicy w latach 2012-2020.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Przyrost liczby zarejestrowanych pojazdów jest również widoczny w postaci wskaźników w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. W latach 2012-2020 ich wartość rosła dla każdego rodzaju pojazdów, przy czym dla pojazdów ogółem był to wzrost z 511 sztuk przypadających na 1000 mieszkańców w roku 2012 do 684 w roku 2020. Wartość wskaźnika dla Legnicy w roku 2020 była niższa niż średnia dla kraju (862 pojazdy na 1000 mieszkańców) oraz województwa dolnośląskiego (847 pojazdów na 1000 mieszkańców). Coraz większa liczba pojazdów generuje rosnące obciążenia dla infrastruktury drogowej, prowadząc do kongestii transportowej i tym samym niewydolności systemu komunikacyjnego. Stanowi to przesłankę do kontynuowania i intensyfikowania działań na rzecz dywersyfikacji środków transportu wykorzystywanych do przemieszczania się w granicach miasta.

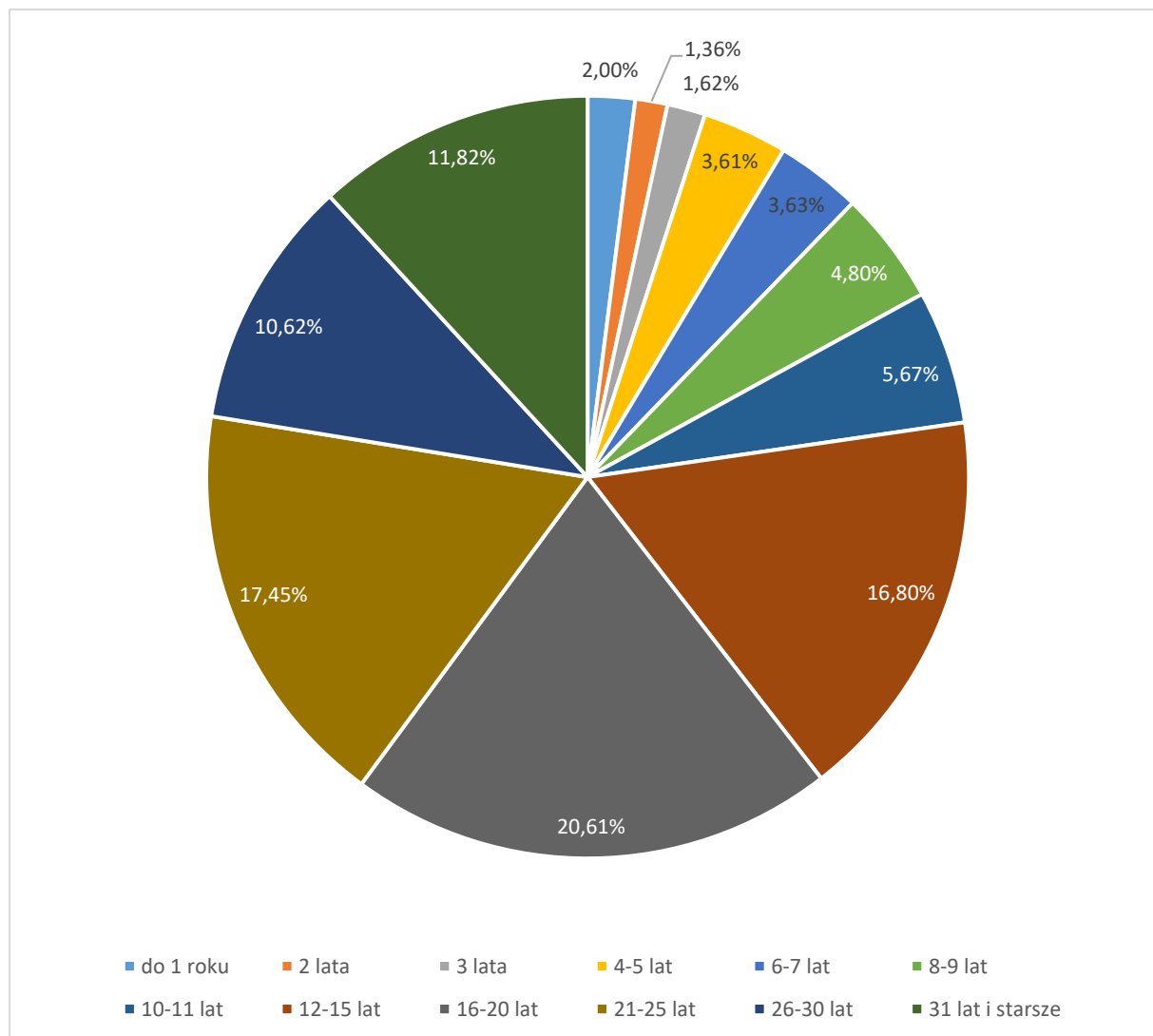
Wykres 20. Liczba pojazdów przypadających na 1000 mieszkańców Legnicy w latach 2012-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Ze względu na zmieniające się normy emisji zanieczyszczeń oraz stan techniczny pojazdów, istotną informacją staje się również wiek zarejestrowanych pojazdów. Strukturę wiekową samochodów osobowych zarejestrowanych w Legnicy należy określić jako niekorzystną. W roku 2020 ponad 60% zarejestrowanych w mieście pojazdów miała przynajmniej 16 lat, natomiast zaledwie 8,6% stanowiły pojazdy w wieku do 5 lat, a 17,02% - poniżej 10 lat. Biorąc pod uwagę dużą liczbę pojazdów ogółem, transport samochodowy należy uznać za szczególnie uciążliwy dla środowiska i wpływający negatywnie na jakość życia mieszkańców.

Wykres 21. Struktura wiekowa samochodów osobowych zarejestrowanych w Legnicy w roku 2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Sprawnie funkcjonująca komunikacja zbiorowa zwiększa efektywność transportu, jednocześnie wpływając na obniżenie emitowanych zanieczyszczeń powietrza. Wzrost liczby osób podróżujących środkami zbiorowymi zmniejsza również zatłoczenie ulic i poprawia komfort akustyczny w miastach. W Legnicy publiczny transport zbiorowy obsługuje Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Spółka z o. o. w Legnicy, stanowiąca własność gminy Legnica. Oprócz usług transportu w mieście, spółka realizuje również przewozy na terenie gmin Kunice, Miłkowice i Prochowice. Jest to możliwe dzięki zawarciu porozumień międzygminnych oraz przyjęciu „Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Gminy Legnica oraz Gmin, z którymi Gmina Legnica posiada zawarte

porozumienie międzygminne w zakresie organizacji publicznego transportu zbiorowego”. Komunikacja publiczna organizowana przez MPK obejmowała w 2020 r. 24 linie komunikacyjne realizowane na sieci 215 przystanków autobusowych. Tabor obejmuje 64 autobusy w pełni przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, wyposażone w system informacji pasażerskiej. 28 z nich spełnia normy czystości spalin Euro V i VI. Według danych dotyczących liczby sprzedanych biletów, w roku 2018 MPK Legnica przewiozła 6,5 mln pasażerów, w roku 2019 5 mln, a w roku 2020 – poniżej 3,4 miliona. Na wartość omawianych statystyk wpływ miała jednak decyzja o bezpłatnych przejazdach dla uczniów legnickich szkół oraz seniorów, obowiązująca od marca 2019 do września 2020 roku.

W ostatnich latach poczynione zostały inwestycje, polegające przede wszystkim na modernizacji taboru i infrastruktury, w tym:

- zakup 2 autobusów używanych klasy mega marki MAN oraz SOLARIS (2020);
- wykonanie dokumentacji technicznej zasilania stanowisk ładowania autobusów elektrycznych (2019);
- instalację systemu dystrybucji płynu AdBlue (2019);
- zakup 2 autobusów klasy mega i 4 hybrydowych klasy maxi (2018);
- rozbudowa systemu dynamicznej informacji przystankowej (2018);
- zakup osiemnastu autobusów w latach 2014-2017.

Infrastruktura dla rowerów

Rower jest jednym z kluczowych środków komunikacji w kontekście dążenia do ograniczania emisji zanieczyszczeń generowanych przez transport. Jest on szczególnie efektywny w zwartym środowisku miejskim, gdzie umożliwia względnie szybkie przemieszczanie się na niewielkich odległościach. Przewagą roweru nad indywidualnym transportem samochodowym jest możliwość unikania zatorów komunikacyjnych, szczególnie dotkliwych w godzinach szczytów komunikacyjnych. Władze Legnicy, dostrzegając korzyści płynące z promowania roweru jako miejskiego środka transportu, podjęły szereg działań w tym zakresie.

Pierwsze z nich dotyczą rozwijania infrastruktury dla rowerzystów i są wyrażone w dokumentach przyjętych przez organy samorządowe. Na początku 2018 roku przyjęta została „Koncepcja przebiegu tras rowerowych dla Legnicy”, stanowiąca podstawę procesu planowania rozwoju sieci rowerowej. Dokument poza nakreśleniem docelowej sieci dróg rowerowych zawiera również zapisy wskazujące na konieczność dostosowania wszystkich miejskich dróg do potrzeb rowerzystów, w sposób umożliwiający im bezpieczne i dynamiczne poruszanie się po mieście. Wskazano również na konieczność zapewnienia miejsc parkingowych dla rowerzystów, szczególnie przy popularnych miejscach docelowych (szkoły, miejsca pracy, obiekty usługowe i handlowe itp.) oraz w okolicy miejsc zamieszkania. W ramach dążenia do maksymalnie zrównoważonego systemu transportowego w mieście, koncepcja uwzględnia również konieczność integracji transportu rowerowego z komunikacją zbiorową.

Dokument wskazuje również na liczne niedogodności związane ze stanem istniejącej infrastruktury, w tym: zły stan techniczny, niski standard i ograniczenia skrajni istniejących dróg dla rowerów oraz niefunkcjonalne rozwiązania na przejazdach dla rowerów. Przeprowadzona diagnoza wykazała, że pomimo niespójnej sieci dróg dla rowerów – ruch rowerowy kształtuje się, przynajmniej miejscowo, na wysokim poziomie. Sprzyja temu kompaktowy charakter miasta, niewielka liczba wzniesień,

atrakcyjne trasy rowerowe (np. wzdłuż rzeki Kaczawy) oraz ogólnokrajowe tendencje w postaci rosnącego zainteresowania tą formą przemieszczania się.

Omawiana koncepcja zakłada realizację 6 głównych tras rowerowych o łącznej długości ponad 50 km (Mapa 1). Główne trasy rowerowe mają być wspomagane trasami określonymi jako „pozostałe”, złożone zarówno z odcinków dróg dla rowerów, jak i stref uspokojonego ruchu (tzw. tempo 30). W ramach koncepcji zaplanowano stworzenie 12 takich tras oraz 7 stref uspokojonego ruchu. Zarekomendowano również wytyczenie kontrapasów (dopuszczenie ruchu rowerowego „pod prąd” wzdłuż 68 ulic jednokierunkowych w całym mieście).

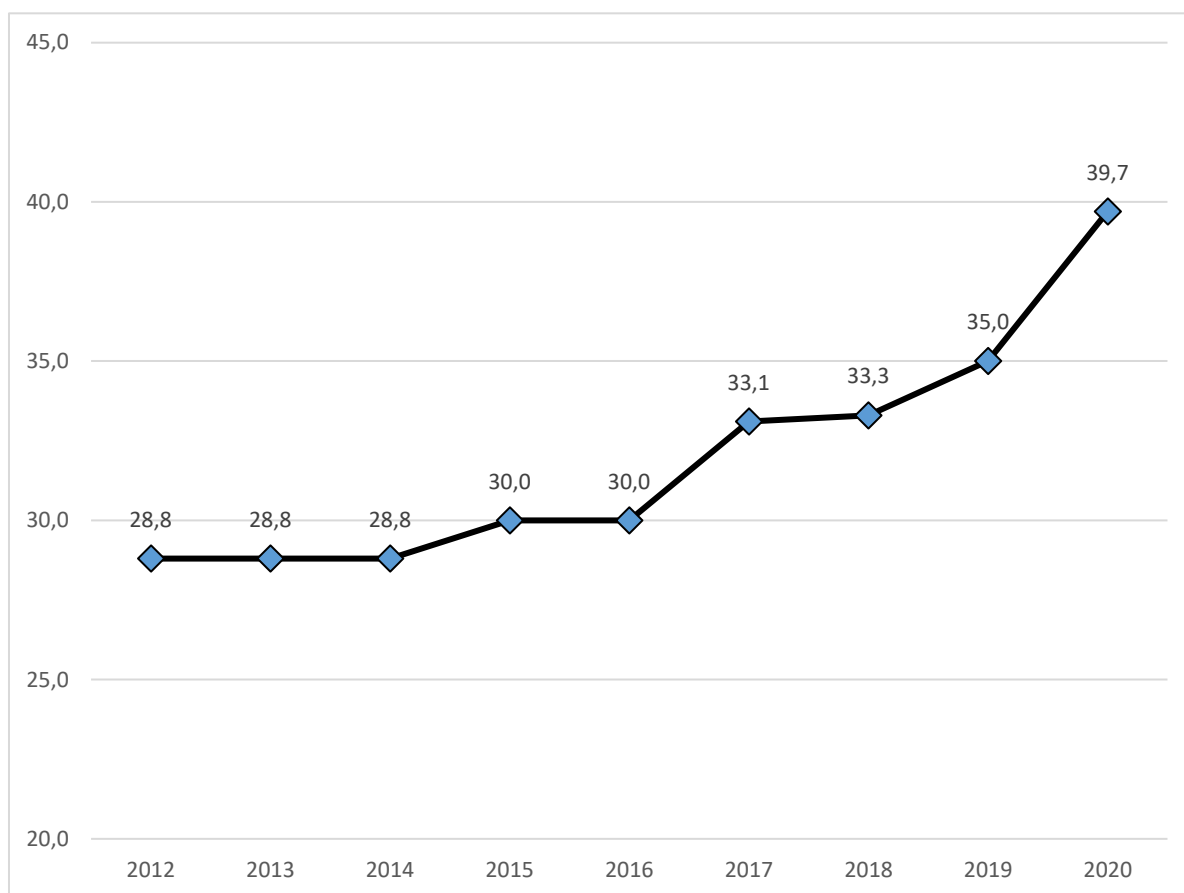
Mapa 1. Koncepcja przebiegu głównych i zbiorczych tras rowerowych

Źródło: Koncepcja przebiegu tras rowerowych dla Legnicy.

Sieć dróg rowerowych w Legnicy liczy sobie według danych GUS 39,7 km długości (2020 r.). Miasto rozwija sieć o kolejne kilometry dróg. Od 2012 do 2020 roku powstało ponad 10 km ścieżek rowerowych, z najwyższym wzrostem niemal 5 km w ciągu ostatniego roku. Wyraźne przyśpieszenie rozwoju sieci w ostatnich latach wskazuje na wdrażanie przyjętej wcześniej koncepcji.

Wykres 22. Długość dróg rowerowych w Legnicy w latach 2012-2020 [km]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Dla zapewnienia odpowiedniego standardu przygotowywanej infrastruktury przyjęte zostały również „Dodatkowe wytyczne dotyczące geometrii oraz oznakowania na drogach dla rowerów w Legnicy”. Dokument stanowi uzupełnienie przyjętych wcześniej „Standardów projektowych i wykonawczych dla infrastruktury rowerowej województwa dolnośląskiego”, uwzględnianych w projektach realizowanych w Legnicy.

W 2020 roku Legnica przystąpiła do Stowarzyszenia „Rzeczpospolita Samorządna”, które zainicjowało plan budowy Dolnośląskiej Autostrady Rowerowej. Legnica ma stanowić istotny punkt na trasie jej przebiegu, a wspólna inicjatywa zwiększa możliwość pozyskiwania środków na finansowanie inwestycji w tym zakresie.

Transport kolejowy

W mieście zlokalizowany jest legnicki węzeł kolejowy wiążący linie:

- 137 Katowice – Legnica;
- 275 Wrocław Muchobór – Gubinek;
- 284 Legnica - Jerzmanice Zdrój;
- 289 Legnica - Rudna Gwizdanów;
- 382 Legnica Północna - Pątnów Legnicki.

W granicach miasta znajdują się następujące dworce, stacje i przystanki kolejowe: Legnica, Legnica Piekary, Nowa Wieś Legnicka. Według przyjętej przez PKP S. A. w 2015 roku kategoryzacji dworców, dworzec Legnica jest jednym z 13 dworców wojewódzkich (druga kategoria w sześciostopniowym podziale). W 2019 roku dobową wymianę pasażerską dla dworca Legnica kształtowała się na poziomie 6400 osób (<https://utk.gov.pl/pl/dokumenty-i-formularze/opracowania-urzedu-tran/16623,Wymiana-pasazerska-w-2019-r.html>). Ruch pasażerski z Legnicy obsługują pociągi osobowe Kolei Dolnośląskich oraz PKP Intercity. Zgodnie z rozkładem jazdy aktualnym na dzień 12.11.2021 r., ze stacji Legnica kursowały pociągi do następujących stacji docelowych:

- Koleje Dolnośląskie: Bielawa Zachodnia, Duszniki-Zdrój, Fost Lausitz, Głogów, Görlitz, Jelcz-Laskowice, Kamieniec Żąbkowiecki, Kłodzko Miasto, Kudowa-Zdrój, Lubań Śląski, Lubin, Międzyzlesie, Węglińiec, Wrocław Główny, Zgorzelec, Żary;
- PKP Intercity: Berlin-Charlottenburg, Berlin Hauptbahnhof, Białystok, Jelenia Góra, Kraków Główny, Lublin Główny, Przemyśl Główny, Szczecin Główny, Szklarska Poręba Górna, Świnoujście, Warszawa Wschodnia, Wien Hauptbahnhof, Wrocław Główny, Zgorzelec, Zielona Góra Główna.

Wyzwania komunikacyjne

Wyzwania komunikacyjne, przed jakimi staje Legnica związane są z pewnymi ogólnymi trendami dostrzeżonymi w trakcie analizy omawianych wcześniej danych oraz dynamicznymi zmianami uwarunkowań funkcjonowania miasta. Owe zmiany w dużej mierze stymulowane są trwającą w chwili prac nad niniejszym dokumentem pandemią COVID-19.

W świetle wysokiej inflacji i wzrostu cen materiałów oraz usług budowlanych, wyzwaniem staje się realizacja już zaplanowanych, a nawet rozpoczętych przedsięwzięć inwestycyjnych. Realnym przejawem tego zjawiska jest unieważnienie przetargu na wykonanie jednego z zadań inwestycyjnych ze względu na wyceny przekraczające środki finansowe przeznaczone na ten cel przez miasto (Budowa zbiorczej drogi południowej w Legnicy – Etap III od al. Rzeczypospolitej do ul. Sikorskiego).

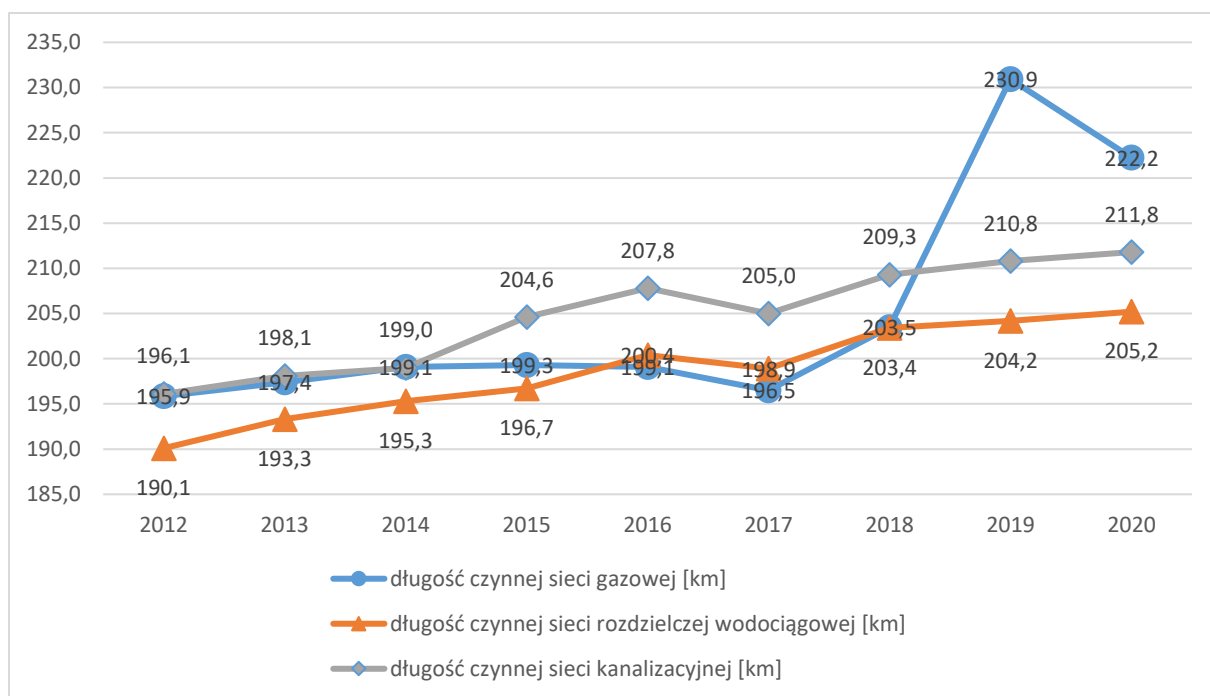
Analiza danych statystycznych pozwala również dostrzec, że znaczącym wyzwaniem dla władz miasta będzie kształtowanie wśród mieszkańców postaw i zachowań wspierających zrównoważony transport. Negatywne zjawiska w tym zakresie obejmują między innymi:

- duży wzrost liczby zarejestrowanych pojazdów (dominacja indywidualnego transportu samochodowego);
- struktura wiekowa zarejestrowanych pojazdów samochodowych (niekorzystny wpływ na środowisko);
- tymczasowa rezygnacja z systemu roweru miejskiego.

Infrastruktura techniczna

Na atrakcyjność gminy jako miejsca do życia, nauki czy inwestowania wpływa również obecność infrastruktury gwarantującej dostęp do podstawowych mediów, takich jak woda, gaz, prąd, czy Internet. W latach 2012-2020 w Legnicy rosła zarówno długość sieci gazowej, wodociągowej, jak i kanalizacyjnej.

Wykres 23. Długość infrastruktury sieciowej w Legnicy w latach 2012-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Infrastrukturą wodociągową i kanalizacyjną administruje Legnickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S. A. Długość sieci wodociągowej wynosiła 259,3 km (w tym 205,2 km to sieć rozdzielcza, a 54,1 km – sieć przesyłowa), a czynnej sieci kanalizacyjnej 211,8 km. Z sieci wodociągowej w roku 2020 korzystało 98,3% mieszkańców, a z sieci kanalizacyjnej 93,7%.

W ostatnich latach spółka regularnie realizowała inwestycje polegające na budowie i modernizacji infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej. Zrealizowano między innymi następujące zadania:

- budowa sieci wodociągowej w ul. Radosnej; ul. Chocianowskiej;
- uzbrojenie w sieć wodociągową wschodniego otoczenia Osiedla Sienkiewicza;
- wymiana przyłączy wodociągowych na terenie miasta;
- bezwykopowa renowacja kolektorów kanalizacji sanitarnej i ogólnospławnej na terenie miasta (poprzez wyłożenie wnętrza rurociągu specjalnym rękawem);
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej w rejonie: ul. Zielnej, Niezapominajek i Rumiankowej; ul. Hodowców; rejonie ul. Złotoryjskiej, w tym ul. Makuszyńskiego, ul. Porazińskiej, ul. Lechonia; ul. Szczytnickiej; ul. Mostowej; ul. Dąbrówki;
- budowa sieci kanalizacji rozdzielczej w ul. Wrocławskiej;
- budowa systemu opomiarowania kluczowych miejsc sieci kanalizacyjnej;
- budowa systemu monitorowania sieci wodociągowej;
- budowa kotłowni gazowej i układu ogrzewania pompowni przewałowej i chlorowni;
- modernizacja oczyszczalni ścieków;

- modernizacja ujęcia wody.

Długość czynnej sieci gazowej w Legnicy wzrosła w latach 2012-2020 ze 195,9 do 222,2 km. Na ogólną długość sieci składa się 12,8 km sieci przesyłowej oraz 209,5 km sieci rozdzielczej. W roku 2020 z instalacji gazowej korzystało 93,6% mieszkańców Legnicy.

W latach 2012-2020 liczba odbiorców energii elektrycznej w Legnicy wzrosła z 40 680 do 45 086. W tym samym czasie zużycie energii elektrycznej w mieście ogółem spadło z 75 400 do 73 448 MWh. W przeliczeniu na 1 mieszkańca oznaczało to jednak wzrost z 734 MWh w roku 2012 do 741 MWh w roku 2020.

Od 2011 r. gmina Legnica wpisana jest do rejestru jednostek samorządu terytorialnego wykonujących działalność w zakresie telekomunikacji. Umożliwia to świadczenie usług telekomunikacyjnych z wykorzystaniem m. in. infrastruktury sieci LEGMAN, funkcjonującej jako wciąż rozwijana hybryda sieci radiowych oraz światłowodowych. Sieć stanowi infrastrukturę bazową dla gminnych projektów i zadań związanych z cyfryzacją i informatyzacją, a jej rozwój jest uwzględniany przy planowaniu innych działań związanych z rozbudową czy modernizacją infrastruktury oraz obiektów publicznych. Oprócz podstawowej funkcji polegającej na zapewnianiu dostępu do Internetu, sieć LEGMAN służy między innymi do obsługi monitoringu miejskiego oraz Zintegrowanego Systemu Zarządzania Ruchem i Transportem, jest także kluczowa dla funkcjonowania miejskiego centrum usług wspólnych oraz rozbudowy usług elektronicznych dla mieszkańców.

Według stanu na koniec roku 2020, sieć LEGMAN w części światłowodowej obejmowała 35 km kanalizacji teletechnicznej (w tym 70% odcinków aktywnie użytkowanych) oraz ponad tysiąc studni teletechnicznych. Sieć radiowa zbudowana jest w oparciu o 4 stacje bazowe obejmujące zasięgiem większość powierzchni miasta. Rzeczywiste możliwości w zakresie korzystania z sieci radiowej są ograniczane przez gęstą zabudowę, stanowiącą przeszkodę w dostępie do sieci. Na koniec 2020 roku z internetu dostarczanego dzięki infrastrukturze sieci LEGMAN korzystały jednostki gminne w 29 lokalizacjach. Miasto zapewniało również bezpłatny dostęp do Internetu, realizowany za pośrednictwem sieci 71 hot-spotów miejskich (61 zlokalizowanych w przestrzeni publicznej i 10 w miejskich autobusach). Bezpłatny dostęp do Internetu zapewniała również Legnicka Biblioteka Publiczna, oferująca 28 punktów dostępowych w 12 lokalizacjach (w tym 21 punktów w 9 lokalizacjach – w ramach sieci LEGMAN). Rozbudowywana i modernizowana infrastruktura sieciowa w Legnicy umożliwia również świadczenie licznych e-usług dla mieszkańców. Systemowe rozwiązania wdrażane w tym zakresie obejmują m. in.:

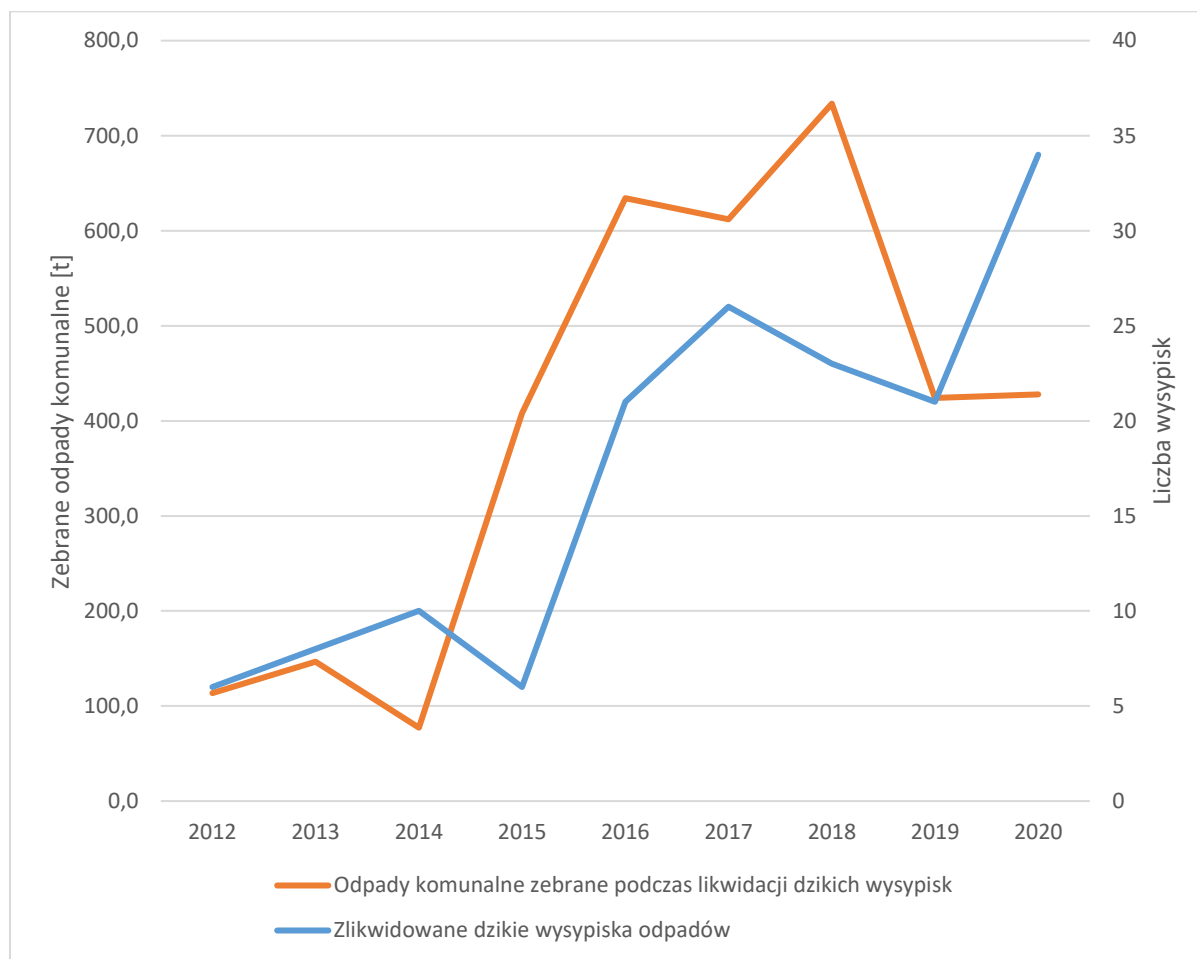
- platformę informacyjno-płatniczą PLIP (plip.legnica.eu), umożliwiającą realizację płatności elektronicznych za zobowiązania wobec gminy;
- portal bazy wiedzy (e-urząd.legnica.eu);
- portal komunikacji społecznej (napisz.legnica.eu);
- System e-Usług Publicznych Wydziału Geodezji (geodeta.legnica.eu);
- nowoczesny i prosty system potwierdzania odbioru decyzji podatkowych i innych dokumentów za pomocą elektronicznych kolektorów potwierdzeń;
- system Elektronicznych Tablic Ogłoszeń.

Gospodarka odpadami

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na terenie Legnicy w roku 2020 funkcjonowało jedno czynne składowisko odpadów, na którym unieszkodliwiane są odpady komunalne, o powierzchni 28,5 ha. W mieście działały również dwa Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. W

analizowanym okresie wzrosła liczba likwidowanych dzikich wysypisk (z 6 w roku 2012 do 34 w roku 2020) oraz ilość zebranych w ten sposób odpadów (z 113,7 w roku 2012 do 427,8 ton w roku 2020, z wartością maksymalną 733,7 ton w roku 2018).

Wykres 24. Zlikwidowane dzikie wysypiska i zebrane w ten sposób odpady w Legnicy w latach 2012-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Za odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w Legnicy, na mocy zawartej umowy, odpowiada Legnickie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o (Zakład Zagospodarowania Odpadów). Ponadto do obowiązków spółki należy:

- zarządzanie cmentarzami komunalnymi i usługi pogrzebowe;
- administrowanie i utrzymanie Schroniska dla bezdomnych zwierząt.

Zakład Zagospodarowania Odpadów obejmuje instalacje komunalne służące do przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych lub pozostałości z przetwarzania tych odpadów, zapewniające:

- mechaniczno-biologiczne przetwarzanie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i wydzielenie z niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku;

- składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych.

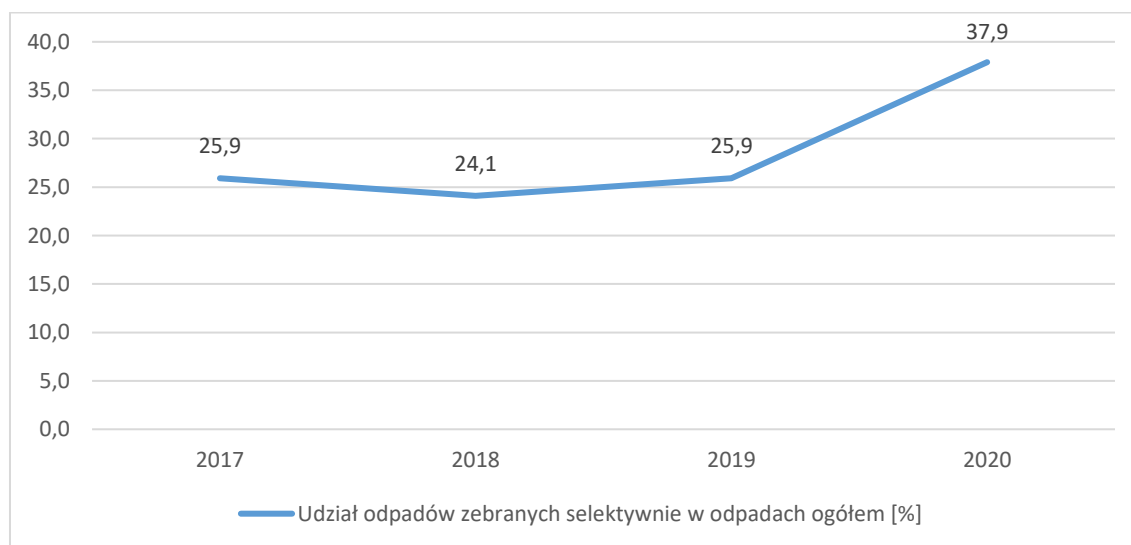
W skład instalacji komunalnej w Legnicy wchodzi (www.lpgk.nazwa.pl):

- Instalacja do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów – kompostownia;
- Kabina wstępnej segregacji, układ przenośników taśmowych przystosowanych do transportu niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz separator metali żelaznych;
- Sortownia odpadów surowcowych;
- Instalacja do mechanicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, każdy mieszkaniec zobowiązany jest do selektywnej zbiórki odpadów, a niespełnienie tego warunku skutkuje podwojeniem wysokości opłat za odbiór odpadów. Odpady segregowane są na 5 frakcji: papier, metale i tworzywa sztuczne, szkło, bioodpady, odpady zmieszane, a pojemniki lub worki służące do zbierania odpadów komunalnych dostarczane są przez gminę.

W 2020 roku na każdego mieszkańca przypadało 390,2 kg wytworzonych odpadów komunalnych. Wartość wskaźnika dla Legnicy pozostaje poniżej średniej wojewódzkiej (400,2 kg), ale znacznie przekracza średnią krajową (342 kg). Ogółem w mieście zebrano 38,65 tys. ton odpadów, z czego 33,33 tys. ton pochodziło z gospodarstw domowych, a 5,32 tys. ton z innych źródeł. Jednocześnie 37,9% zebranych odpadów stanowiły odpady zebrane selektywnie, co oznacza, że wartość tego wskaźnika jest równa średniej krajowej i przewyższa średnią wojewódzką (33,9%). Udział ten wzrastał w latach 2017-2020. Szczególnie dynamiczny wzrost pomiędzy rokiem 2019 i 2020 świadczyć może o skuteczności przyjętych regulacji prawnych, zgodnie z którymi selektywna zbiórka odpadów stała się obowiązkowa.

Wykres 25. Udział odpadów zebranych selektywnie w odpadach ogółem w Legnicy w latach 2017-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Przedsiębiorstwa mogą korzystać z gminnego systemu odbioru odpadów lub sami wybrać wykonawcę usługi polegającej na odbiorze odpadów. Właściciele nieruchomości niezamieszkałych, którzy zrezygnowali z korzystania z systemu gminnego, są zobowiązani do potwierdzenia korzystania z usługi odbioru odpadów komunalnych przez okazanie odpowiednich umów lub dowodów uiszczania opłat za te usługi.

Legnickie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej realizowało w ostatnich latach szereg inwestycji, obejmujących m. in.:

- modernizację istniejącego systemu mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów w zakresie części do mechanicznego przetwarzania odpadów przy ul. Rzeszotarskiej w Legnicy;
- zakup dwóch śmieciarek z normą spalania Euro 5 oraz dwóch z normą spalania Euro 6;
- przygotowanie dokumentacyjne rozbudowy Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych;
- przygotowanie dokumentacyjne rozbudowy Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

Cmentarze komunalne

Na terenie Legnicy funkcjonują cmentarze komunalne przy ul. Wrocławskiej i Zielnej, zarządzane przez Legnickie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej. Przedsiębiorstwo komunalne oferuje również kompleksowy zakres usług pogrzebowych i cmentarnych. Na cmentarzu przy ul. Wrocławskiej zainstalowany został infokiosk zawierający ogólne i szczegółowe informacje o grobach zlokalizowanych na określonych kwaterach cmentarza.

W związku z brakiem miejsc na pochówki, władze miasta podjęły decyzję o wybudowaniu nowej nekropolii, którą jest Cmentarz komunalny dla miasta Legnicy w Jaszkanie o powierzchni 11 hektarów. Stanowi on własność miasta, pomimo lokalizacji na terytorium gmin Krotoszyce i Miłkowice. Nowy cmentarz rozpoczął funkcjonowanie w 2013 roku. Na terenie cmentarza znajduje się dom przedpogrzebowy, budynki administracyjne oraz krematorium, zaplecze, garaże i lokale pod działalność usługową.

Ochrona środowiska i przyrody

Kwestie związane z ochroną środowiska i przyrody są szczególnie istotne zarówno ze względu na warunki i jakość życia mieszkańców, jak i rozwój gospodarczy miasta. Środowisko życia wpływa na samopoczucie mieszkańców, może również być czynnikiem przyciągającym ich do miasta lub wręcz odwrotnie – skłaniającym do wyjazdu. Wpływ środowiska i przyrody na rozwój gospodarczy jest natomiast szczególnie istotny w kontekście postępującego kryzysu klimatycznego i konieczności transformacji gospodarki ku neutralności klimatycznej. Szeroko pojmowane środowisko stanowi zatem bezcenny zasób, który należy chronić. W kolejnych podrozdziałach diagnozy przedstawione zostaną środowiskowe aspekty funkcjonowania Legnicy, obejmujące: tereny zieleni, system ochrony przyrody, system wód powierzchniowych, zagrożenie powodziowe, strukturę gruntów i jakość gleb, warunki agroklimatyczne, jakość powietrza i klimat akustyczny miasta.

Tereny zieleni i lasy

Zgodnie z informacjami zawartymi w GUS w 2019 roku tereny zieleni w Legnicy wynosiły 475,08 ha, co stanowi 8,4% powierzchni miasta. Największe powierzchniowo są tereny zieleni osiedlowej o wartości 121,03 ha. Udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej wzrosła od 2012 roku o 0,8 %.

Tabela 26. Tereny zieleni w Legnicy w roku 2019

Rodzaj terenu zieleni	powierzchnia [ha]
parki spacerowo – wypoczynkowe	97,50
zielenie	37,10
zielen uliczna	106,60
tereny zieleni osiedlowej	121,03
lasy gminne	36,73
lasy prywatne	36,81
cmentarze	39,31
Tereny zieleni ogółem	475,08

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Na terenie Legnicy funkcjonują trzy parki spacerowo – wypoczynkowe, o łącznej powierzchni 97,5 ha, do których należą:

- Park Miejski – najstarszy park w Legnicy założony w 1840 r.;
- Lasek Złotoryjski, który podzielony jest na część parkową i leśną;
- Park Gdański, położony nad sztucznym zalewem, zbudowanym na odnodze Czarnej Wody, na którym zlokalizowane jest kąpielisko „Kormoran”.

Na terenie miasta od roku 1959 działa Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Legnica, dla którego powierzchnia lasów dla obrębu leśnego Legnica wynosi 11191,81 ha. W samej Legnicy tereny leśne stanowią ogółem 73,54 ha, z czego połowa tej powierzchni to lasy gminne, a drugie pół stanowią lasy prywatne. Na terenie miasta funkcjonują dwa obszary leśne, do których należą Lasek Złotoryjski i Lasek Pawicki.

Ochrona przyrody

W 2021 roku Rada Miejska w Legnicy przyjęła Program ochrony środowiska dla miasta Legnicy do 2025 r. Dokument zawiera m.in. diagnozę aktualnego stanu środowiska, priorytety w ochronie środowiska, jak również cele, kierunki i założenia polityki ochrony środowiska. Ponadto, dokument przedstawia propozycję zadań, zarówno tych inwestycyjnych, jak i nieinwestycyjnych, które mają służyć realizacji założonych celów środowiskowych. Celem Programu ochrony środowiska dla miasta Legnicy jest doprowadzenie do poprawy stanu środowiska naturalnego, zrównoważonego zarządzania zasobami naturalnymi oraz zapewnienie skutecznych mechanizmów chroniących środowisko gminy przed degradacją, a także ma stworzyć warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawodawstwa krajowego i unijnego.

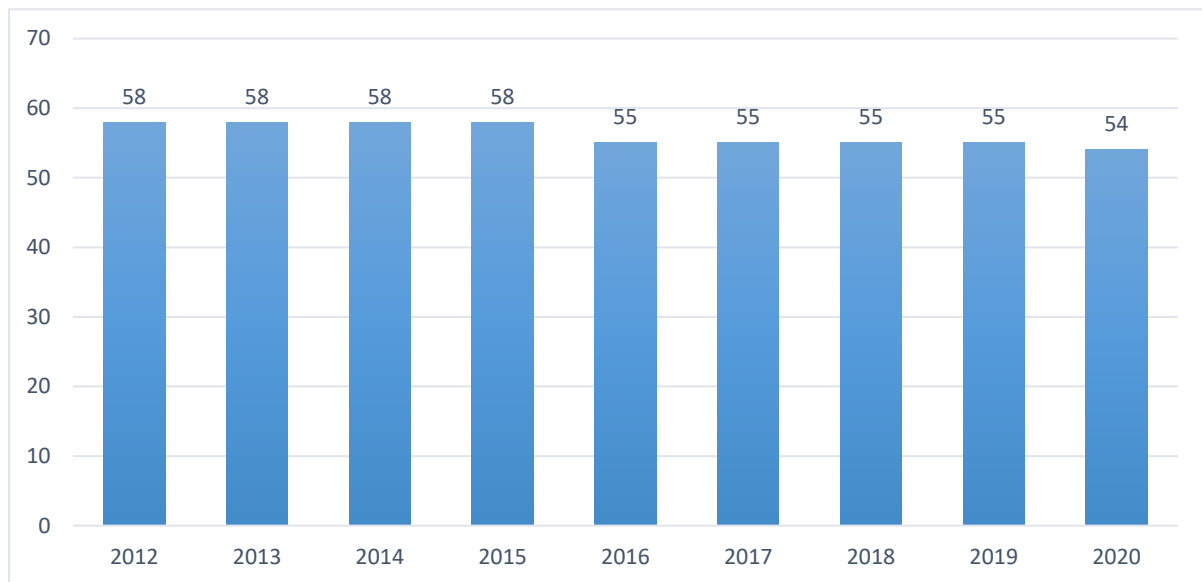
Przyjęty program działań odnosi się do dziewięciu obszarów interwencji:

1. Klimat i jakość powietrza;
2. Klimat akustyczny;
3. Pola elektromagnetyczne;
4. Gospodarowanie wodami;
5. Gospodarka wodno-ściekowa;

6. Gleby i zasoby geologiczne;
7. Zasoby przyrodnicze;
8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów;
9. Zagrożenie poważnymi awariami.

Do form ochrony przyrody należących do terenu miasta Legnicy należą m.in. pomniki przyrody. Na przestrzeni analizowanego wielolecia ich liczba zmniejszyła się i według stanu na rok 2020 w mieście znajdują się 54 pomniki przyrody, składające się z pojedynczych drzew, grup drzew i alei. Zmiana liczby w ostatnich latach wiąże się z aktualizacją w odniesieniu do Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody. Forma ochrony przyrody została zniesiona ze względu na utratę wartości przyrodniczych lub zagrożenie dla bezpieczeństwa życia i mienia ze względu na zły stan fitosanitarny drzew. Pomnikiem przyrody nieożywionej są dwa głazy narzutowe z okresu zlodowacenia środkowopolskiego – granitoid i granitognejs, znajdujące się w Lasku Złotoryjskim.

Wykres 26. Pomniki przyrody w Legnicy w latach 2012-2020 [sztuki]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Zgodnie z informacjami udostępnianymi przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu oraz Urząd Miasta Legnicy, na terenie miasta funkcjonują cztery użytki ekologiczne, stanowiące tereny o charakterze podmokłym. Należą do nich:

- Glinki w Lasku Złotoryjskim o powierzchni 7,56 ha;
- Glinianki przy ul. Szczytnickiej o powierzchni 3,06 ha;
- Podmokła łąka przy ul. Poznańskiej o powierzchni 1,43 ha;
- Trzciniowisko przy ul. Gniewomierskiej o powierzchni 0,45 ha;
- Trzciniowisko przy ul. Miejskiej o powierzchni 2,94 ha.

System wód powierzchniowych

Sieć rzeczną miasta stanowi rzeka Kaczawa z Młynówką, Czarna Woda wraz z niewielkim dopływem – Pawłówką, a także, stanowiąca prawy dopływ Kaczawy, rzeka Wierzbiak, do której dopływa rzeka Kopanina.

W Legnicy istnieje 67 zbiorników wód stojących pochodzenia antropogenicznego. Ich powierzchnia stanowi 57,3 ha, natomiast 24 ha stanowią stawy infiltracyjne ujęcia wody w Przybkowie - południowej dzielnicy miasta. Do pozostałych zbiorników należą zalane wyrobiska poeksploatacyjne, niewielkie stawy, zbiorniki przeciwpożarowe, a także osadniki i zbiorniki wód opadowych, należące do Huty Miedzi „Legnica”. Niektóre ze zbiorników wypełnione wodą są jedynie częściowo, bądź okresowo.

Na terenie miasta nie funkcjonują wody stojące o pochodzeniu naturalnym. Pozostałością po istniejących na tym terenie jeziorach są torfowiska i tereny podmokłe w obrębie miasta.

Zagrożenie powodziowe

Ze względu na usytuowanie miasta na węźle wodnym Kaczawy i Czarnej Wody, Legnica narażona jest na duże ryzyko zagrożenia powodziowego. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią występują głównie w centrum, a także na północnym-zachodzie Legnicy, gdzie Pawłówka uchodzi do Czarnej Wody, jak również na południu i we wschodniej części miasta. Zlewnie ww. wód charakteryzują się niską lesistością i dużymi spadkami terenu w jej południowej części, a następnie natrafiają na Równinie Legnickiej na złagodzenie różnic poziomów, co sprzyja generowaniu wezbrań. Właśnie takie ukształtowanie terenu, z rozległymi terasami zalewowymi i niewielką różnicą poziomów, utrudnia odprowadzanie wód opadowych i roztopowych systemem kanalizacji deszczowej. Z tego względu konieczne jest stosowanie licznych zabezpieczeń, chroniących przed długotrwałym utrzymywaniem się wysokich stanów wód. Na rzece Kaczawie najwyższe zanotowane wezbranie nastąpiło w 1981 r., wyniosło 558 cm i zostało zanotowane na wodowskazie w Piątnicy.

Miasto podejmuje szereg działań związanych ze wzmocnieniem systemów przeciwdziałania i ograniczania skutków powodzi, jak również modernizacji i utrzymania urządzeń wodnych. W ostatnich latach były to m.in.:

- Przebudowa i budowa systemu odprowadzającego wody opadowe z wykorzystaniem samoczynnych przepompowni na wylotach kolektorów zbiorczych kanalizacji burzowej, utwardzenie dróg dojazdowych do urządzeń systemu;
- Uporządkowanie międzywala rzeki Kaczawy w Legnicy – działanie mające na celu wykoszenie obszaru międzywala współfinansowane przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Zarząd Zlewni w Legnicy;
- Remont i konserwacja urządzeń wodnych, dzięki którym przeprowadzono konserwację części Młynówki, rowu K-8 oraz Kanału Rzeszotarskiego;
- Bieżąca kontrola i nadzór techniczny nad urządzeniami ochrony przeciwpowodziowej na terenie miasta Legnicy, w ramach którego szczególnie kontrolowano sprawność urządzeń i przeprowadzano konserwację zasuw wałowych i klap zwrotnych;
- Rewitalizacja zdegradowanych obszarów Zakaczawia w Legnicy – budowa bulwaru nad Kaczawą wraz z przebudową ulicy Nadbrzeżnej – wykonano zabudowę bulwarową wzdłuż wałów przeciwpowodziowych, wzdłuż ul. Nadbrzeżnej wybudowano mur przeciwpowodziowy wraz z elementami do wypoczynku i rekreacji;

- Konserwacja rowów melioracyjnych na terenie miasta Legnicy, w ramach której poprawiono stan rowów melioracyjnych oraz dokonano napraw skarp;
- Przełożenie ujściowego odcinka rowu K-11 powyżej obwodnicy m. Legnica w ramach którego wykonano m.in. nowe koryto rowu melioracyjnego K-11 i konserwację części istniejącego rowu Mk-1;
- Konserwacja wałów przeciwpowodziowych P-4, P-5, P-6, P-7, P-8, L-4, L-5, L-7, L-8 rzeki Kaczawy w miejscowości Legnica – łączna powierzchnia prac konserwacyjnych obejmowała 305 550 m²;
- Udrożnienie koryta rzeki Czarna Woda w km 0+825 – 1+985 w granicach miasta Legnica o długości 1160 km.

Miasto znajduje się pod nadzorem Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wód Polskich Zarządu Zlewni w Legnicy, który również przyczynia się do poprawy jakości ochrony przeciwpowodziowej poprzez realizację szeregu zadań. Należą do nich m.in. prace utrzymaniowe na obszarze wałów przeciwpowodziowych rzeki Kaczawy i Czarnej Wody.

Sposoby przeciwdziałania powodzi i procedury działań związanych z usuwaniem ich skutków opisane zostały w przyjętym w 2020 r. Planie Operacyjnym Ochrony przed Powodzią dla miasta Legnicy.

Struktura użytkowania gruntów i jakość gleb

Większość powierzchni Legnicy zajmują grunty zabudowane i zurbanizowane, co jest charakterystyczne dla jednostek miejskich. Zgodnie z danymi przedstawionymi w Programie Ochrony Środowiska dla miasta Legnicy do 2025 r., 37,5% powierzchni miasta stanowią użytki rolne, a 6,6% - grunty leśne. Pozostała część miasta obejmuje grunty pod wodami, użytki ekologiczne, nieużytki i tereny różne.

Tabela 27. Struktura użytkowania gruntów w Legnicy

Rodzaj gruntów	Udział w powierzchni miasta
Grunty leśne	6,6%
Grunty zabudowane i zurbanizowane	51,6%
Grunty pod wodami	1,7%
Użytki ekologiczne	0,3%
Nieużytki	0,8%
Tereny różne	1,6%
Użytki rolne	39,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla miasta Legnicy do 2025 r.

Najpowszechniej występującymi glebami w Legnicy są gleby brunatne i mady, które łącznie stanowią 83% powierzchni sklasyfikowanych gleb. Pochodzenie obu typów gleb decyduje o ich rozmieszczeniu. Gleby brunatne skupiają się na wysoczyznach i wyższych terasach rzecznych, podczas gdy mady pokrywają niższe terasy rzeczne. 8,5% stanowi udział gleb bielcowych i płowych. Pierwsze z nich występują w północnej części miasta, drugie zaś – w południowej. 5% gleb to czarne ziemie i czarne ziemie zdegradowane. Pozostała część powierzchni miasta to gleby glejowe, mułowo-torfowe, murszowo-mineralne i murszowate.

Pod względem przydatności rolniczej, Legnica charakteryzuje się jednymi z najlepszych jakościowo gleb w kraju. Posługując się nomenklaturą określającą kompleksy rolniczej przydatności gleb, należy

zauważyć, że niemal 30% miasta pokrywają kompleksy pszenne bardzo dobre i dobre. Łącznie kompleksy gleb ornych stanowią 52% powierzchni miasta. Znaczący udział dotyczy ponadto kompleksów trwałych użytków zielonych (15,5% powierzchni miasta).

Negatywny wpływ na rolniczą przydatność gleb w Legnicy ma ich zanieczyszczenie, związane przede wszystkim z długotrwałą emisją metali ciężkich i siarki związanej z działalnością Huty Miedzi Legnica. Analizy gleb w okolicy huty przeprowadzał w latach 2011-2015 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Badania wykazały przekroczenie wartości dopuszczalnych stężeń wskaźników badanych w glebach, w odniesieniu do zawartości: miedzi, ołowiu, arsenu i benzo(a)pirenu. Zgodnie z badaniami realizowanymi przez WIOŚ, na całym obszarze miasta dominują gleby z wysoką zawartością miedzi. Wysoki poziom skażenia gleb w wielu przypadkach wyklucza je z możliwości wykorzystania rolniczego i stanowi jedno z głównych wyzwań środowiskowych dla przyszłego rozwoju Legnicy.

Istotnym czynnikiem wpływającym na możliwość wykorzystania gleb w rolnictwie jest ich zakwaszenie. Jest ono procesem występującym naturalnie, który może być jednak kontrolowany przez człowieka. Czynniki antropogeniczne mogą wpływać na gleby zarówno w sposób negatywny (zwiększenie zakwaszenia gleb), jak i pozytywny (regulacja odczynu poprzez wapnowanie gleb). Odczyn gleb wyrażany jest w jednostkach pH. Zgodnie z Polską Normą wyróżnia się pięć przedziałów odczynu:

- bardzo kwaśny <4,5
- kwaśny 4,6–5,5
- lekko kwaśny 5,6–6,5
- obojętny 6,6–7,2
- zasadowy >7,3

Zgodnie z raportem o stanie środowiska w województwie dolnośląskim, procent gleb bardzo kwaśnych i kwaśnych w Legnicy wynosi poniżej 41-60%. Według wcześniejszych badań Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska z lat 2008-2011, odsetek ten wynosił 21-40%. Jest to sytuacja niekorzystna ze względu na malejącą przyswajalność azotu, fosforu, wapnia, potasu i magnezu przez rośliny. Wysokie zakwaszenie oznacza również większą rozpuszczalność metali ciężkich: kadmu, cynku, niklu, miedzi, ołowiu i rtęci. Zgodnie z wynikami badań, 41-60% gleb użytkowanych rolniczo w Legnicy wymaga wapnowania w celu podniesienia odczynu pH, a tym samym – odkwaszenia gleby. W porównaniu do pozostałej części województwa, gleby w Legnicy wypadają przeciętnie pod względem zawartości fosforu (41-60% gleb o niskiej i bardzo niskiej zawartości), a lepiej w odniesieniu do zawartości potasu (21-40% gleb o niskiej i bardzo niskiej zawartości) i magnezu (do 20% gleb o niskiej i bardzo niskiej zawartości).

Warunki agroklimatyczne

Klimat w rejonie Legnicy jest w skali kraju bardzo łagodny i ciepły. Średnia temperatura roczna kształtuje się na poziomie 8,5°C (14,0°C w półroczu ciepłym i 2°C w półroczu zimnym). Warunki klimatyczne panujące w Legnicy bardzo sprzyjają rolnictwu – rejon Legnicy oceniany jest na 96 punktów według bonitacji klimatycznej dla rolnictwa (w skali 100 punktowej). Szczególnie istotny pod tym względem jest długi i wczesnie rozpoczynający się okres wegetacyjny, bardzo korzystny do uprawy warzyw. Temperatura gleby na głębokości 10 cm przekracza 0°C średnio już od 1-szego marca, a 3°C 20-tego marca. Okres wegetacyjny trwa 225 dni. W porównaniu do reszty kraju niewielkie jest ryzyko związane z występowaniem przymrozków wiosennych – ostatnie występują do 25-tego kwietnia.

Potencjalne zagrożenie związane z występowaniem przymrozków jesiennych jest przeciętne – pierwsze występują pomiędzy 6. i 15. października.

Zanieczyszczenie powietrza

Badania jakości powietrza w Legnicy przeprowadzone zostały przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu i opublikowane w dokumencie „Jakość powietrza na obszarze Legnicy. Informacja za rok 2020 na podstawie państwowego monitoringu środowiska”. Na terenie miasta zlokalizowane zostały dwie stacje pomiarowe: przy al. Rzeczpospolitej 10/12 i przy ul. Polarnej 1. Wyniki pomiarów zostały odniesione do norm określonych dla zdrowia ludzi, w podziale na konkretne typy zanieczyszczeń. W przypadku dwutlenku siarki, pomiary nie wykazały przekroczeń obowiązujących norm. Stężenie dwutlenku siarki utrzymywało się na niskim poziomie, a średnia roczna w okresie 2005-2020 spadła z 14 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ do 5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Stężenie jest nieco wyższe w sezonie grzewczym.

Przekroczenia nie miały miejsca również w odniesieniu do stężenia dwutlenku azotu. Roczna średnia wyniosła w tym przypadku 17,6 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, co stanowi mniej niż połowę dopuszczalnej normy. Wzrost stężenia dwutlenku azotu obserwowany jest w sezonie grzewczym.

W przypadku tlenku węgla, norma określa maksymalną średnią ośmiogodzinną spośród średnich kroczących, liczonych ze stężeń godzinnych w ciągu doby. W Legnicy w roku 2019 maksymalna średnia wyniosła 2507 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, co stanowiło 25% dopuszczalnej normy. Średnia roczna wyniosła natomiast 424 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Dla ozonu poziom docelowy wynosi 120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, przy czym dopuszczalna średnia roczna liczba dni z przekroczeniem tego poziomu w ciągu 3 lat wynosi 25 dni. W przypadku Legnicy wskaźnik został osiągnięty, a średnia liczba dni z przekroczeniami dla lat 2017-2019 wyniosła 20. Nie osiągnięto jednak celu długoterminowego, zakładającego dążenie do stanu, w którym nie wystąpią żadne dni z przekroczeniem poziomu ozonu powyżej 120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Średnioroczny poziom dopuszczalny stężenia benzenu został określony na poziomie 5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Średnia dla Legnicy wyniosła 1,5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, przy czym znacznie wyższe stężenia notowano w sezonie grzewczym. Zauważono również znaczący spadek stężenia benzenu w latach 2005-2019 i wzrost w roku 2020.

W roku 2020 nie odnotowano również przekroczenia średniej rocznej dla pyłu zawieszonego PM10. Stężenie średnioroczne wyniosło 26,4 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, co stanowi 66% dopuszczalnego poziomu. Wystąpiły jednak przekroczenia normy 24 godzinnej, ustalonej na poziomie 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Poziom ten został przekroczony 29 razy w ciągu roku, przy normie dopuszczającej przekroczenia przez 35 dni w roku. Większość dni z przekroczeniem normy dobowej wystąpiło w sezonie grzewczym.

W pyłe PM10 nie stwierdzono przekroczeń w zakresie zawartości większości metali: ołowiu, kadmu, niklu. Przekroczony został jednak poziom docelowy arsenu – 7,95 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, co stanowi 133% wartości docelowej. W przypadku ostatniego z metali, zawartość spadła poniżej poziomu docelowego w roku 2019, kiedy to wyniosła 99% dopuszczalnej wartości. Odnotowano również przekroczenie poziomu docelowego w zakresie zawartości benzo(a)pirenu. Stężenie średnioroczne wyniosło 3,6 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, co stanowi 360% wartości docelowej. Zdecydowanie wyższe stężenie notowano w sezonie grzewczym.

Również w odniesieniu do pyłu zawieszonego PM2,5 nie stwierdzono przekroczenia normy średniorocznej, ustalonej na poziomie 25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (wartość wskaźnika dla Legnicy wyniosła 16,2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$). Dla pyłu PM2,5 pomiarom podlega również dotrzymanie pułapu stężenia ekspozycji na podstawie wyliczonej wartości wskaźnika średniego narażenia dla aglomeracji i miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tys. Na podstawie pomiarów z roku poprzedniego, obliczane są wskaźniki średniego

narażenia, a następnie na ich podstawie oblicza się krajowy wskaźnik średniego narażenia. Na terenie województwa dolnośląskiego dla potrzeb jego wyznaczania, a następnie monitorowania wykorzystuje się pomiary uzyskane we Wrocławiu przy ul. Na Grobli, w Legnicy przy ul. Polarnej i w Wałbrzychu. W Legnicy w roku 2019 (ostatnie dostępne dane) stwierdzono przekroczenie pułapu stężenia ekspozycji (110% normy). Stężenie średnioroczne wykazuje trend spadkowy w ostatnim dziesięcioleciu.

Klimat akustyczny

W 2017 roku sporządzono Mapę akustyczną miasta, w celu dokładnej oceny stanu klimatu akustycznego. Mapa przedstawia poziomy emisji, immisji, wrażliwość akustyczną obszarów miasta oraz poziomy przekroczeń wartości dopuszczalnych i stanowiła podstawę opracowania „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Legnicy do 2023 roku” (przyjętego uchwałą Rady Miejskiej Legnicy z dnia 25 lutego 2019 r.). Dane zawarte w Mapie akustycznej dla miasta Legnicy pozwoliły zidentyfikować obszary, w których zarejestrowano przekroczenia wartości dopuszczalnych oraz ustalić liczbę osób narażonych na hałas samochodowy.

Na hałas o poziomie przekraczającym wartość dopuszczalną o wartość od 0,01 do 5 dB narażonych są 2762 osoby (L_{DWN}) oraz 2807 osób (L_N). Jest to odpowiednio: 2,7 i 2,8% mieszkańców miasta. Na hałas o poziomie przekraczającym wartość dopuszczalną o wartość od 5 do 10 dB narażonych jest 190 osób (L_{DWN}) oraz 114 osób (L_N). Tym samym, należy uznać, że w mieście znajdują się niewielkie obszary narażone na przekroczenie wartości L_{DWN} i L_N dla hałasu samochodowego, a wartość tego przekroczenia mieści się najczęściej w przedziale od 0,01 do 5 dB. Ustalenia te pozwoliły zaproponować zadania służące poprawie jakości klimatu akustycznego Legnicy, polegające przede wszystkim na uporządkowaniu ruchu kołowego, poprawie jakości nawierzchni i ograniczeniu prędkości. Dodatkowo postulowane jest obejmowanie jak największej części miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, realizowanie nowych inwestycji drogowych kanalizujących ruch samochodowy oraz prowadzenie działań promocyjnych i edukacyjnych w zakresie świadomości zanieczyszczenia hałasem.

Na podstawie danych zawartych w Mapie akustycznej miasta Legnicy, nie stwierdzono obszarów podlegających ochronie akustycznej, w obrębie których zarejestrowano przekroczenia wartości dopuszczalnych dla hałasu przemysłowego, kolejowego.

Część 3. WYNIKI BADAŃ SPOŁECZNYCH

Analiza danych pierwotnych

Na potrzeby diagnozy przeprowadzono badania terenowe z udziałem mieszkańców Miasta Legnicy oraz przedstawicielami samorządu lokalnego. Zastosowane metody badawcze to ankieta bezpośrednia PAPI, ankieta internetowa CAWI (ilościowe metody badań) oraz wywiad pogłębiony (jakościowa metoda badań). Badanie ankietowe zostało zrealizowane na próbie 718 mieszkańców Legnicy.

501 ankiet przeprowadzono bezpośrednio (z udziałem ankierów), a 217 ankiet zostało wypełnionych za pośrednictwem Internetu. Obydwa badania oparto o ten sam kwestionariusz. Analiza statystyczna wykazała, że nie ma istotnych różnic między rozkładami odpowiedzi udzielonymi w ankiecie bezpośredniej oraz internetowej, dlatego pozyskane w nich wyniki opracowano łącznie. Badania jakościowe zostały przeprowadzone przy użyciu techniki wywiadu pogłębionego. Wielkość próby badawczej wyniosła 30 osób. Respondentami wywiadu byli:

- przedstawiciele Urzędu Miasta Legnicy;
- przedstawiciele przedsiębiorstw miejskich;
- przedstawiciele miejskich instytucji kultury, sportu i rekreacji;
- przedstawiciele miejskich instytucji pomocy społecznej;
- przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego.

Struktura próby badań ilościowych

Nieco ponad połowę (53%) badanej próby stanowiły kobiety. Wśród kategorii wiekowych najliczniejszą grupą były osoby między 35. a 44. rokiem życia (24%). Szczegóły rozkładu zmiennych płci i wieku w próbie badawczej przedstawiono w poniższej tabeli.

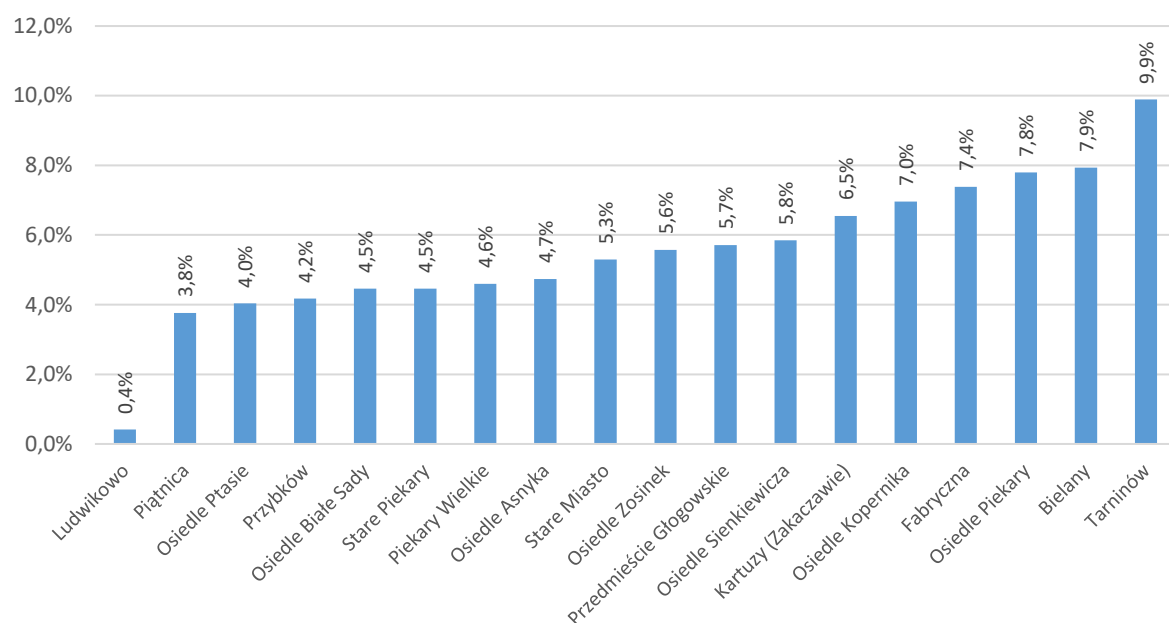
Tabela 28. Struktura próby badań ilościowych z uwzględnieniem zmiennych płci i wieku

Grupa wiekowa	Kobiety		Mężczyźni		Ogółem	
	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent
18 – 24 lata	21	6%	33	10%	54	8%
25 – 34 lata	71	19%	71	21%	142	20%
35 – 44 lata	91	24%	81	24%	172	24%
45 – 54 lata	66	17%	56	17%	122	17%
55 – 64 lata	54	14%	41	12%	95	13%
65 i więcej lat	77	20%	56	17%	133	19%
Ogółem	380		338		718	

Źródło: Badania ilościowe PAPI/CAWI na próbie mieszkańców Legnicy, n=718

Pod względem dzielnicy/osiedla zamieszkania, największą grupę stanowili mieszkańcy Tarninowa (9,9%). Licznie reprezentowani byli także mieszkańcy Dzielnicy Bielany (7,9%), Osiedla Piekary (7,8%) oraz Dzielnicy Fabryczna (7,4%). Dokładny rozkład omawianej zmiennej przedstawia wykres 27.

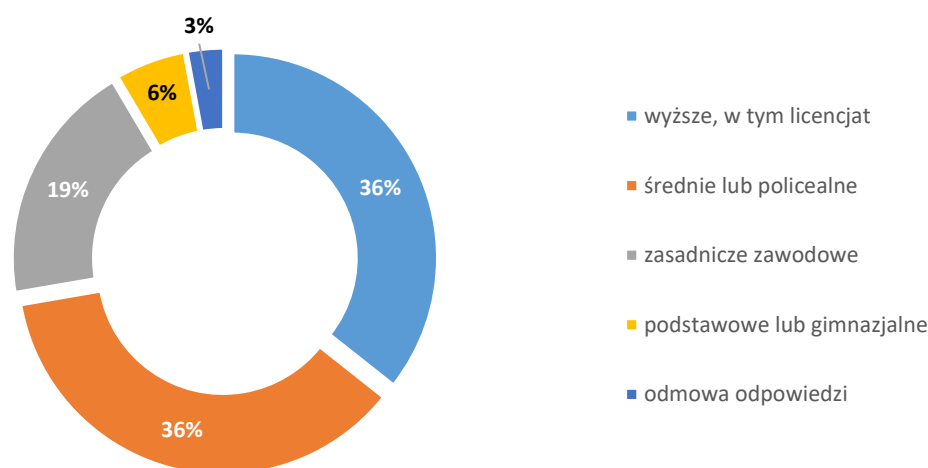
Wykres 27. Struktura próby badań ilościowych z uwzględnieniem miejsca zamieszkania (osiedle/dzielnica Legnicy)

Źródło: Badania ilościowe PAPI/CAWI na próbie mieszkańców Legnicy, n=718

Uwzględniając poziom wykształcenia, wśród respondentów ankiety dominowały osoby z wykształceniem średnim lub policealnym (37%). Zbliżony odsetek (36%) badanych wskazał na posiadanie wykształcenia wyższego. W badaniu kontrolowano także zmienną statusu materialnego. Co trzeci respondent wskazał, że miesięczny dochód w jego gospodarstwie domowym wynosi od 2 do 3 tysięcy zł netto. Drugą pod względem liczebności grupę stanowiły osoby deklarujące analogiczny dochód na poziomie od 3 do 4 tysięcy zł (22%).

Wykres 28. Struktura wykształcenia próby badań ilościowych

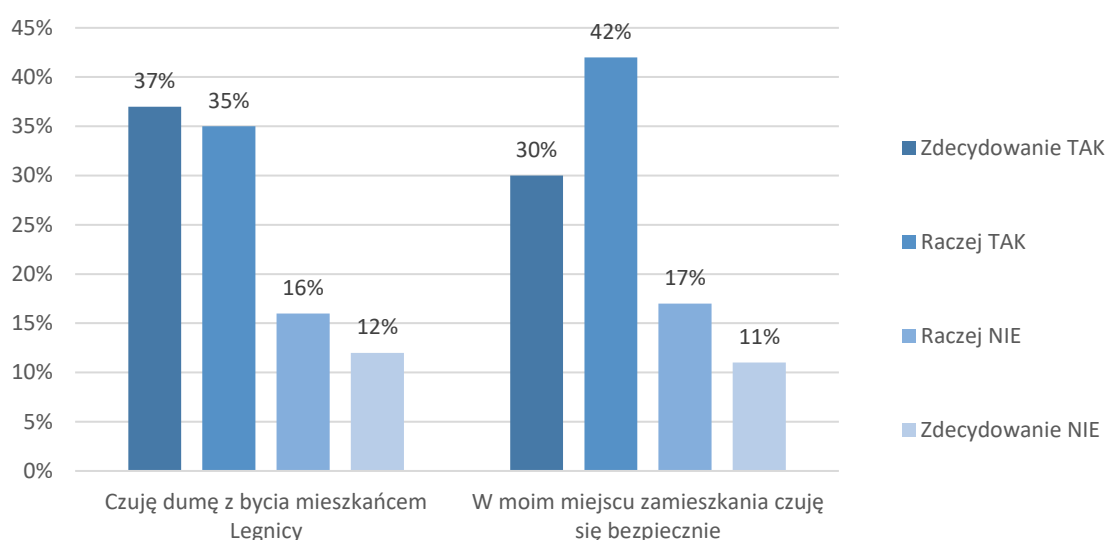

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n= 718

Wyniki analizy dotyczącej sfery społecznej

W diagnozie sfery społecznej poruszono zagadnienia dotyczące warunków życia w Legnicy. Ocenie poddano jakość i dostępność pomocy społecznej, ochrony zdrowia, edukacji oraz oferty spędzania wolnego czasu. W ramach niniejszego podrozdziału opisano także aktywność społeczną mieszkańców. W pierwszej kolejności zwróćmy uwagę na ogólne zadowolenie z życia w Legnicy. Zdecydowana większość respondentów ankiety wyraża dumę z bycia mieszkańcem Legnicy oraz czuje się w tym mieście bezpiecznie (po 72% wskazań). Dane w opisanym zakresie nie są różnicowane przez płeć respondentów. Znaczenie ma za to wiek ankietowanych. Zauważono że odsetek osób deklarujących dumę z bycia Legniczanie wzdycha wraz z kolejnymi kategoriami wieku respondentów. Podobna prawidłowość ma miejsce w zakresie deklarowanego poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Wykres 29. Rozkład ocen prawdziwości zdań: W moim miejscu zamieszkania czuję się bezpiecznie oraz Czuję dumę z bycia mieszkańcem Legnicy

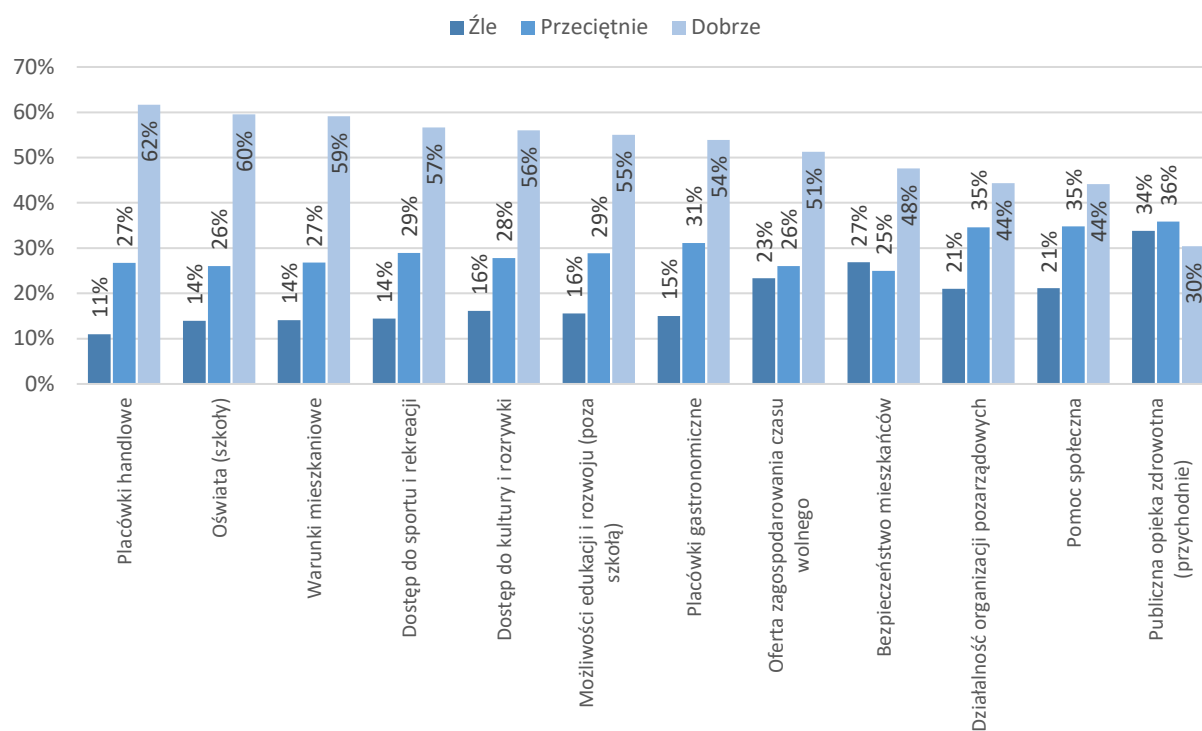

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=718

Uczestników ankiety poproszono o ocenę poszczególnych elementów składających się na warunki życia w Legnicy. Najbardziej zadowoleni są z oferty placówek handlowych i gastronomicznych, dostępu do edukacji (oświata i możliwość edukacji poza szkołą), warunków mieszkaniowych oraz dostępu do sportu i rekreacji, a także kultury i rozrywki. Ponad połowa respondentów oceniła te sfery życia dobrze. Na ocenę przeciwną wskazało po kilkanaście procent respondentów. Natomiast najmniejsze zadowolenie wzbudza jakość publicznej opieki zdrowotnej, pomocy społecznej, działalność organizacji pozarządowych i kwestia bezpieczeństwa mieszkańców.

W celu pogłębienia analizy uzyskanych danych dokonano podziału udzielonych odpowiedzi według zmiennych demograficznych. Porównanie odpowiedzi kobiet i mężczyzn wskazuje, że zmienna płci nie różnicuje znacząco oceny poszczególnych obszarów stanowiących o jakości życia w Legnicy. Nieznaczące, ale istotne różnice odnotowano w trzech zakresach. Mężczyźni częściej niż kobiety oceniają warunki mieszkaniowe jako dobre lub bardzo dobre. Większy odsetek mężczyzn niż kobiet wskazał na złą ocenę działalności organizacji pozarządowych. Z kolei kobiety częściej niż mężczyźni źle oceniają dostęp do sportu i rekreacji w Legnicy.

Wykres 30. Ocena wybranych elementów składających się na warunki życia w Legnicy

* Respondenci dokonywali oceny w skali pięciostopniowej. Uzyskane odpowiedzi zagregowano do trzech kategorii (oceny 1 i 2 – źle, ocena 3 – przeciętnie, oceny 4 i 5 – dobrze).

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=718

Tabela 29. Ocena wybranych elementów składających się na warunki życia w Legnicy, w podziale na płeć respondentów

Wybrane elementy składające się na ocenę warunków życia w Legnicy	Zła ocena elementu		Dobra ocena elementu	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
Placówki handlowe	12%	11%	62%	62%
Oświata (szkoły)	14%	14%	60%	59%
Warunki mieszkaniowe	14%	14%	56%	63%
Dostęp do sportu i rekreacji	17%	12%	57%	57%
Dostęp do kultury i rozrywki	17%	15%	54%	58%
Możliwości edukacji i rozwoju (poza szkołą)	16%	15%	56%	55%
Placówki gastronomiczne	15%	16%	55%	53%
Oferta zagospodarowania czasu wolnego	23%	23%	51%	52%
Bezpieczeństwo mieszkańców	28%	26%	47%	48%
Działalność organizacji pozarządowych	18%	24%	46%	43%
Opieka społeczna	21%	22%	45%	44%
Publiczna opieka zdrowotna (przychodnie)	34%	34%	31%	30%

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=718

Zmienną, która silnie wpływa na ocenę stanu poszczególnych warunków życia w Legnicy jest wiek respondentów. Bardzo wyraźnie zarysowuje się podział na krytycznych młodych i zadowolonych starszych mieszkańców miasta. Jedynym elementem, który seniorzy ocenili wyraźnie gorzej, niż większość pozostałych grup respondentów jest publiczna opieka zdrowotna. Tylko osoby w wieku od 35 do 44 lat są w tej ocenie równie krytyczne.

Tabela 30. Odsetek negatywnych ocen wybranych elementów składających się na warunki życia w Legnicy, w podziale na wiek respondentów

Wybrane elementy składające się na ocenę warunków życia w Legnicy	Zła ocena elementu					
	18 – 24 lata	25 – 34 lata	35 – 44 lata	45 – 54 lata	55 – 64 lata	65 i więcej lat
Publiczna opieka zdrowotna	24%	35%	38%	27%	33%	38%
Bezpieczeństwo mieszkańców	37%	37%	35%	26%	16%	9%
Oferta zagospodarowania czasu wolnego	36%	32%	26%	24%	13%	11%
Działalność organizacji pozarządowych	34%	28%	22%	16%	17%	13%
Opieka społeczna	26%	22%	29%	21%	16%	13%
Dostęp do kultury i rozrywki	29%	22%	19%	12%	11%	9%
Możliwości edukacji i rozwoju (poza szkołą)	20%	19%	19%	17%	11%	7%
Placówki gastronomiczne	19%	14%	17%	15%	19%	9%
Oświata (szkoły)	25%	13%	16%	15%	12%	9%
Warunki mieszkaniowe	16%	16%	16%	18%	11%	6%
Dostęp do sportu i rekreacji	14%	21%	17%	12%	12%	8%
Placówki handlowe	17%	13%	11%	12%	10%	9%

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=718

Tabela 31. Odsetek pozytywnych ocen wybranych elementów składających się na warunki życia w Legnicy, w podziale na wiek respondentów

Wybrane elementy składające się na ocenę warunków życia w Legnicy	Dobra ocena elementu					
	18 – 24 lata	25 – 34 lata	35 – 44 lata	45 – 54 lata	55 – 64 lata	65 i więcej lat
Placówki handlowe	56%	62%	57%	65%	62%	66%
Warunki mieszkaniowe	55%	51%	59%	57%	65%	68%
Oświata (szkoły)	43%	51%	57%	59%	69%	74%
Dostęp do sportu i rekreacji	45%	51%	52%	56%	66%	68%
Dostęp do kultury i rozrywki	40%	47%	51%	55%	68%	71%
Możliwości edukacji i rozwoju (poza szkołą)	42%	50%	51%	59%	56%	70%
Placówki gastronomiczne	50%	50%	51%	60%	50%	60%
Oferta zagospodarowania czasu wolnego	34%	41%	44%	50%	63%	73%
Bezpieczeństwo mieszkańców	35%	36%	40%	51%	57%	66%
Działalność organizacji pozarządowych	46%	40%	43%	46%	39%	54%
Opieka społeczna	45%	41%	34%	41%	44%	60%
Publiczna opieka zdrowotna	40%	28%	28%	39%	27%	27%

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=718

Potwierdzeniem zaobserwowanej prawidłowości są wyniki przedstawiające rozkład pozytywnych ocen poszczególnych warunków życia w Legnicy. Zdecydowanie najwyższy odsetek osób zadowolonych ze stanu wskazanych obszarów zaobserwowano wśród osób po 64. roku życia. Jediną sferą, którą to najmłodszy ankietowani (18 – 24 lata) ocenili najlepiej ze wszystkich grup, jest publiczna opieka zdrowotna. Dane w tabelach 29. i 30. są wobec siebie komplementarne. Poziom wykształcenia ankietowanych jest zmienną, która w dużej mierze jest powiązana ze zmienną wieku i zależność ta

odbija się w uzyskanych wynikach analizy. Najwyższy odsetek negatywnych ocen warunków życia w Legnicy odnotowano w grupie osób z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym. Ponad jedną czwartą z nich stanowią najmłodszy respondenci (18-24 lata). Z kolei blisko połowę spośród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym tworzą ankietowani po 65 roku życia. To właśnie w tej grupie ocena warunków życia w Legnicy jest najlepsza.

Tabela 32. Ocena wybranych elementów składających się na warunki życia w Legnicy, z uwzględnieniem poziomu wykształcenia respondentów

Wybrane elementy składające się na ocenę warunków życia w Legnicy	Zła ocena elementu				Dobra ocena elementu			
	podstawowe lub gimnazjalne	zasadnicze zawodowe	średnie lub policealne	wyższe, w tym licencjat	podstawowe lub gimnazjalne	zasadnicze zawodowe	średnie lub policealne	wyższe, w tym licencjat
Opieka społeczna	37%	12%	20%	26%	47%	54%	45%	35%
Publiczna opieka zdrowotna	44%	27%	31%	38%	32%	34%	36%	24%
Działalność organizacji pozarządowych	26%	11%	26%	21%	52%	52%	42%	43%
Bezpieczeństwo mieszkańców	24%	12%	28%	35%	48%	64%	49%	38%
Placówki handlowe	16%	6%	18%	8%	59%	72%	55%	63%
Placówki gastronomiczne	17%	8%	19%	16%	50%	62%	51%	52%
Dostęp do sportu i rekreacji	24%	8%	16%	16%	37%	70%	59%	50%
Dostęp do kultury i rozrywki	36%	8%	17%	17%	41%	72%	52%	53%
Oferta zagospodarowania czasu wolnego	51%	6%	24%	28%	30%	71%	51%	44%
Oświata (szkoły)	32%	7%	17%	12%	38%	75%	60%	53%
Możliwości edukacji i rozwoju (poza szkołą)	16%	10%	15%	20%	45%	60%	58%	52%
Warunki mieszkaniowe	25%	7%	16%	14%	56%	71%	59%	53%

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=718

Ostatnią zmienną wziętą pod uwagę w porównaniach międzygrupowych jest miejsce zamieszkania respondentów. Wyniki analizy wskazują, że istotnie różnicuje ona oceny dokonane przez ankietowanych. Najbardziej surowi w swoich opiniach są mieszkańcy Osiedla Piekary. W przypadku aż połowy z badanych obszarów przyznali oni najwięcej złych ocen na tle wszystkich analizowanych osiedli Legnicy. Były to: oferta zagospodarowania czasu wolnego (43% wskazań na ocenę źle); działalność NGO (34%); pomoc społeczna (32%); dostęp do kultury i rozrywki (27%); możliwość edukacji i rozwoju (27%); dostęp do sportu i rekreacji (26%). Wartym wyróżnienia jest bardzo wysoki odsetek mieszkańców Starych Piekar, którzy źle ocenili obszar publicznej służby zdrowia - 52%. Na drugim biegunie znajduje się Przedmieście Głogowskie. Jego mieszkańcy aż w ośmiu z dwunastu badanych aspektów wyróżnili się wśród mieszkańców pozostałych osiedli najwyższym odsetkiem wskazań pozytywnych ocen. Szczególnie dobrze ocenione obszary to: oświata (81% wskazań na ocenę dobrze); warunki mieszkaniowe (78%); oferta zagospodarowania czasu wolnego (76%); placówki handlowe (74%).

Tabela 33. Odsetek negatywnych ocen wybranych elementów składających się na warunki życia w Legnicy, w podziale na miejsce zamieszkania respondentów

Dzielnica/Osiedle Legnicy	Zła ocena warunków życia ze względu na wskazany element											
	Pomoc społeczna	Publiczna opieka zdrowotna	Bezpieczeństwo mieszkańców	Warunki mieszkaniowe	Oferta zagospodarowania czasu wolnego	Działalność organizacji pozarządowych	Placówki handlowe	Placówki gastronomiczne	Dostęp do sportu i rekreacji	Dostęp do kultury i rozrywki	Oświata (szkoły)	Możliwości edukacji i rozwoju
Przedmieście Głogowskie	15%	17%	25%	3%	16%	10%	11%	13%	10%	13%	6%	8%
Piątnica	10%	32%	19%	4%	19%	33%	4%	24%	4%	4%	18%	13%
Fabryczna	23%	28%	22%	13%	18%	13%	10%	18%	8%	12%	13%	8%
Osiedle Białe Sady	4%	19%	17%	3%	10%	19%	23%	24%	3%	16%	4%	7%
Osiedle Asnyka	21%	21%	27%	10%	30%	22%	6%	12%	20%	16%	23%	24%
Stare Miasto	30%	42%	30%	14%	19%	20%	16%	8%	15%	15%	11%	21%
Tarninów	24%	30%	39%	16%	24%	18%	9%	16%	12%	19%	11%	12%
Stare Piekary	10%	52%	28%	13%	13%	21%	10%	21%	17%	13%	10%	11%
Przybków	24%	30%	11%	14%	24%	10%	3%	21%	20%	20%	17%	18%
Osiedle Ptasie	8%	44%	22%	19%	14%	13%	12%	15%	15%	19%	14%	21%
Piekary Wielkie	20%	32%	9%	13%	23%	10%	24%	10%	16%	6%	13%	7%
Kartuzy (Zakaczwawie)	27%	37%	18%	18%	18%	13%	9%	16%	13%	18%	19%	16%
Bielany	27%	38%	40%	13%	25%	24%	7%	17%	15%	13%	19%	18%
Osiedle Sienkiewicza	22%	38%	17%	14%	24%	20%	16%	3%	13%	20%	13%	18%
Osiedle Zosinek	19%	32%	30%	14%	32%	28%	11%	18%	15%	18%	9%	14%
Osiedle Kopernika	20%	38%	38%	23%	28%	34%	9%	10%	23%	17%	13%	13%
Osiedle Piekary	32%	39%	36%	19%	43%	34%	18%	15%	26%	27%	16%	27%

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=718

Tabela 34. Odsetek pozytywnych ocen wybranych elementów składających się na warunki życia w Legnicy, w podziale na miejsce zamieszkania respondentów

Dzielnica/Osiedle Legnicy	Dobra ocena warunków życia ze względu na wskazany element											
	Pomoc społeczna	Publiczna opieka zdrowotna	Bezpieczeństwo mieszkańców	Warunki mieszkania	Oferta zagospodarowania czasu wolnego	Działalność organizacji pozarządowych	Placówki handlowe	Placówki gastronomiczne	Dostęp do sportu i rekreacji	Dostęp do kultury i rozrywki	Oświata (szkoły)	Możliwości edukacji i rozwoju
Przedmieście Głogowskie	68%	33%	53%	78%	76%	63%	74%	70%	58%	70%	81%	73%
Piątnica	60%	24%	56%	72%	57%	33%	56%	32%	58%	65%	50%	48%
Fabryczna	54%	30%	55%	71%	57%	58%	67%	55%	67%	65%	73%	73%
Osiedle Białe Sady	54%	41%	47%	75%	52%	50%	60%	55%	66%	61%	63%	77%
Osiedle Asnyka	54%	36%	58%	61%	50%	48%	71%	59%	53%	55%	65%	59%
Stare Miasto	52%	31%	49%	64%	56%	40%	63%	68%	65%	59%	63%	55%
Tarninów	48%	34%	30%	51%	46%	45%	70%	64%	55%	57%	54%	58%
Stare Piekary	48%	23%	59%	70%	65%	50%	52%	48%	57%	59%	74%	56%
Przybków	48%	30%	63%	54%	38%	57%	67%	34%	43%	43%	45%	39%
Osiedle Ptasia	46%	26%	63%	69%	64%	43%	54%	62%	62%	63%	62%	54%
Piekary Wielkie	44%	29%	59%	60%	68%	57%	61%	58%	63%	69%	72%	70%
Kartuzy (Zakaczawie)	41%	37%	53%	64%	53%	65%	70%	50%	67%	67%	62%	64%
Bielany	37%	30%	34%	52%	44%	38%	56%	62%	64%	47%	52%	48%
Osiedle Sienkiewicza	34%	18%	55%	57%	44%	33%	51%	49%	51%	46%	58%	50%
Osiedle Zosinek	32%	34%	46%	41%	47%	28%	66%	39%	51%	50%	76%	43%
Osiedle Kopernika	29%	31%	34%	50%	51%	32%	48%	43%	44%	48%	51%	45%
Osiedle Piekary	27%	28%	42%	47%	31%	32%	56%	49%	43%	40%	35%	42%

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=718

Uzyskane wyniki pokrywają się ze spostrzeżeniami uczestników wywiadów pogłębionych. Oni także wysoko oceniają jakość i dostępność legnickich placówek edukacyjnych. Jedyna potrzeba, na którą wskazują, to zmiana rejonów paru szkół podstawowych w celu dostosowania podaży miejsc w placówkach do istniejącego popytu. Również w zakresie oceny potrzeb związanych ze sportem i rekreacją, ankietowani mieszkańcy oraz respondenci wywiadów pogłębionych są zgodni. W Legnicy brakuje całorocznego, krytego basenu oraz dużej hali widowiskowo-sportowej. Przedstawiciele władz samorządowych są zdania, że oferta wydarzeń kulturalnych jest wystarczająca, jednak brakuje skutecznej ich promocji, przez co nie cieszy się tak dużym zainteresowaniem mieszkańców, jak jest to oczekiwane.

Jest kilka imprez które miasto organizuje, m.in. Satyrykon, przegląd chórów. Niestety te imprezy są za słabo wypromowane. Należy stawiać na promocję, bo te wydarzenia kulturalne są niewykorzystanym potencjałem.

[Respondent 5, wywiad pogłębiony IDI]

Jako sferę problematyczną wskazano pomoc społeczną. Przyczyny problemów są upatrywane we wzroście zapotrzebowania na jej usługi przy jednoczesnym obniżeniu prestiżu zawodu pracownika socjalnego. Zjawisko starzejącego się społeczeństwa generuje potrzebę zwiększenia usług opiekuńczych oraz wytchnieniowych na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin. Jest to praca relatywnie nisko płatna, a jednocześnie trudna i obciążona wysokim ryzykiem wypalenia zawodowego. W toku realizacji wywiadów pogłębionych z przedstawicielami instytucji pomocy społecznej wyłonił się problem związany z niedostateczną liczbą miejsc w rodzinach zastępczych.

(...) w ostatnich latach pojawił się problem związany z pieczą zastępczą. Wzrósł poziom nadużywania narkotyków i alkoholu. Praktycznie każdego miesiąca 6-7 dzieci, wyrokiem sądu musi trafić do pieczy zastępczej, a brakuje tego typu usług.

[Respondent 2, wywiad pogłębiony IDI]

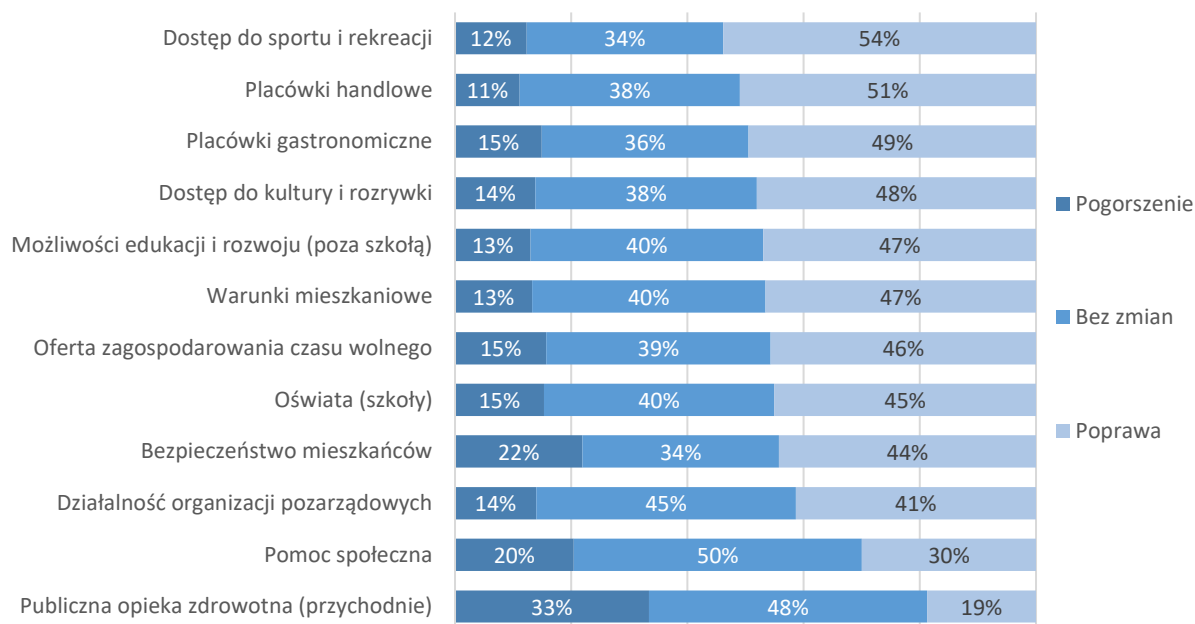
Respondenci wywiadów wskazują, że w Legnicy brakuje mieszkań chronionych. Zaspokoiłyby one potrzebę pomocy osobom, które nie są w pełni samodzielne, potrzebują wsparcia, ale jednocześnie nie są osobami zależnymi, które wymagają całodobowej opieki. W mieście znajdują się miejsca, które potrzebują rewitalizacji. Jednym z nich jest dzielnica Kartuzy (Zakaczawie). Relatywnie wysoki odsetek jej mieszkańców korzysta z usług pomocy społecznej. Taki stan rzeczy z jednej strony prowadzi do postaw bierności i roszczeniowości klientów OPS, a z drugiej rodzi frustrację wśród pracujących mieszkańców Legnicy. Obszarem problematycznym, który wyłonił się zarówno w toku realizacji ankiety, jak i wywiadu pogłębionego, jest publiczna opieka zdrowotna. Głównym problemem w tym zakresie jest niska dostępność specjalistów (m.in. pediatrów i geriatrów). W ocenie osób uczestniczących w wywiadach pogłębionych, liczba placówek medycznych jest wystarczająca, jednak nie mają one zakontraktowanej dostatecznej liczby usług.

W mieście występuje duży problem z niedoborem specjalistów, w tym geriatrów. DPS-y są niechętne do przyjmowania osób z niepełnosprawnością. Tutaj powinien powstać ZOL, który będzie współfinansowany przez NFZ.

[Respondent 10, wywiad pogłębiony IDI]

Aby określić dynamikę warunków życia w Legnicy, mieszkańców biorących udział w ankiecie zapytano, czy w ich opinii w czasie ostatnich 5 lat poszczególne elementy warunków życia w mieście uległy poprawie, pozostały bez zmian, czy pogorszyły się. Lista sfer, które się poprawiły w dużej mierze pokrywa się z tymi, które respondenci ogólnie oceniają najlepiej (dostęp do sportu i rekreacji, placówki handlowe i gastronomiczne, dostęp do kultury i rozrywki, możliwość edukacji i rozwoju poza szkołą, warunki mieszkaniowe). Co do zmian negatywnych, co trzeci respondent uważa, że jakość publicznej opieki zdrowotnej w Legnicy pogorszyła się w ostatnich kilku latach. Po około 20% badanych zauważa, że negatywne zmiany zaszły także w poziomie bezpieczeństwa mieszkańców i pomocy społecznej.

Wykres 31. Ocena zmian, jakie zaszły w warunkach życia w Legnicy (w wybranych aspektach)

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=718

Z kolei w toku realizacji wywiadów pogłębionych uzyskano informacje wskazujące na poprawę bezpieczeństwa w Legnicy. Mimo tego respondenci przyznają, że nadal jest to obszar wymagający działania.

(...) w mieście został zainstalowany monitoring wizyjny w najważniejszych punktach miasta. Wzrosła świadomość i postawa obywatelska. Kiedy mieszkańcy widzą, że dzieje się coś niezgodnego z przepisami reagują i zgłaszają takie sytuacje.

[Respondent 1, wywiad pogłębiony IDI]

Ocenę zmian, jakie zaszły w Legnicy w sferze społecznej skonfrontowano z wynikami badania przeprowadzonego w roku 2014.¹¹ Był to projekt zrealizowany przez Korporację Badawczą Pretendent na zlecenie Miasta Legnicy. Zastosowano technikę ankiety bezpośredniej PAPI i zrealizowano ją na próbie czterystu [n=400] pełnoletnich Legniczan. Tematem badania była jakość życia w Legnicy. Zastosowana metodologia pozwala na porównanie wyników z 2014 i 2021 w kilku obszarach ze sfery społecznej: bezpieczeństwo, opieka zdrowotna, pomoc społeczna, oświata, sport i rekreacja.

¹¹ *Mieszkańcy Legnicy o sobie i swoim mieście – Raport z badań ilościowych*, KB Pretendent Sp. z o.o. na zlecenie Urzędu Miasta Legnicy, Wrocław 2014.

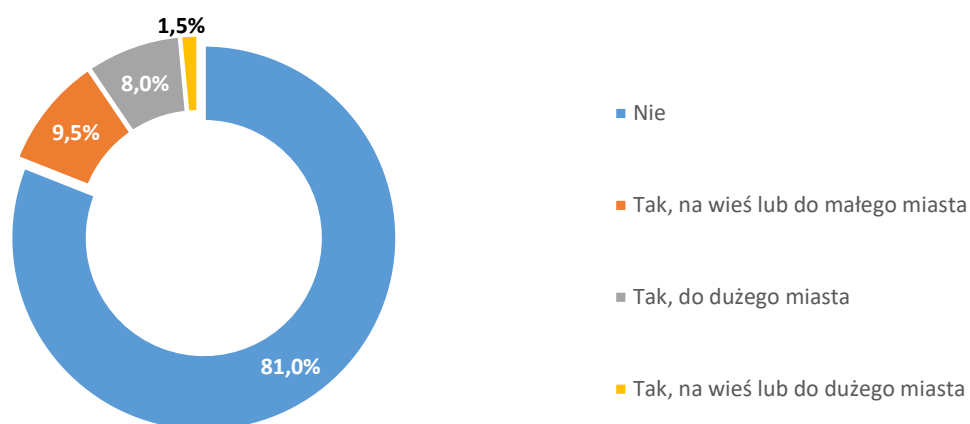
Tabela 35. Porównanie oceny wybranych elementów jakości życia w Legnicy, rok 2014 i 2021

Obszar	ROK 2014		ROK 2021		Zmiana
	Odsetek złych ocen	Odsetek dobrych ocen	Odsetek złych ocen	Odsetek dobrych ocen	
Bezpieczeństwo	26%	36%	27%	48%	Poprawa
Opieka zdrowotna	29%	41%	34%	30%	Pogorszenie
Pomoc społeczna	18%	30%	18%	44%	Poprawa
Oświata	9%	44%	14%	60%	Poprawa
Sport i rekreacja	19%	57%	14%	57%	Bez zmian

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI oraz dane z raportu Mieszkańcy Legnicy o sobie i swoim mieście – Raport z badań ilościowych, Wrocław 2014

Wyniki badań pozwalają potwierdzić, że aspektami jakości życia w Legnicy, w których nastąpiła znacząca poprawa między rokiem 2014 a rokiem 2021 są bezpieczeństwo (wzrost liczby zadowolonych o 12 punktów procentowych), pomoc społeczna (wzrost o 14 p. p.) i oświata (wzrost o 16 p. p.). Pogorszenie odnotowano w obszarze opieki zdrowotnej (spadek liczby zadowolonych o 11 p. p. oraz wzrost liczby niezadowolonych o 5 p. p.). Co ciekawe, mimo iż respondenci z badania w 2021 roku uważają, że w obszarze dostępności do sportu i rekreacji nastąpiła ogromna poprawa, to przyznane przez nich oceny tego aspektu są niemal identyczne z ocenami badanych w roku 2014 (jednakowa liczba zadowolonych – 57%, nieistotny statystycznie spadek liczby niezadowolonych – z 19% do 14%).

Wykres 32. Odpowiedzi na pytanie Czy w ciągu najbliższych 5 lat planuje się Pan(i) wyprowadzić z Legnicy?

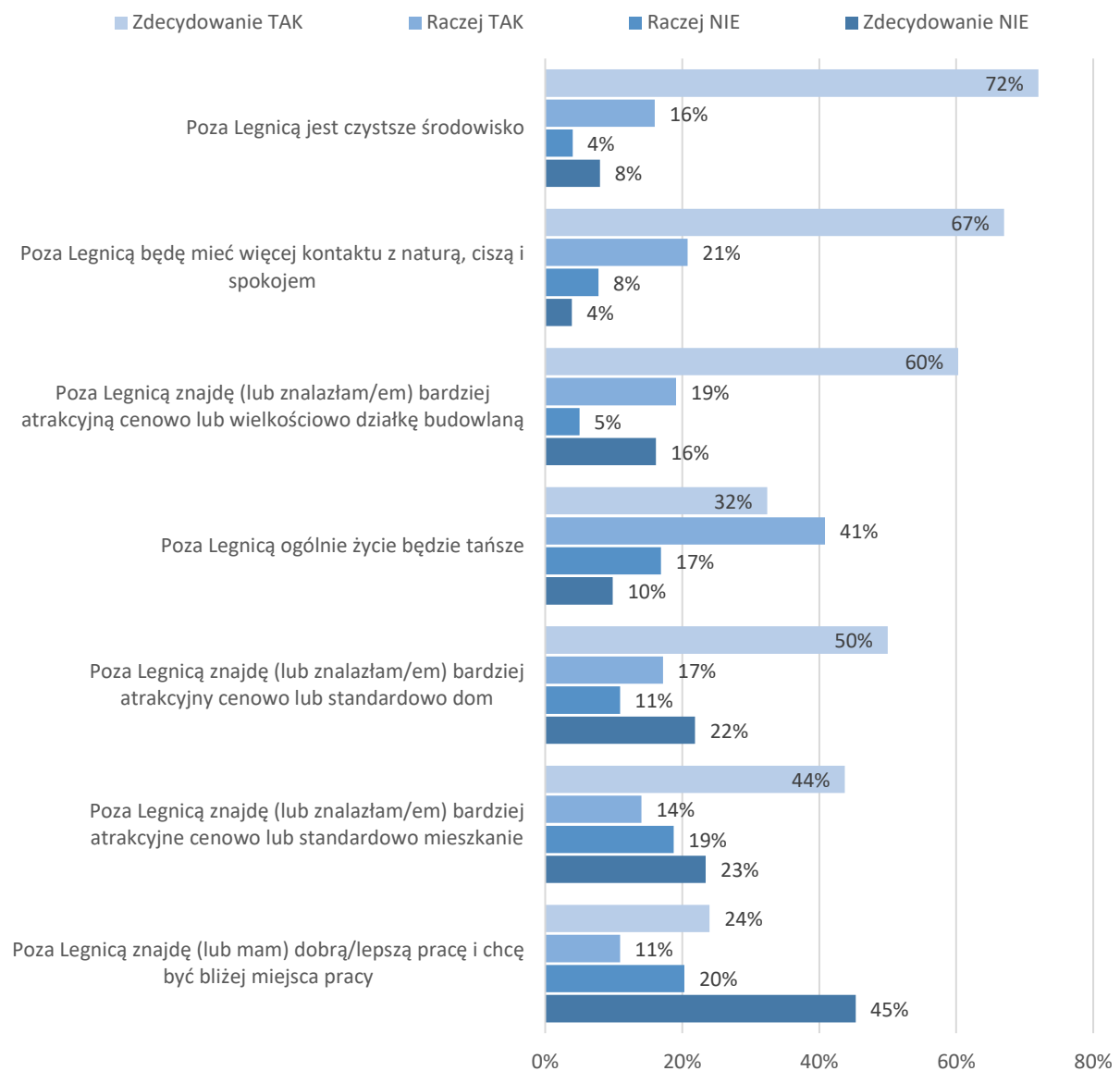

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI

W ramach ankiety mieszkańcom Legnicy zadano pytania o to, czy w ciągu najbliższych pięciu lat planują wyprowadzić się z miasta oraz jaki jest powód takiej decyzji. Pytania te miały na celu ustalenie, jakie argumenty mogą stanowić o mniejszej atrakcyjności Legnicy wobec innych miejscowości. Uzyskane wyniki wskazują, że niemal co piąty respondent (19%) ma w planach wyprowadzkę z miasta w ciągu najbliższych kilku lat. Odsetek ten był istotnie wyższy w grupie najbardziej majątnych respondentów (37% wśród osób o dochodzie wyższym niż 5 tys. zł na członka gospodarstwa domowego) oraz wśród osób z wyższym wykształceniem (28%).

Deklarowana chęć opuszczenia Legnicy jest silnie związana z wiekiem respondentów. O wyprowadzce zdecydowanie częściej myślą osoby z młodszych grup wiekowych – 46% w grupie 18-24 lata oraz 42% w grupie 25-34 lata. Wśród osób po 55. roku życia analogiczny odsetek wynosi jedynie 3%. Od wieku respondentów zależy także kierunek migracji. Młodzi ludzie (18-24) deklarują chęć zamieszkania w dużym mieście, natomiast osoby w wieku 35-44 lata jako główny kierunek wyprowadzki z Legnicy wskazują wieś lub małe miasto.

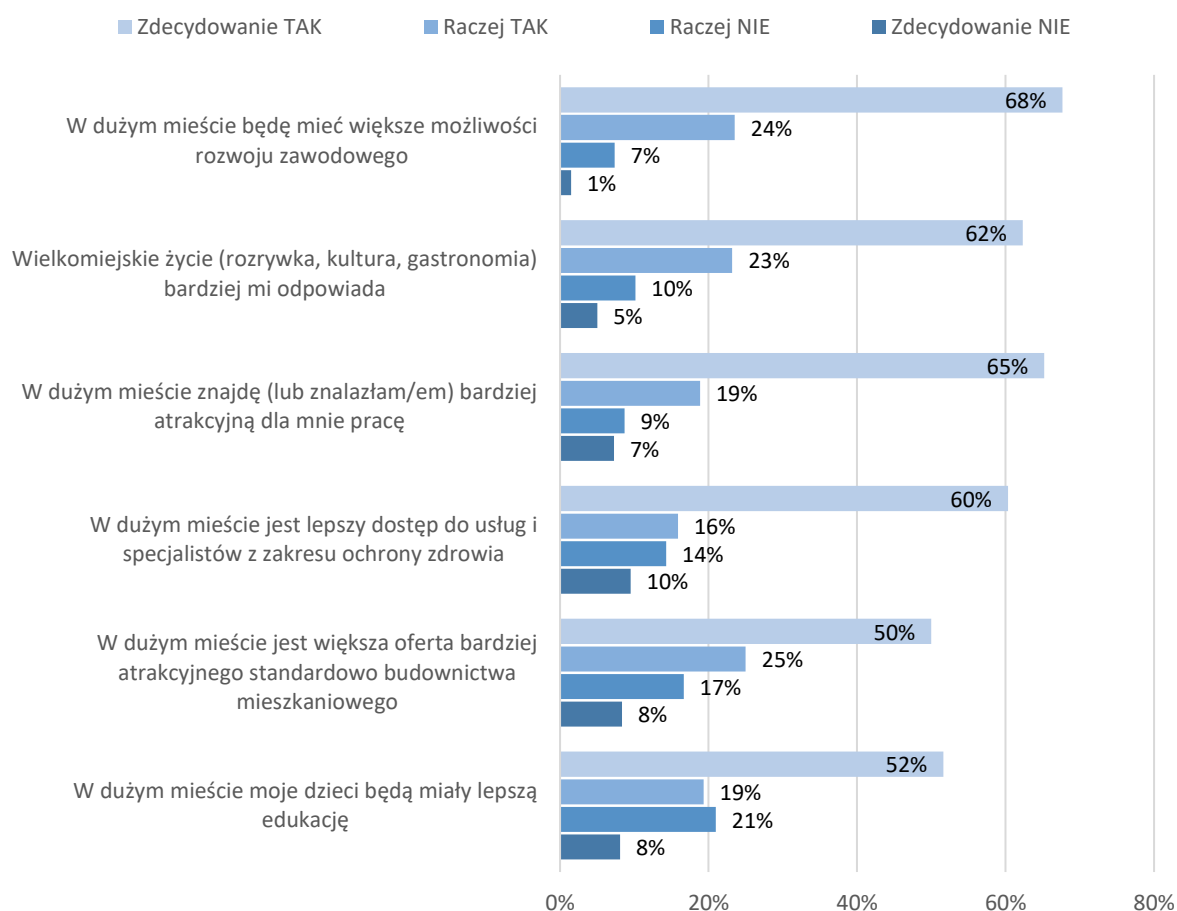
Wykres 33. Motywy planowanej wyprowadzki z Legnicy do mniejszego miasta lub na wieś

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=80

Głównym impulsem do opuszczenia Legnicy i zamieszkania w mniejszym mieście lub na wsi, jest chęć budowy lub zakupu własnego domu. Łącznie niemal 80% respondentów planujących przeprowadzkę deklaruje, że w mniejszej miejscowości może zakupić bardziej atrakcyjną działkę budowlaną. Doceniają także czystsze środowisko i możliwość zamieszkania w ciszy i spokoju, w kontakcie z naturą (po 88% wskazań łącznie na *raczej tak* i *zdecydowanie tak*).

Wykres 34. Motywy planowanej wyprowadzki z Legnicy do dużego miasta

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=70

Osoby planujące przeniesienie się z Legnicy do dużego miasta (zazwyczaj wojewódzkiego) najczęściej są motywowane chęcią rozwoju zawodowego (91%) oraz możliwością zdobycia atrakcyjniejszej pracy (84%). Bardzo istotnym argumentem jest specyficzny styl życia, jaki można wieść w wielkim mieście (85% wskazań). Odpowiedzi te tworzą obraz pasujący do grupy, która dominuje wśród osób planujących wyprowadzkę z Legnicy do dużego miasta – młodych z wyższym wykształceniem. Inne powody, które deklarują respondenci (nie ujęte do wyboru w kafeterii) dotyczą spraw osobistych (np. wyprowadzka do miasta pochodzenia partnerki/partnera).

Jednym z najistotniejszych czynników determinujących rozwój lokalny jest kapitał społeczny. Aktywność i inicjatywa mieszkańców połączone z dobrym zarządzaniem miastem stanowią o jego potencjale. Respondenci wywiadu pogłębionego zauważają, że znaczącym atutem Legnicy jest jej wielokulturowość. Miasto jest tworzone w dużej mierze przez ludność napływową. To sprzyja jej inkluzywności. Legniczanie są otwarci oraz tolerancyjni.

Siłą Legnicy jest wielokulturowość. Mieszkańcy to głównie ludność napływowa, przez co bardziej tolerancyjna, wywodząca się od wielu nacji i kultur. Lokalnie są aktywne różne mniejszości: żydowska, ukraińska, romska. Ukraińcy pracujący tu wiążą swoją przyszłość z miastem, kupują mieszkania.

[Respondent 19, wywiad pogłębiony IDI]

W zakresie oceny aktywności społecznej mieszkańców Legnicy, odpowiedzi respondentów wywiadów pogłębionych nie są jednoznaczne. W mieście nie brakuje organizacji pozarządowych – prężnie działających fundacji i stowarzyszeń. Jednak na drugim biegunie jest część mieszkańców, która w ogóle nie angażuje się w życie społeczne Legnicy. Pojawiły się głosy, że kwestia współpracy organizacji społecznych z władzami miasta wymaga systemowego uregulowania. Współpraca ta często ma charakter akcyjny, a dla maksymalizacji jej efektywności powinna być stała.

Zasadniczo część mieszkańców jest aktywna i bierze udział w wielu inicjatywach, natomiast część w ogóle nie bierze udziału w niczym. Brakuje postawy umiarkowanej – takiego, może niezbyt intensywnego, ale stałego i powszechnego zaangażowania w życie społeczne miasta.

[Respondent 15, wywiad pogłębiony IDI]

(...) fundacji i stowarzyszeń działa w mieście ponad 200. Miasto zabezpiecza i dofinansowuje NGO. Wiodącym jest Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Legnica oraz Stowarzyszenie Avatar – miasto dzierżawi im obiekt oraz współfinansuje ich działalność.

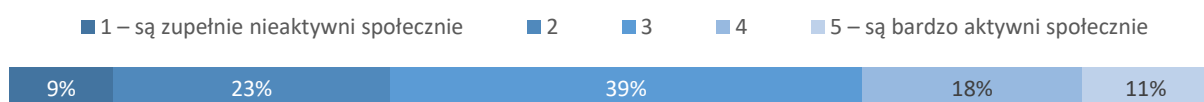
[Respondent 19, wywiad pogłębiony IDI]

Pewne działania są prowadzone. Miasto wspiera pewne projekty, ale generalnie brakuje zrozumienia działań fundacji. Brakuje takiego rozwiązania systemowego.

[Respondent 7, wywiad pogłębiony IDI]

Także mieszkańców poproszono w ankiecie o ocenę aktywności społecznej. Większość respondentów (39%) uważa, że w Legnicy jest ona przeciętna. Zdania, że Legniczanie są aktywni lub bardzo aktywni społecznie jest łącznie 29% badanych. Przeciwną opinię wyraża 32%. Uzyskane dane w zakresie aktywności społecznej mieszkańców nie są zróżnicowane przez zmienne płci i wykształcenia respondentów. Jedyną cechą różnicującą okazał się w tym zakresie wiek. Osoby w wieku od 25 do 34 lat najsurowiej oceniają aktywność społeczną Legniczan. Z kolei istotnie najwięcej pozytywnych opinii w tym względzie odnotowano w grupie osób między 55. a 64. rokiem życia. W pozostałych grupach wiekowych dokonywane oceny nie różniły się między sobą istotnie.

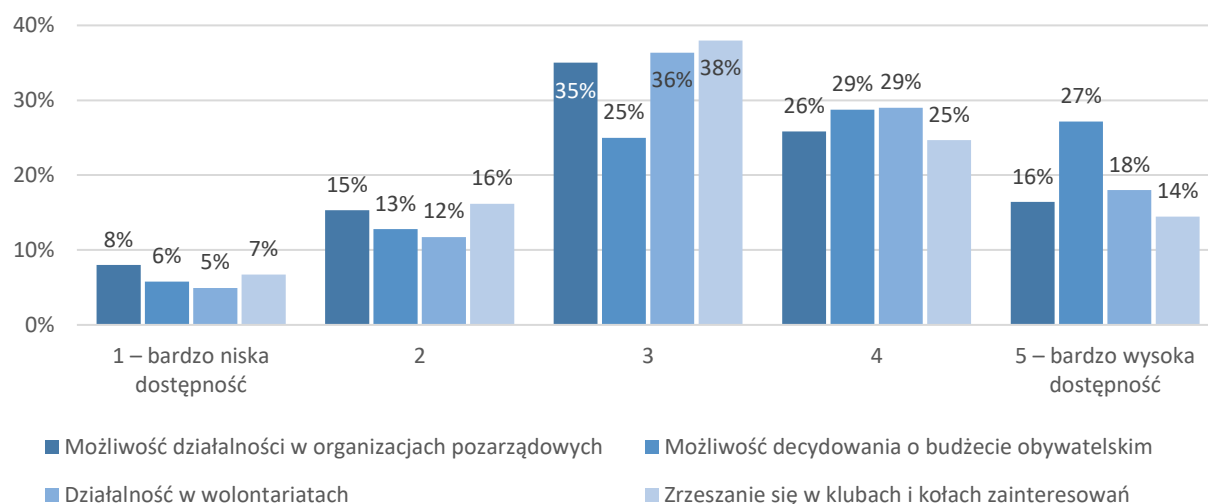
Wykres 35. Ocena poziomu aktywności społecznej mieszkańców Legnicy

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=547

Wiedzę na ten temat pogłębiono poprzez pytanie o poszczególne formy aktywności społecznej. Zadaniem respondentów była ocena, na ile wskazane typy działań są dostępne w Legnicy. W opinii Legniczan najwyższą dostępnością charakteryzuje się możliwość decydowania o budżecie obywatelskim (łącznie 56% wskazań na wysoką i bardzo wysoką dostępność) oraz działalność w wolontariatach (łącznie 47% wskazań na wysoką i bardzo wysoką dostępność).

Wykres 36. Ocena dostępności w Legnicy poszczególnych form aktywności społecznej

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=571

Wyniki analizy dotyczącej sfery gospodarczej

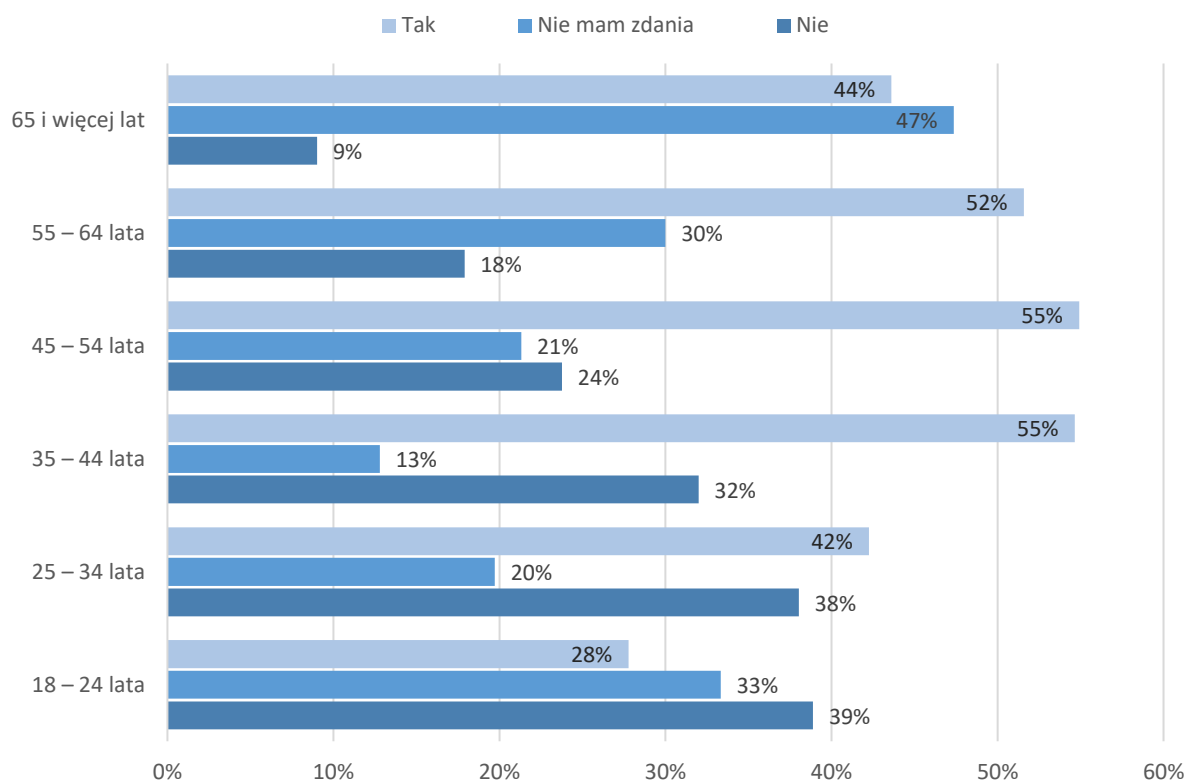
Legnica jest zlokalizowana w Zagłębiu Miedziowym i z uwagi na ten fakt jednym z największych pracodawców są zakłady przemysłu miedziowego. W mieście działa Instytut Metali Nieżelaznych, składający się z 3 zakładów przy hucie miedzi: Doświadczalny Hutnictwa Miedzi, Doświadczalny Chemii i Zakład Materiałów Ściernych. Strukturę zatrudnienia w mieście i regionie w dużym stopniu kształtuje Legnicka Specjalna Strefa Ekonomiczna. Występuje w niej przemysł motoryzacyjny, meblowy, spożywczy, maszynowy, chemiczny i metalowy. Na silną pozycję gospodarczą Legnicy wpływa także jej położenie względem sieci dróg i autostrad oraz komunikacji kolejowej.

Legnica stanowi atrakcyjną przestrzeń dla prowadzenia działalności gospodarczej. Są drogi A4, S3, są blisko lotniska: Wrocław, Katowice, Berlin. Do tego są uzbrojone tereny inwestycyjne (szybko się zapełniają i jest ich coraz mniej). Prowadzona działalność to głównie działalności odtwórcze, a przydałyby się wytwórcze - tworzące innowacyjne technologie, np. lotnicze.

[Respondent 2, wywiad pogłębiony IDI]

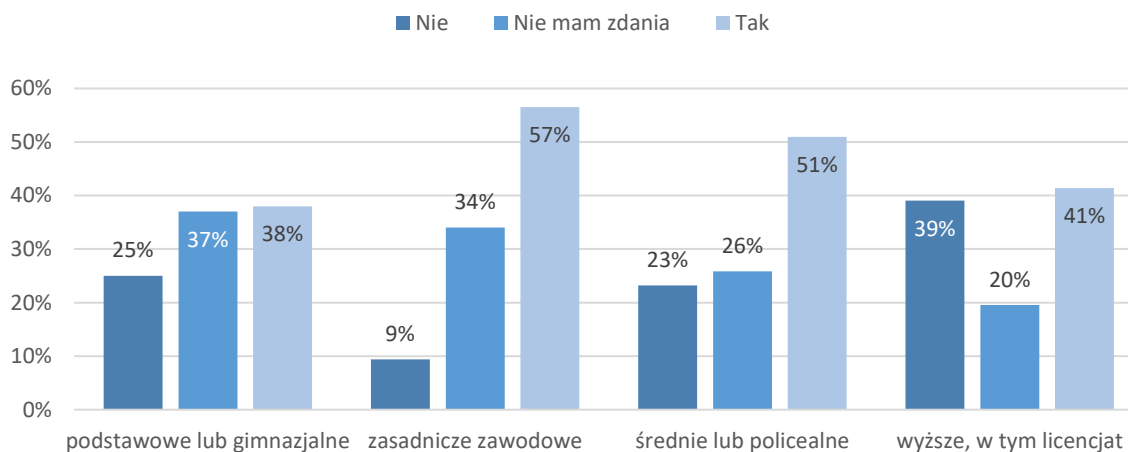
Wymienione okoliczności sprawiają, że problem bezrobocia praktycznie nie dotyka Legnicy. Wniosek ten potwierdzają wyniki ankiety przeprowadzonej z udziałem mieszkańców miasta. Ogółem 67% respondentów uważa, że w Legnicy łatwo zdobyć pracę. Niemal połowa mieszkańców (48%) zgadza się ze stwierdzeniem, że Legnica oferuje możliwość satysfakcjonującej, dobrej pracy. Dokładniejsze przyjrzenie się rozkładowi zmiennych wieku i wykształcenia daje znacznie bardziej zniuansowany obraz tego zagadnienia. Grupę, w której jest najwięcej osób zadowolonych z oferty pracy w Legnicy, stanowią osoby między 35. a 54. rokiem życia (55%). Z kolei najwięcej niezadowolonych jest wśród najmłodszych respondentów - osób w wieku od 18 do 34 lat (około 38%). Odsetek mieszkańców którzy uważają, że Legnica nie oferuje im możliwości satysfakcjonującej, dobrej pracy maleje wraz z wiekiem respondentów.

Wykres 37. Ocena prawdziwości stwierdzenia - Legnica oferuje mi możliwość satysfakcjonującej, dobrej pracy, w podziale na kategorie wieku respondentów

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=718

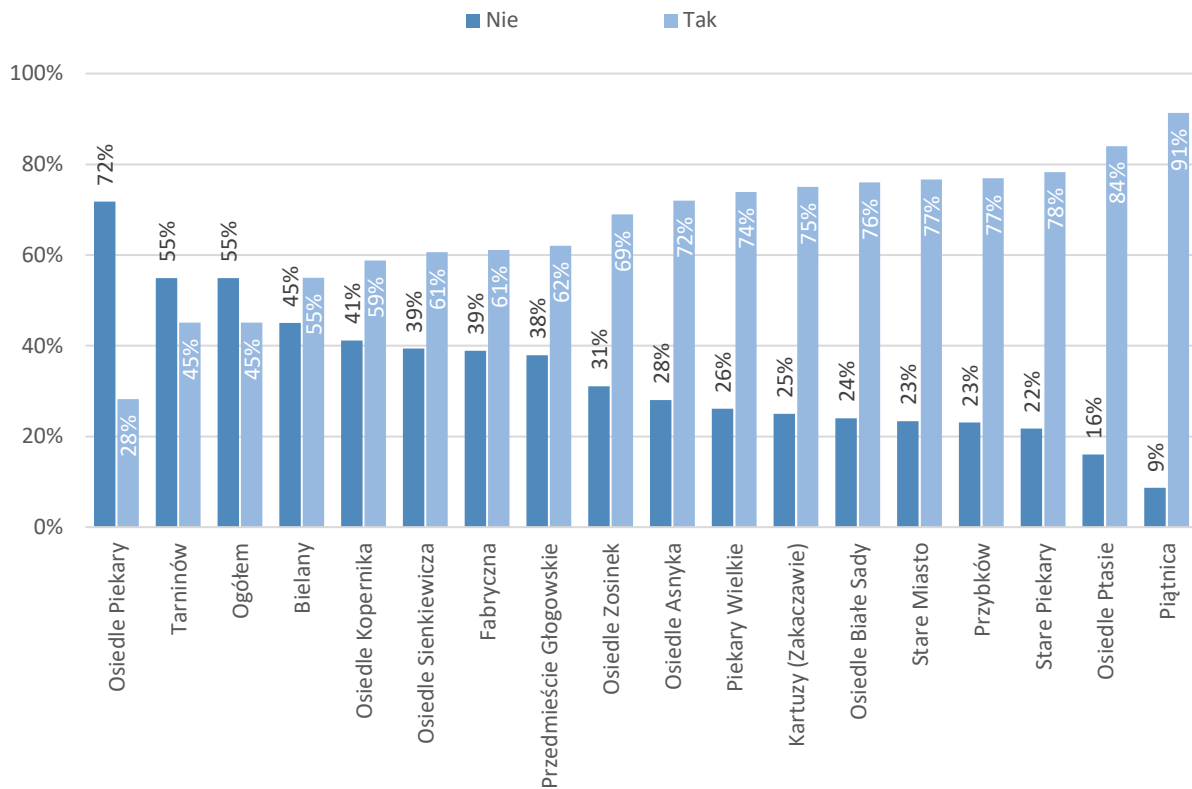
Wykres 38. Ocena prawdziwości stwierdzenia - Legnica oferuje mi możliwość satysfakcjonującej, dobrej pracy, w podziale na kategorie wykształcenia respondentów

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=718

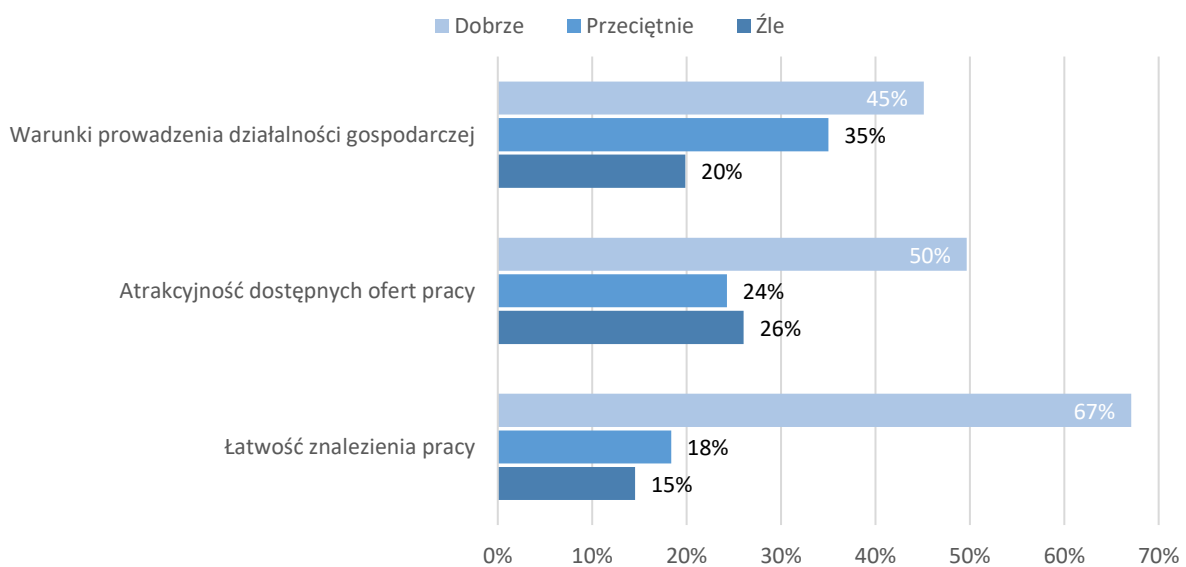
Znalezienie satysfakcjonującej pracy w Legnicy najczęściej sprawia problem osobom z wyższym wykształceniem. Niemal 40% z nich uważa, że miasto nie oferuje im możliwości zdobycia dobrej dla nich pracy. Przeciwnego zdania jest ponad połowa osób, które uzyskały wykształcenie zasadnicze zawodowe, średnie lub policealne.

Wykres 39. Ocena prawdziwości stwierdzenia - Legnica oferuje mi możliwość satysfakcjonującej, dobrej pracy, w podziale na miejsce zamieszkania respondentów

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=718

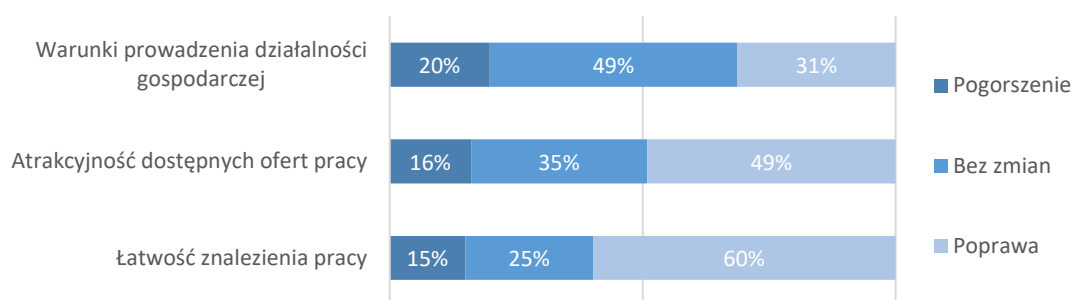
Wykres 40. Odpowiedzi na pytanie Jak ocenia Pan(i) wskazane elementy składające się na warunki życia w Legnicy? (aspekty dotyczące rynku pracy)

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=626

Łatwość znalezienia atrakcyjnej pracy oraz warunki dla prowadzenia działalności gospodarczej są częścią warunków stanowiących o jakości życia w mieście. O ich ocenę poproszono mieszkańców Legnicy w ankiecie. Dwie trzecie respondentów uważa, że znalezienie pracy w Legnicy jest proste. Nieco gorzej jest w zakresie znalezienia pracy, która spełnia oczekiwania finansowe i odpowiada aspiracjom mieszkańców. Szczególnie dotyczy to osób poniżej 35. roku życia legitymujących się wyższym wykształceniem.

Wykres 41. Ocena zmian, jakie zaszły w warunkach życia w Legnicy (aspekty dotyczące rynku pracy)

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=591

Generalnie pod względem dostępności pracy w Legnicy, w ciągu ostatnich pięciu lat nastąpiła poprawa. Uważa tak 60% ankietowanych. Z kolei zmianie (ani na gorsze, ani na lepsze) nie uległy warunki prowadzenia działalności gospodarczej. Te są przez 45% mieszkańców oceniane jako dobre. Przeciwnego zdania jest co piąty ankietowany. Legniczanie oczekują działań na rzecz poprawy tego aspektu gospodarki. Stworzenie warunków rozwoju dla istniejących i nowych firm, to według 32% mieszkańców jedno z najważniejszych wyzwań, które należy podjąć w najbliższych latach w Legnicy.

Tabela 36. Ocena elementów dotyczących rynku pracy w Legnicy, w podziale na płeć

Wybrane elementy składające się na ocenę rynku pracy w Legnicy	Zła ocena elementu		Dobra ocena elementu	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
Łatwość znalezienia pracy	17%	12%	63%	72%
Atrakcyjność dostępnych ofert pracy	29%	23%	50%	50%
Warunki prowadzenia działalności gospodarczej	21%	19%	44%	46%

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=626

Tabela 37. Odsetek negatywnych ocen wybranych elementów dotyczących rynku pracy w Legnicy, w podziale na wiek respondentów

Wybrane elementy składające się na ocenę rynku pracy w Legnicy	Zła ocena elementu					
	18 – 24 lata	25 – 34 lata	35 – 44 lata	45 – 54 lata	55 – 64 lata	65 i więcej lat
Łatwość znalezienia pracy	23%	14%	20%	14%	8%	8%
Atrakcyjność dostępnych ofert pracy	38%	29%	28%	29%	19%	14%
Warunki prowadzenia działalności gospodarczej	24%	21%	23%	20%	17%	14%

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=626

Tabela 38. Odsetek pozytywnych ocen wybranych elementów dotyczących rynku pracy w Legnicy, w podziale na wiek respondentów

Wybrane elementy składające się na ocenę rynku pracy w Legnicy	Dobra ocena elementu					
	18 – 24 lata	25 – 34 lata	35 – 44 lata	45 – 54 lata	55 – 64 lata	65 i więcej lat
Łatwość znalezienia pracy	54%	68%	62%	59%	79%	80%
Atrakcyjność dostępnych ofert pracy	29%	39%	48%	50%	63%	68%
Warunki prowadzenia działalności gospodarczej	38%	42%	42%	47%	49%	54%

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=626

Porównania międzygrupowe wskazują, że kobiety nieco gorzej niż mężczyźni oceniają łatwość zdobycia pracy. Analiza z uwzględnieniem wieku potwierdza tendencje zauważone w analizie obszaru społecznego. Najbardziej krytyczni w ocenie warunków na Legnickim rynku pracy są najmłodszy respondenci (grupa 18 – 24 lata). Najwyższy odsetek osób, które wskazały warunki życia w Legnicy pod względem łatwości znalezienia pracy oraz prowadzenia działalności gospodarczej są dobre lub bardzo dobre, odnotowano w grupie respondentów po 65 roku życia.

Tabela 39. Ocena elementów dotyczących rynku pracy w Legnicy, w podziale na poziom wykształcenia respondentów

Wybrane elementy składające się na ocenę rynku pracy w Legnicy	Zła ocena elementu				Dobra ocena elementu			
	podstawowe lub gimnazjalne	zasadnicze zawodowe	średnie lub policealne	wyższe, w tym licencjat	podstawowe lub gimnazjalne	zasadnicze zawodowe	średnie lub policealne	wyższe, w tym licencjat
Łatwość znalezienia pracy	17%	7%	12%	20%	46%	80%	74%	58%
Atrakcyjność dostępnych ofert pracy	38%	13%	24%	33%	28%	67%	54%	41%
Warunki prowadzenia działalności gospodarczej	34%	13%	18%	25%	34%	55%	50%	35%

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=626

Także porównanie międzygrupowe uwzględniające poziom wykształcenia respondentów dostarcza zróżnicowanych wyników. Najwyższy odsetek osób, które źle oceniają łatwość znalezienia pracy w Legnicy odnotowano w grupie ankietowanych z wyższym wykształceniem (20%). Najwięcej osób, które uważają, że warunki prowadzenia działalności gospodarczej w Legnicy są złe oraz atrakcyjność dostępnych ofert pracy jest niska (kolejno 34% i 38%) znalazło się wśród respondentów z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym. Warto zauważyć, że tę grupę tworzą głównie najmłodszy ankietowani (18-24 lata) i uzyskany wynik jest powiązany z analizą międzygrupową w podziale na wiek. Zasada ta dotyczy także interpretacji pozytywnych ocen Legnickiego rynku pracy. Panujące na nim warunki najlepiej oceniane są w grupie respondentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Około połowę tej kategorii stanowią osoby po 65. roku życia, które ogólnie najpozytywniej oceniają warunki życia w Legnicy.

Tabela 40. Ocena elementów dotyczących rynku pracy w Legnicy, w podziale na miejsce zamieszkania respondentów

Dzielnica/Osiedle Legnicy	Zła ocena elementu			Dobra ocena elementu		
	Łatwość znalezienia pracy	Atrakcyjność dostępnych ofert pracy	Warunki prowadzenia działalności gospodarczej	Łatwość znalezienia pracy	Atrakcyjność dostępnych ofert pracy	Warunki prowadzenia działalności gospodarczej
Piątnica	5%	9%	14%	91%	59%	57%
Piekary Wielkie	4%	19%	17%	93%	70%	52%
Przedmieście Głogowskie	11%	19%	14%	86%	61%	55%
Osiedle Ptasie	4%	25%	13%	79%	58%	54%
Stare Miasto	11%	15%	14%	74%	62%	52%
Fabryczna	9%	18%	6%	72%	50%	56%
Osiedle Białe Sady	7%	24%	12%	63%	62%	48%
Przybków	14%	29%	23%	76%	68%	42%
Stare Piekary	11%	15%	22%	67%	52%	48%
Kartuzy (Zakaczawie)	12%	24%	24%	76%	55%	45%
Osiedle Zosinek	8%	21%	27%	67%	41%	43%
Osiedle Kopernika	18%	30%	16%	64%	38%	47%
Osiedle Asnyka	27%	22%	26%	57%	48%	52%
Bielany	19%	29%	19%	56%	50%	40%
Osiedle Sienkiewicza	14%	38%	20%	63%	38%	34%
Tarninów	21%	37%	24%	59%	42%	42%
Osiedle Piekary	31%	44%	37%	40%	26%	22%

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=626

W porównaniu odpowiedzi mieszkańców poszczególnych rejonów miasta wyraźnie wyróżniają się trzy osiedla. Mieszkańcy Piątnicy oraz Piekary Wielkich mają zdecydowanie najlepszą opinię na temat legnickiego rynku pracy. Około 92% z nich dobrze ocenia łatwość znalezienia pracy. Kolejno 59% i 70% wysoko ocenia atrakcyjność dostępnych ofert, a ponad połowa ma pozytywne zdanie na temat warunków prowadzenia działalności gospodarczej. Odmienne opinie prezentują mieszkańcy Osiedla Piekary. Charakteryzują się oni najniższym odsetkiem osób dobrze oceniających warunki na legnickim rynku pracy. Z kolei relatywnie najwyższy procent mieszkańców jest zdania, że znalezienie atrakcyjnej pracy w Legnicy nie jest łatwe, a miasto nie tworzy sprzyjających warunków dla przedsiębiorców.

Perspektywa mieszkańców Legnicy jest nieco inna niż punkt widzenia przedstawicieli samorządu. Respondenci wywiadów pogłębionych zaznaczają, że Urząd Miasta sprawnie współpracuje z inwestorami i tworzy warunki dla rozwoju gospodarczego. Jednak działania te w dużej mierze koncentrują się na Legnickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej, a w mniejszym stopniu dotyczą małych, średnich i mikroprzedsiębiorstw działających poza SSE. Informacje pochodzące z odpowiedzi na pytania otwarte ankiety z mieszkańcami Legnicy pozwalają wnioskować, że utrudnienia w działalności gospodarczej w głównej mierze wynikają z warunków prawnych i podatkowych ustalanych na szczeblu centralnym i są niezależne od władz miasta.

W razie potrzeby inwestor prowadzony jest za rękę. Są odpowiednie zespoły w Urzędzie Miasta do współpracy z inwestorami. Do tego strona internetowa z pełną informacją dla zainteresowanych przedsiębiorców.

[Respondent 21, wywiad pogłębiony IDI]

Potencjałem są mieszkańcy, natomiast barierą są stawki finansowe za pracę. O wiele lepsze ma Wrocław, czy KGHM. Oferują bardzo dobre płace, a to obniża chęć założenia firmy.

[Respondent 15, wywiad pogłębiony IDI]

Uczestnicy wywiadów pogłębionych wskazują, że pewnego rodzaju hamulcem przedsiębiorczości mieszkańców jest KGHM i bliskość Wrocławia. Te dwa czynniki dają możliwość osiągnięcia wysokich zarobków na podstawie umowy o pracę i perspektywa własnej działalności gospodarczej nie jest przez to aż tak atrakcyjna. Specjalizacja gospodarcza Legnicy generuje duże zapotrzebowanie na pracowników branży przemysłowej. Z kolei brakuje pracy dla specjalistów z branży finansowej, czy prac biurowych. Pewien problem stanowi niedopasowanie profili nauczania lokalnych szkół do wymagań rynku pracy.

Wyniki analizy dotyczącej sfery przestrzennej

Mieszkańców Legnicy poproszono w pytaniu otwartym ankiety o wskazanie kluczowych inwestycji do realizacji na terenie miasta. Wśród podanych propozycji zdecydowanie przeważają wypowiedzi o potrzebie budowy i remontów dróg, chodników, ścieżek rowerowych i parkingów. Ważną rolę odgrywają także postulaty środowiskowe – ograniczenie smogu, działania na rzecz czystej energii, ochrona i rozwój terenów zielonych miasta. Mieszkańcy dostrzegają rolę zieleni miejskiej w perspektywie nieuchronnie zbliżającego się kryzysu klimatycznego. Parki i skwery miejskie postrzegają jako istotny element stanowiący o jakości życia w mieście. Jednocześnie zadbanie o tereny zielone jest według respondentów działaniem zwiększającym atrakcyjność Legnicy w oczach turystów.

Kluczowe dla Legnicy inwestycje dotyczą zwiększenia terenów zielonych np. parki kieszonkowe; odrestaurowanie skwerów i parków np. park przy Zamku, Parku przy cmentarzu, część Lasku Złotoryjskiego z parkiem linowym - spacer wśród koron drzew; Rondo Park - nasadzenia platanów przy Rondzie Niepodległości; Miejskie tereny leśne- zasadzenie lasu na nieużytkach w obszarze Pawic, ulic Rzeszotarskiej i Dobrzejskiej.

[Respondent ankiety PAPI/CAWI]

Mieszkańcy Legnicy zapytani o kluczowe inwestycje, poza infrastrukturą drogową i zielenią miejską, często wypowiadali się także o potrzebach mieszkaniowych. Respondenci zauważają, że mieszkania na lokalnym rynku są znacznie tańsze niż np. we Wrocławiu, ale nadal poza zasięgiem wielu ludzi. Szczególnie młodych, którzy chcieliby się usamodzielnic od rodziców oraz osób o niskim statusie ekonomicznym. Szansę na rozwiązanie tego problemu dostrzegają w budownictwie społecznym oraz rozwoju bazy mieszkań komunalnych. Potrzeba inwestycji w infrastrukturę drogową znalazła swoje potwierdzenie także w pytaniu o elementy stanowiące o jakości życia w Legnicy. Ponad 40% ankietowanych ocenia stan dróg i chodników jako zły. Jednocześnie około 46% mieszkańców zauważa, że stan ten poprawił się w ciągu ostatnich pięciu lat. Także uczestnicy wywiadów pogłębionych zwracają uwagę na potrzebę inwestycji w infrastrukturę drogową. Ważnym zadaniem jest dokończenie

inwestycji drogowej łączącej tereny inwestycyjne z obwodnicą zachodnią oraz budowa III etapu drogi zbiorczej południowej. Poruszona została kwestia ilości jezdni na drodze. Natężenie ruchu wzrasta i drogi muszą być dwujezdniowe aby miały odpowiednią przepustowość. Wskazano, że powinno się dążyć do wyprowadzania ruchu z centrum miasta oraz wyprowadzenia transportu z osiedla Kopernik i osiedla Piekary z pominięciem centrum.

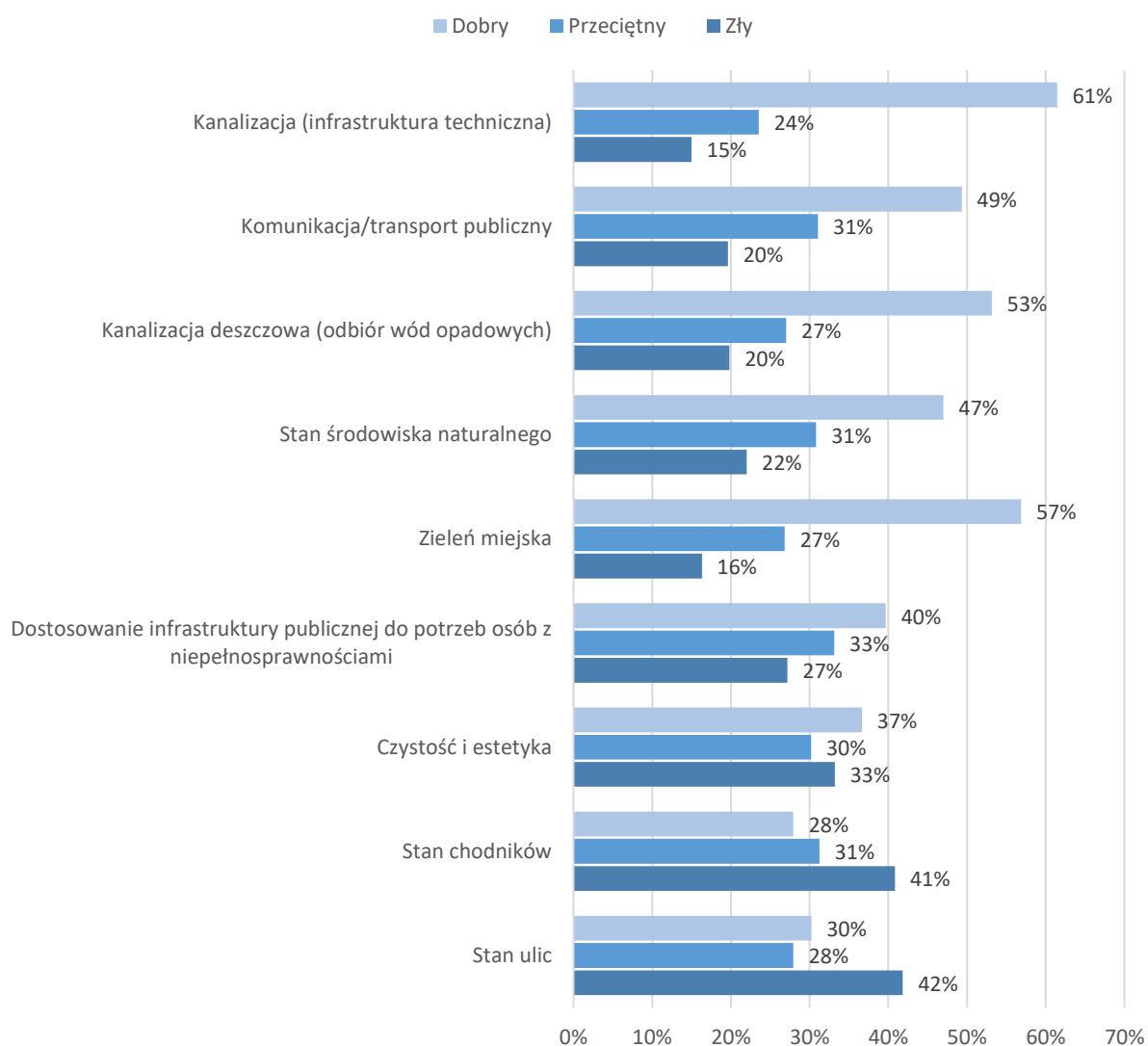
Przybywa samochodów, coraz częściej pojawia się problem zatorów i korków. Ważne by nowe drogi były projektowane z założeniem większej przepustowości.

[Respondent 29, wywiad pogłębiony IDI]

Wymaga rozbudowy i modernizacji. Natężenie ruchu wzrasta. Na przyszłość DK 94 wymaga wzmocnienia konstrukcji i nośności. Do tego dochodzi potrzeba wybudowania obwodnicy południowo -wschodniej (aktualnie jest robione studium).

[Respondent 11, wywiad pogłębiony IDI]

Wykres 42. Ocena stanu poszczególnych elementów infrastruktury i środowiska miasta Legnicy

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=698

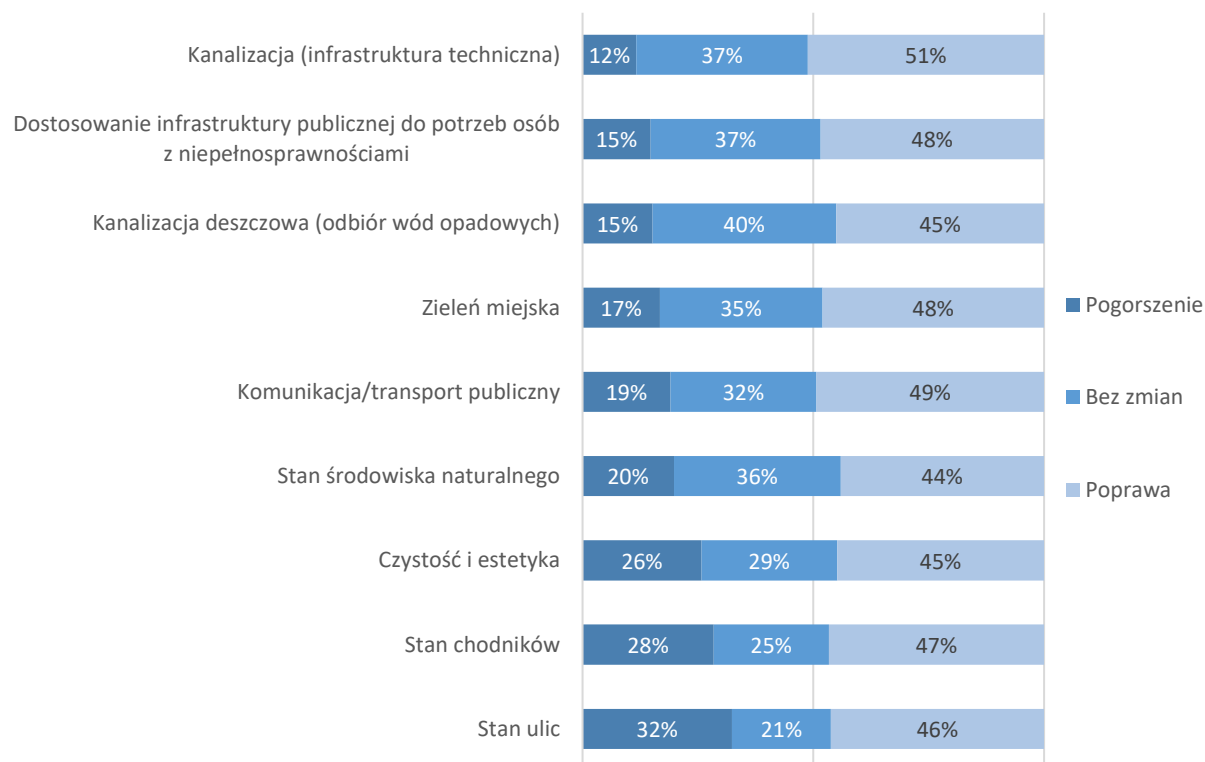
Elementy, z których mieszkańcy Legnicy są zadowoleni to kanalizacja (zarówno stan infrastruktury technicznej jak i kwestia odbioru wód opadowych). Dane pozyskane w wyniku wywiadów pogłębionych potwierdzają wnioski z ankiety. 98 % mieszkańców ma dostęp do bieżącej wody i odprowadzenia ścieków. Miasto ma duże zaplecze w tym obszarze ze względu na to, że wodociągi miały obsługiwać zarówno Legnicę, jak i Głogów (aktualnie obsługiwana jest tylko Legnica i okoliczne gminy). Problemem, który został wskazany przez obydwie grupy respondentów, jest niska jakość powietrza. Ogrzewanie domów paliwami stałymi oraz działalność zakładów (w tym huty) przyczynia się do powstawania smogu. Wskazano, że tam gdzie jest to możliwe, powinno być dostarczane ciepłownictwo miejskie. W innym wypadku należy przejść na ogrzewanie gazowe.

Są problemy z jakością powietrza. Wynikają w dużej mierze ze starego przedwojennego budownictwa. W ostatnich latach podłączono dwa budynki do ogrzewania miejskiego, planowane są kolejne inwestycje w tym obszarze.

[Respondent 22, wywiad pogłębiony IDI]

Mieszkańcy generalnie dobrze oceniają stan środowiska naturalnego oraz zieleni miejskiej. Z kolei wiele negatywnych ocen płynie w kierunku czystości i estetyki miasta (co trzeci respondent ocenia ich stan źle). Odpowiedzi na pytania otwarte ankiety pozwalają wnioskować, że niezadowolenie estetyką Legnicy w dużej mierze wynika ze złego stanu architektury starych dzielnic miasta. XIX-wieczna zabudowa jest jednocześnie potencjałem, jak i czynnikiem problemotwórczym Legnicy. Ochrona konserwatorska ma wpływ na rozwój i inwestycje. Konserwator zabytków wymaga, aby rewitalizacja odbywała się wg oryginalnych planów. Rodzi to wiele trudności formalnych oraz finansowych.

Wykres 43. Ocena zmiany stanu poszczególnych elementów infrastruktury i środowiska miasta Legnicy, która zaszła na przestrzeni ostatnich pięciu lat

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=682

Blisko połowa ankietowanych uważa, że stan infrastruktury i środowiska w Legnicy poprawił się w ciągu ostatnich pięciu lat. Analiza porównawcza uzyskanych wyników z wynikami badania jakości życia w Legnicy z roku 2014 tylko częściowo to potwierdza. Porównanie było możliwe w odniesieniu do pięciu obszarów: komunikacja miejska; stan ulic; stan chodników; czystość i estetyka przestrzeni publicznej; zieleń miejska. Wyniki badań pozwalają potwierdzić, że aspektem jakości życia w Legnicy, w którym nastąpiła znacząca poprawa między rokiem 2014 a rokiem 2021 jest stan zieleni miejskiej (wzrost liczby zadowolonych o 19 punktów procentowych). Niewielką poprawę zaobserwowano w zakresie stanu ulic (spadek liczby niezadowolonych o 14 p. p.) oraz czystości i estetyki miasta (wzrost liczby zadowolonych o 6 p. p.). Pogorszenie odnotowano w ocenie komunikacji miejskiej (spadek liczby zadowolonych o 11 p. p. oraz wzrost liczby niezadowolonych o 6 p. p.). Różnice w ocenie stanu chodników w latach 2014 i 2021 są nieistotne statystycznie, dlatego należy wnioskować, że ten obszar pozostał w ocenie mieszkańców bez zmian.

Tabela 41. Porównanie oceny wybranych elementów jakości życia w Legnicy (infrastruktura i środowisko), rok 2014 i 2021

Obszar	Rok 2014		Rok 2021		Zmiana
	Odsetek złych ocen	Odsetek dobrych ocen	Odsetek złych ocen	Odsetek dobrych ocen	
Komunikacja miejska	14%	60%	20%	49%	Pogorszenie
Stan ulic	56%	28%	42%	30%	Poprawa
Stan chodników	45%	29%	41%	28%	Bez zmian
Czystość i estetyka	31%	31%	33%	37%	Poprawa
Zieleń miejska	21%	38%	16%	57%	Poprawa

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI oraz dane z raportu Mieszkańcy Legnicy o sobie i swoim mieście – Raport z badań ilościowych, Wrocław 2014

Podobnie jak w obszarze społecznym i gospodarczym, analizę oceny warunków życia w Legnicy w zakresie infrastruktury i środowiska przeprowadzono z uwzględnieniem różnic międzygrupowych. Płeć nieznacznie różnicuje odpowiedzi udzielone w badanym zakresie. Kobiety nieco gorzej niż mężczyźni oceniają stan środowiska naturalnego i zieleni miejskiej. Natomiast wśród mężczyzn znalazło się relatywnie więcej osób negatywnie oceniających stan dróg i chodników w Legnicy.

Tabela 42. Ocena elementów dotyczących infrastruktury i środowiska w Legnicy, w podziale na płeć respondentów

Wybrane elementy składające się na ocenę warunków życia w Legnicy	Zła ocena elementu		Dobra ocena elementu	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
Kanalizacja (infrastruktura techniczna)	14%	16%	61%	62%
Zieleń miejska	19%	13%	55%	59%
Kanalizacja deszczowa (odbiór wód opadowych)	19%	21%	53%	53%
Komunikacja/transport publiczny	20%	19%	50%	48%
Stan środowiska naturalnego	24%	19%	47%	47%
Dostosowanie infrastruktury publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	28%	27%	39%	40%
Czystość i estetyka	33%	34%	38%	35%
Stan ulic	39%	45%	33%	27%
Stan chodników	38%	44%	31%	25%

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=698

Biorąc pod uwagę wiek respondentów, grupą najbardziej krytyczną wobec stanu infrastruktury i środowiska w Legnicy okazali się ankietowani między 25. a 34. rokiem życia. Jedynie w zakresie oceny dostosowania infrastruktury publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz infrastruktury kanalizacyjnej, większy odsetek niezadowolonych znalazł się w grupie respondentów poniżej 25. roku życia. Wśród Legniczan, którzy dobrze oceniają stan lokalnej infrastruktury i środowiska zdecydowanie dominują osoby po 65. roku życia.

Tabela 43. Odsetek negatywnych ocen wybranych elementów dotyczących infrastruktury i środowiska w Legnicy, w podziale na wiek respondentów

Wybrane elementy składające się na ocenę warunków życia w Legnicy	Zła ocena elementu					
	18 – 24 lata	25 – 34 lata	35 – 44 lata	45 – 54 lata	55 – 64 lata	65 lat i więcej
Stan ulic	50%	56%	52%	43%	29%	17%
Stan chodników	47%	58%	48%	42%	27%	19%
Czystość i estetyka	35%	47%	41%	37%	21%	13%
Dostosowanie infrastruktury publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	39%	34%	33%	27%	19%	15%
Stan środowiska naturalnego	24%	27%	27%	26%	19%	9%
Kanalizacja deszczowa (odbiór wód opadowych)	23%	29%	26%	19%	11%	9%
Komunikacja/transport publiczny	20%	27%	20%	26%	10%	12%
Zieleń miejska	17%	22%	21%	15%	14%	7%
Kanalizacja (infrastruktura techniczna)	22%	17%	19%	16%	15%	5%

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=698

Tabela 44. Odsetek pozytywnych ocen wybranych elementów dotyczących infrastruktury i środowiska w Legnicy, w podziale na wiek respondentów

Wybrane elementy składające się na ocenę warunków życia w Legnicy	Dobra ocena elementu					
	18 – 24 lata	25 – 34 lata	35 – 44 lata	45 – 54 lata	55 – 64 lata	65 lat i więcej
Kanalizacja (infrastruktura techniczna)	51%	57%	54%	62%	66%	77%
Zieleń miejska	47%	51%	49%	56%	64%	72%
Kanalizacja deszczowa (odbiór wód opadowych)	50%	46%	41%	58%	64%	65%
Komunikacja/transport publiczny	49%	42%	43%	50%	56%	58%
Stan środowiska naturalnego	39%	38%	39%	51%	57%	60%
Dostosowanie infrastruktury publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	37%	27%	41%	41%	43%	48%
Czystość i estetyka	27%	31%	27%	36%	41%	57%
Stan ulic	27%	19%	22%	36%	33%	47%
Stan chodników	24%	21%	19%	32%	32%	42%

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=698

Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia respondentów, w zakresie oceny poszczególnych elementów infrastruktury i stanu środowiska w Legnicy, najbardziej krytyczni są ankietowani legitymujący się wykształceniem wyższym. Z kolei największy odsetek mieszkańców dobrze oceniających ten obszar znalazł się w grupie respondentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Jedynie w kwestii oceny dostosowania infrastruktury publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami procent pozytywnych ocen był istotnie wyższy w grupie osób z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym.

Tabela 45. Ocena elementów dotyczących infrastruktury i środowiska w Legnicy, w podziale na poziom wykształcenia respondentów

Wybrane elementy składające się na ocenę warunków życia w Legnicy	Zła ocena elementu				Dobra ocena elementu			
	podstawowe lub gimnazjalne	zasadnicze zawodowe	średnie lub policealne	wyższe, w tym licencjat	podstawowe lub gimnazjalne	zasadnicze zawodowe	średnie lub policealne	wyższe, w tym licencjat
Kanalizacja (infrastruktura techniczna)	18%	7%	17%	17%	44%	73%	61%	57%
Zieleń miejska	24%	11%	16%	18%	39%	69%	57%	53%
Kanalizacja deszczowa (odbiór wód opadowych)	22%	6%	21%	27%	42%	68%	55%	44%
Komunikacja/transport publiczny	18%	10%	22%	24%	48%	62%	47%	44%
Stan środowiska naturalnego	28%	6%	20%	32%	33%	64%	50%	39%
Dostosowanie infrastruktury publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	26%	13%	30%	34%	47%	43%	44%	31%
Czystość i estetyka	30%	14%	30%	47%	42%	46%	42%	25%
Stan ulic	42%	22%	37%	58%	25%	50%	33%	19%
Stan chodników	41%	24%	38%	54%	24%	46%	29%	19%

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=698

Tabela 46. Odsetek negatywnych ocen wybranych elementów dotyczących infrastruktury i środowiska w Legnicy, w podziale na miejsce zamieszkania respondentów

Dzielnica/Osiedle Legnicy	Zła ocena warunków życia ze względu na wskazany element								
	Dostosowanie infrastruktury publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	Kanalizacja (infrastruktura techniczna)	Kanalizacja deszczowa (odbiór wód opadowych)	Stan środowiska naturalnego	Stan ulic	Stan chodników	Czystość i estetyka	Komunikacja/transport publiczny	Zieleń miejska
Przedmieście Głogowskie	16%	10%	8%	23%	15%	23%	18%	13%	15%
Piekary Wielkie	19%	6%	6%	3%	30%	27%	31%	15%	9%
Osiedle Białe Sady	12%	10%	10%	14%	38%	41%	19%	10%	6%
Kartuzy (Zakaczwie)	10%	22%	20%	16%	28%	26%	26%	15%	10%
Przybków	18%	0%	18%	12%	41%	37%	27%	7%	14%
Piątnica	19%	8%	13%	11%	24%	37%	37%	19%	19%
Osiedle Ptasie	23%	12%	9%	29%	32%	32%	19%	22%	11%
Osiedle Asnyka	28%	3%	13%	6%	38%	38%	26%	19%	18%
Fabryczna	18%	8%	10%	15%	37%	30%	37%	24%	21%
Stare Miasto	25%	16%	20%	24%	39%	29%	32%	17%	19%
Osiedle Sienkiewicza	30%	10%	18%	18%	36%	40%	33%	29%	13%
Stare Piekary	24%	19%	30%	19%	39%	50%	23%	10%	16%
Osiedle Zosinek	32%	18%	24%	26%	44%	47%	27%	19%	13%
Osiedle Kopernika	27%	16%	23%	24%	52%	49%	39%	19%	14%
Bielany	39%	24%	35%	30%	46%	43%	40%	26%	17%
Tarninów	36%	17%	21%	34%	63%	64%	45%	23%	20%
Osiedle Piekary	55%	31%	40%	37%	64%	55%	52%	29%	27%

Źródło: badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=698

Analiza międzygrupowa ujawniła, że mieszkańcy poszczególnych dzielnic i osiedli Legnicy znacząco się różnią w ocenie elementów infrastruktury i środowiska miasta. Zdecydowanie najbardziej krytyczni (najwyższy odsetek negatywnych ocen) okazali się być mieszkańcy Osiedla Piekary. Na tle pozostałych rejonów miasta wyróżniają się szczególnie złą oceną dostosowania infrastruktury publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (55% niezadowolonych). Pod względem procenta respondentów zadowolonych ze stanu środowiska i infrastruktury, można wyróżnić trzy osiedla. Piekary Wielkie charakteryzuje najlepsza ocena kanalizacji deszczowej (87% zadowolonych) i komunikacji miejskiej (64%). Mieszkańcy Osiedla Stare Piekary dobrze oceniają Legnicę pod względem likwidowania barier architektonicznych w poruszaniu się osób z niepełnosprawnościami (52% zadowolonych), stanu zieleni miejskiej (74%) oraz stanu środowiska naturalnego (65%). Z kolei mieszkańców Zakaczawia wyróżnia relatywnie dobra ocena stanu dróg i chodników (kolejno 50% i 45% pozytywnych ocen). Elementem, o którym warto wspomnieć jest bardzo wysoki na tle pozostałych rejonów, odsetek mieszkańców Osiedla Przedmieście Głogowskie dobrze oceniających czystość i estetykę przestrzeni publicznej (55%).

Tabela 47. Odsetek pozytywnych ocen wybranych elementów dotyczących infrastruktury i środowiska w Legnicy, w podziale na miejsce zamieszkania respondentów

Dzielnica/Osiedle Legnicy	Dobra ocena warunków życia ze względu na wskazany element								
	Dostosowanie infrastruktury publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	Kanalizacja (infrastruktura techniczna)	Kanalizacja deszczowa (odbiór wód opadowych)	Stan środowiska naturalnego	Stan ulic	Stan chodników	Czystość i estetyka	Komunikacja/transport publiczny	Zieleń miejska
Piekary Wielkie	50%	75%	87%	59%	48%	36%	45%	64%	70%
Przedmieście Głogowskie	32%	73%	65%	50%	45%	41%	55%	60%	69%
Kartuzy (Zakaczawie)	55%	51%	58%	59%	50%	45%	45%	63%	64%
Fabryczna	41%	76%	63%	54%	31%	34%	46%	55%	65%
Osiedle Ptasie	42%	68%	65%	54%	39%	36%	48%	52%	56%
Stare Piekary	52%	68%	47%	65%	23%	22%	43%	45%	74%
Osiedle Białe Sady	48%	77%	58%	57%	25%	24%	35%	38%	63%
Osiedle Asnyka	28%	65%	56%	55%	32%	29%	44%	56%	59%
Przybków	32%	78%	46%	58%	38%	30%	33%	54%	54%
Stare Miasto	47%	59%	63%	42%	31%	26%	27%	64%	54%
Piątnica	50%	68%	54%	52%	32%	26%	33%	35%	58%
Osiedle Kopernika	43%	67%	50%	40%	24%	29%	35%	42%	59%
Bielany	37%	50%	44%	46%	21%	20%	35%	41%	61%
Osiedle Zosinek	41%	55%	42%	38%	31%	22%	27%	59%	40%
Tarninów	36%	56%	46%	37%	17%	16%	31%	47%	54%
Osiedle Sienkiewicza	32%	56%	47%	38%	31%	23%	33%	37%	38%
Osiedle Piekary	24%	37%	34%	30%	20%	26%	22%	37%	40%

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=698

W pytaniu otwartym ankiety, mieszkańców Legnicy poproszono by wskazali największe atuty miasta. Z udzielonych odpowiedzi rysuje się obraz miejscowości o dobrze rozwiniętym przemyśle, ze sprawnie działającą specjalną strefą ekonomiczną, bez problemów z bezrobociem. Mieszkańcy bardzo doceniają dogodnie położenie Legnicy względem sieci dróg, autostrad i ważnych połączeń kolejowych. Istotnym elementem jest bliskość Wrocławia i innych dużych miast. Respondenci wskazują, że wielkość Legnicy stwarza optymalne warunki życia. Miejscowość jest wystarczająco duża, by zapewnić mieszkańcom pełen wachlarz usług publicznych i prywatnych, a jednocześnie na tyle mała, by dostanie się w dowolny punkt miasta było szybkie i bezproblemowe. Wśród atutów Legnicy respondenci wymieniają atrakcyjną (choć zaniedbaną) architekturę centrum, zabytki oraz Park Miejski.

W toku wywiadów pogłębionych podkreślone zostało dobre skomunikowanie Legnicy z sąsiednimi gminami. Oprócz dróg A4 i S3, istotnym jest kształt gwiazdy miasta, który znacznie ułatwia komunikację z gminami ościennymi. Część dróg łączących Legnicę z sąsiednimi miejscowościami wymaga remontu. Ważną rolę odgrywa transport publiczny. Komunikacja miejska dojeżdża do gminy Miłkowice, Kunice, Prochowice. Aktualnie jest finalizowana umowa dla Legnickiego Pola. Do tego są połączenia kolejowe do Chojnowa. Większość taboru jest zmieniona na niskopodłogowe i niskoemisyjne autobusy. Jednak nadal jest potrzeba zakupu nowych pojazdów. Sama Legnica jest miastem kompaktowym. W ciągu maksymalnie dwudziestu minut można dostać się w dowolny punkt na jej mapie. Przy każdej nowej drodze budowana jest ścieżka rowerowa. W mieście jest ich dużo, ale niestety brakuje jeszcze wielu odcinków. Często jest tak, że ścieżki są fragmentaryczne.

MPK ma podpisane umowy z 3 gminami i 4 od 2022 na transport zbiorowy. Zostają gminy Ruja i Krotoszyce. Kiedyś dojeżdżała tam komunikacja miejska, ale ze względów ekonomicznych zaprzestano połączeń. (...) Godziny przejazdów są odpowiednio dopasowane (uczniowie i pracownicy). Z taborom nie jest za dobrze. MPK posiada 64 autobusy, niewielka część z nich jest nowa, w większości to Solarisy. Brakuje pojazdów elektrycznych. MPK kupuje pełnosprawne, ale używane pojazdy. (...) Brakuje centrum przesiadkowego w mieście.

[Respondent 23, wywiad pogłębiony IDI]

Jest ścieżka do gminy Kunice. Reszta wygląda gorzej. Natomiast działa koncepcja, która powoduje, że przy budowie nowych dróg są przy nich budowane nowe ścieżki rowerowe.

[Respondent 17, wywiad pogłębiony IDI]

Bliskość Wrocławia jest jednocześnie szansą oraz zagrożeniem dla Legnicy. Z jednej strony mieszkańcy miasta mają dostęp do wszelkich dóbr, jakimi dysponuje stolica województwa. Z drugiej strony Legnica zaczyna stawać się „sypialnią Wrocławia”. Koszty życia (ceny mieszkań, najmu, ceny towarów i usług) są niższe, niż we Wrocławiu. Bliskość tego miasta pozwala na toczenie w nim życia społecznego – pracę, naukę, rozrywkę - bez konieczności przeprowadzania się tam na stałe. Pełnienie przez Legnicę funkcji sypialni nie sprzyja jej rozwojowi. Aktywność społeczna to ważny czynnik napędzający pozytywne zmiany. W opisanej sytuacji, to Wrocław jest polem dla aktywności społecznej osób, które są zameldowane w Legnicy, ale swoje życie toczą poza nią.

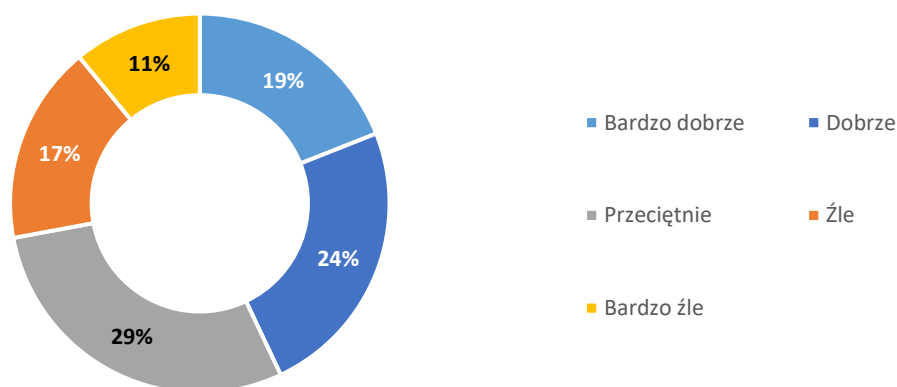
Miasto staje się sypialnią dla Wrocławia, czy strefy działań KGHM-u. Każde miasto powinno "żyć", a bycie sypialnią dla innych lokalizacji, to nie jest za dobry kierunek.

[Respondent 9, wywiad pogłębiony IDI]

Wyzwania rozwojowe i oczekiwane zmiany

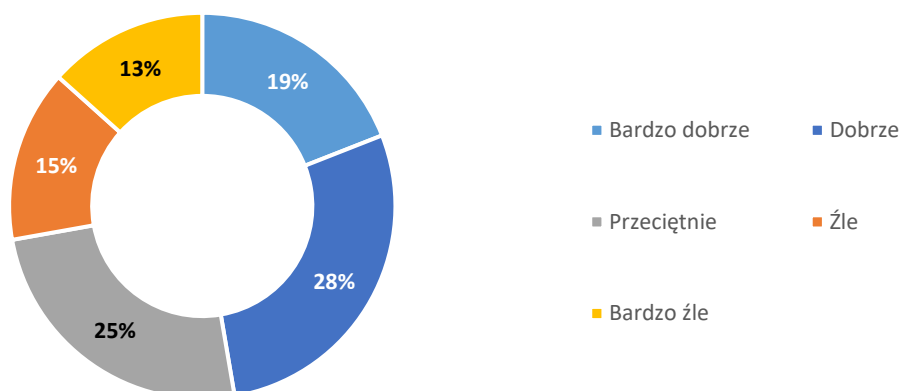
Wskazane w poprzednim podrozdziale atuty (położenie i skomunikowanie, prężny rynek pracy, tereny inwestycyjne) mieszkańcy Legnicy postrzegają jako duży potencjał, który należy rozwijać. Drugą rozwojową gałęzią działalności gospodarczej, która wyłania się ze swobodnych wypowiedzi respondentów, jest turystyka. Mieszkańcy zauważają potencjał historyczny i architektoniczny miasta. Uważają, że Legnica może być ważnym celem turystycznym na mapie Polski. Zwracają uwagę na bliskość Karpacza i Szklarskiej Poręby, które rokrocznie przyjmują ogromną liczbę turystów. Tych turystów można zainteresować Legnicą i przyciągnąć do miasta. Respondenci wskazują na niewykorzystany potencjał Legnicy w postaci zabytkowej architektury (Stare Miasto, Tarninów).

Wykres 44. Odpowiedź na pytanie: Jak ocenia Pan(i) atrakcyjność turystyczną Legnicy?

Źródło: Badanie PAPI/CAWI, n=718

Wykres 45. Odpowiedź na pytanie: Jak ocenia Pan(i) markę i prestiż miasta Legnicy?

Źródło: Badanie PAPI/CAWI, n=718

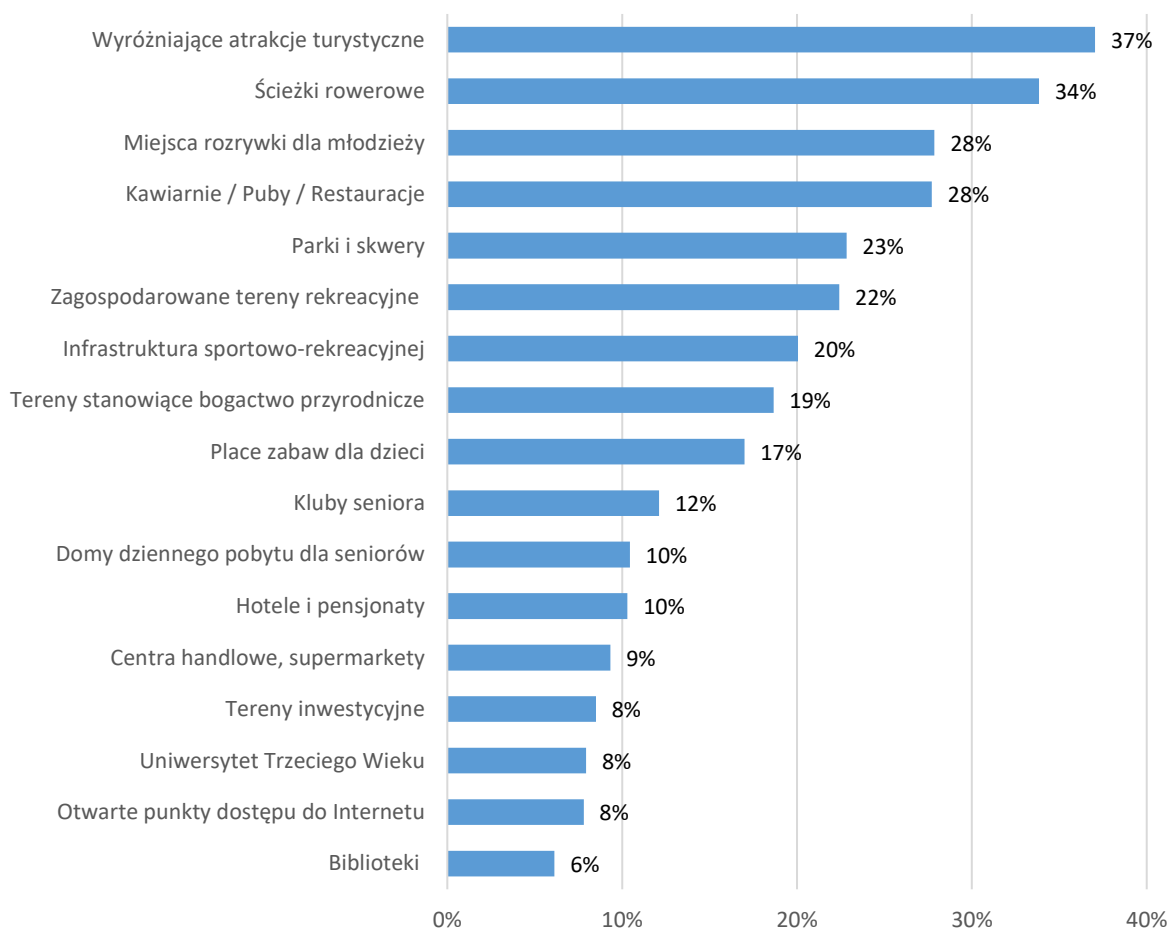
Ponad 40% respondentów ankiety ocenia atrakcyjność turystyczną Legnicy dobrze lub bardzo dobrze. Doceniane są także marka i prestiż miasta. Respondenci wywiadów pogłębionych wskazują, że Legnica ma wystarczające zaplecze gastronomiczne i hotelowe do rozwoju funkcji turystycznej. Część osób zauważa, że miasto nie ma dostatecznej liczby zabytków, ale nie przeszkadza to w rozwijaniu turystyki weekendowej i biznesowej.

W mieście działa Punkt Informacji Turystycznej. Wydawane są foldery. Może dobrym kierunkiem byłaby turystyka weekendowa. W mieście jest dzielnica Tarninów, która jest ciekawym miejscem ze względu na zabudowę. Po pierwsze po poniemieckich przemysłowcach, po drugie - po radzieckich generałach.

[Respondent 8, wywiad pogłębiony IDI]

Wyróżniające atrakcje turystyczne oraz ścieżki rowerowe to elementy, których według mieszkańców Legnicy jest za mało (uważa tak kolejno 37% i 34% ankietowanych). Jako kolejne wskazywane są miejsca rozrywki dla młodzieży oraz kawiarnie, puby i restauracje (po 28% wskazań). Po około 23% badanych wyraża zapotrzebowanie na większą ilość parków i skwerów oraz zagospodarowanych terenów rekreacyjnych. Znamiennym jest, że wszystkie te elementy jednocześnie wpływają na jakość życia w Legnicy oraz poziom jej atrakcyjności w oczach osób przyjezdnych.

Wykres 46. Miejsca, których według mieszkańców jest w Legnicy za mało

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=718

W ramach analizy zbadano różnice międzygrupowe z uwzględnieniem zmiennych płci, wieku, wykształcenia oraz miejsca zamieszkania. Uzyskane wyniki pozwalają wnioskować, że kobiety istotnie częściej niż mężczyźni, jako miejsca, których w Legnicy jest za mało postrzegają parki i skwery, tereny tzw. dzięki przyrody (lasy, łąki, jeziora, rzeki), place zabaw dla dzieci oraz domy dziennego pobytu dla seniorów. Z kolei mężczyźni w większym stopniu niż kobiety, odczuwają niedostatek wyróżniających atrakcji turystycznych oraz miejsc typu kawiarnia/pub/restauracja.

Tabela 48. Miejsca, których według mieszkańców jest w Legnicy za mało wg kobiet i mężczyzn

	Kobiety	Mężczyźni
Wyróżniające atrakcje turystyczne	33%	42%
Ścieżki rowerowe	33%	35%
Kawiarnie / Puby / Restauracje	24%	32%
Miejsca rozrywki dla młodzieży	30%	25%
Parki i skwery	26%	20%
Zagospodarowane tereny rekreacyjne	20%	25%
Infrastruktura sportowo-rekreacyjnej	20%	20%
Tereny stanowiące bogactwo przyrodnicze (lasy, łąki, jeziora, rzeki)	23%	12%
Place zabaw dla dzieci	21%	12%
Kluby seniora (miejsca organizacji czasu wolnego osób starszych)	13%	12%
Hotele i pensjonaty	10%	11%
Domy dziennego pobytu dla seniorów	13%	7%
Centra handlowe, supermarkety	8%	11%
Tereny inwestycyjne	7%	11%
Uniwersytet Trzeciego Wieku	8%	8%
Otwarte punkty dostępu do Internetu HOT SPOT	7%	9%
Biblioteki	6%	7%

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=718

Analiza z uwzględnieniem wieku respondentów pozwala zauważyć, że seniorzy (osoby po 65. roku życia) rzadziej wskazują na niedostatki w obszarach, w których dostrzegają je większość ankietowanych. Takimi elementami są np. ścieżki rowerowe, atrakcje turystyczne (często wskazywane przez seniorów, ale znacznie rzadziej niż przez pozostałe grupy), parki i skwery. Z kolei osoby starsze zgłaszają większe niż inni zapotrzebowanie na domy dziennego pobytu i kluby seniora, hotele i pensjonaty oraz Uniwersytet Trzeciego Wieku. Respondenci z najmłodszej kategorii wiekowej (18-24 lata) wyróżniają się pod względem zgłaszanego zapotrzebowania na kluby, puby i restauracje oraz miejsca rozrywki dla młodzieży. Częściej niż inne grupy wskazywali także na małą ilość centrów handlowych (choć nadal nie są one priorytetem).

Tabela 49. Miejsca, których według mieszkańców jest w Legnicy za mało w podziale na kategorie wieku ankietowanych

Miejsca, których według mieszkańców jest w Legnicy za mało	18 – 24 lata	25 – 34 lata	35 – 44 lata	45 – 54 lata	55 – 64 lata	65 lat i więcej
Wyróżniające atrakcje turystyczne	37%	42%	42%	32%	38%	29%
Ścieżki rowerowe	39%	39%	40%	41%	25%	19%
Kawiarnie / Puby / Restauracje	44%	38%	24%	20%	24%	23%
Miejsca rozrywki dla młodzieży	43%	25%	32%	28%	22%	24%
Parki i skwery	20%	29%	26%	18%	23%	17%
Zagospodarowane tereny rekreacyjne	15%	27%	23%	22%	23%	20%
Infrastruktura sportowo-rekreacyjnej	11%	26%	26%	21%	18%	11%
Tereny stanowiące bogactwo przyrodnicze	17%	21%	19%	18%	16%	19%
Place zabaw dla dzieci	13%	16%	20%	14%	17%	18%
Kluby seniora	4%	4%	10%	11%	17%	24%
Domy dziennego pobytu dla seniorów	7%	7%	5%	14%	15%	17%
Hotele i pensjonaty	11%	10%	8%	8%	12%	14%
Centra handlowe, supermarkety	15%	11%	8%	9%	9%	8%
Tereny inwestycyjne	9%	11%	7%	11%	7%	7%
Uniwersytet Trzeciego Wieku	6%	3%	6%	7%	11%	15%
Otwarte punkty dostępu do Internetu HOT SPOT	7%	9%	13%	8%	3%	3%
Biblioteki	4%	4%	5%	7%	11%	7%

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=718

Tabela 50. Miejsca, których według mieszkańców jest w Legnicy za mało w podziale na kategorie wykształcenia ankietowanych

Miejsca, których według mieszkańców jest w Legnicy za mało	podstawowe lub gimnazjalne	zasadnicze zawodowe	średnie lub policealne	wyższe, w tym licencjat
Wyróżniające atrakcje turystyczne	43%	34%	37%	40%
Kawiarnie / Puby / Restauracje	28%	25%	30%	28%
Miejsca rozrywki dla młodzieży	28%	25%	31%	27%
Place zabaw dla dzieci	13%	22%	15%	15%
Centra handlowe, supermarkety	5%	5%	16%	5%
Biblioteki	5%	8%	8%	4%
Ścieżki rowerowe	20%	26%	29%	43%
Otwarte punkty dostępu do Internetu HOT SPOT	5%	8%	8%	8%
Zagospodarowane tereny rekreacyjne	10%	16%	24%	27%
Parki i skwery	35%	15%	19%	28%
Tereny stanowiące bogactwo przyrodnicze	15%	12%	16%	25%
Kluby seniora	30%	16%	11%	8%
Uniwersytet Trzeciego Wieku	13%	9%	10%	4%
Domy dziennego pobytu dla seniorów	28%	12%	8%	10%
Hotele i pensjonaty	8%	17%	11%	7%
Tereny inwestycyjne	3%	8%	9%	10%
Infrastruktura sportowo-rekreacyjnej	8%	13%	14%	31%

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=718

Z perspektywy osób z wyższym wykształceniem miejsca, których w Legnicy jest zbyt mało to ścieżki rowerowe (43%), wyróżniające atrakcje turystyczne (40%) i infrastruktura sportowo-rekreacyjna (31%). Respondenci posiadający wykształcenie średnie lub policealne najczęściej wskazywali na niewystarczającą ilość atrakcji turystycznych (37%), miejsc rozrywki dla młodzieży (31%) oraz kawiarni, pubów i restauracji (30%). Wyróżniające atrakcje turystyczne znalazły się na pierwszym miejscu pod względem ilości wskazań przez osoby z wykształceniem zawodowym oraz podstawowym lub gimnazjalnym (kolejno 34% i 43%). Ankietowani z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym oczekują także większej liczby parków i skwerów (35%) oraz miejsc organizacji czasu wolnego osób starszych (30%).

Inwestycje w atrakcje turystyczne i ścieżki rowerowe to potrzeby, które zyskały największy wydźwięk wśród mieszkańców większości rejonów Legnicy. Zapotrzebowanie na większą liczbę miejsc spotkań towarzyskich (kawiarnie, puby, restauracje) najsilniej zaznaczyło się wśród mieszkańców osiedli Piątnica i Stare Piekary (kolejno 44% i 38%). Respondenci z osiedli Ptasie i Przedmieście Głogowskie najczęściej wskazywali na niedostatek miejsc rozrywki dla młodzieży (kolejno 34% i 32%). W badaniu wyróżniły się także Osiedle Piekary pod względem relatywnie najwyższego zapotrzebowania na rozwój zieleni miejskiej (38% wskazań na parki i skwery) oraz Osiedle Piekary Wielkie z najwyższym odsetkiem (36%) wskazań na potrzebę tworzenia miejsc organizacji czasu wolnego seniorów.

Tabela 51. Miejsca, których według mieszkańców jest w Legnicy za mało w podziale na miejsce zamieszkania ankietowanych

Dzielnica/Osiedle Legnicy	Wyróżniające atrakcje turystyczne	Ścieżki rowerowe	Kawiarnie / Puby / Restauracje	Miejsca rozrywki dla młodzieży	Parki i skwery	Zagospodarowane tereny rekreacyjne	Infrastruktura sportowo-rekreacyjnej	Tereny stanowiące bogactwo przyrodnicze	Place zabaw dla dzieci	Kluby seniora (miejsca organizacji czasu wolnego osób starszych)	Domy dziennego pobytu dla seniorów	Hotele i pensjonaty	Centra handlowe, supermarkety	Uniwersytet Trzeciego Wieku	Tereny inwestycyjne	Otwarte punkty dostępu do Internetu HOT SPOT	Biblioteki
Bielany	32%	40%	32%	33%	28%	23%	16%	11%	11%	9%	9%	4%	9%	11%	5%	9%	4%
Fabryczna	34%	30%	23%	34%	13%	17%	13%	15%	17%	8%	9%	9%	8%	13%	15%	2%	8%
Kartuzy (Zakaczwie)	40%	23%	30%	28%	28%	15%	11%	15%	26%	13%	6%	6%	9%	4%	2%	15%	6%
Osiedle Asnyka	41%	32%	29%	35%	21%	21%	21%	18%	21%	15%	9%	18%	6%	18%	3%	9%	3%
Osiedle Białe Sady	31%	44%	25%	16%	13%	9%	19%	25%	16%	9%	16%	13%	13%	13%	9%	6%	3%
Osiedle Kopernika	32%	36%	24%	26%	24%	32%	22%	24%	10%	10%	10%	10%	16%	12%	10%	4%	16%
Osiedle Piekary	41%	30%	36%	29%	38%	25%	34%	32%	9%	2%	9%	4%	14%	5%	9%	7%	5%
Osiedle Ptasie	31%	28%	21%	34%	17%	31%	17%	10%	10%	17%	17%	7%	3%	7%	21%	7%	7%
Osiedle Sienkiewicza	48%	45%	36%	21%	17%	14%	14%	21%	17%	10%	14%	12%	14%	10%	2%	10%	5%
Osiedle Zosinek	43%	48%	25%	23%	25%	25%	25%	25%	25%	13%	13%	10%	10%	5%	8%	15%	10%
Piątnica	33%	30%	44%	26%	19%	15%	26%	15%	19%	15%	15%	11%	7%	7%	7%	11%	4%
Piekary Wielkie	30%	24%	21%	27%	15%	21%	15%	18%	18%	36%	9%	9%	15%	6%	9%	6%	6%
Przedmieście Głogowskie	27%	29%	17%	32%	15%	27%	12%	22%	15%	20%	12%	12%	10%	10%	2%	5%	5%
Przybków	40%	17%	17%	20%	20%	13%	23%	23%	13%	17%	10%	23%	7%	13%	13%	13%	7%
Stare Miasto	39%	47%	26%	39%	16%	26%	26%	18%	34%	11%	13%	13%	5%	3%	8%	13%	3%
Stare Piekary	44%	25%	38%	22%	31%	25%	19%	6%	13%	13%	3%	22%	3%	3%	9%	3%	6%
Tarninów	44%	35%	28%	25%	32%	31%	23%	15%	20%	8%	8%	7%	6%	1%	13%	3%	6%

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=718

Respondentów ankiety zapytano w pytaniu otwartym o to, jakie zauważają najpilniejsze sprawy do rozwiązania w ciągu najbliższych 10 lat w Legnicy. Odpowiedzi w dużej mierze pokrywały się z oczekiwanymi inwestycjami. Tematem, który pojawił się w licznych wypowiedziach, a którego nie zasygnalizowano poprzednio, jest demografia. Mieszkańcy Legnicy zauważają zjawisko starzejącego się społeczeństwa. Postęp cywilizacyjny sprawia, że żyjemy coraz dłużej, a tym samym coraz częściej doświadczamy problemów zdrowotnych związanych ze starością i potrzebujemy wsparcia. Z drugiej strony Legniczanie wskazują na problem odpływu z miasta młodzieży. Wielu młodych ludzi wyjeżdża na studia lub w poszukiwaniu atrakcyjnej pracy i już nie wraca do Legnicy. Respondenci ankiety postulują rozwiązania dotyczące wsparcia seniorów (domy spokojnej starości, wsparcie rodzin w opiece nad osobami starszymi) oraz działania mające na celu zatrzymać młodych ludzi w mieście (zwiększenie dostępności mieszkań, budowa żłobków publicznych lub częściowa refundacja pobytu dzieci w żłobkach prywatnych).

Niestety młodzi mieszkańcy wyjeżdżają na studia lub do pracy do innych miejscowości w Polsce. Część wraca po 35. roku życia (Legnica jest miastem przyjaznym i spokojnym) uciekając od życia w korporacji. Imigranci z Ukrainy, którzy pracują lokalnie wiążą swoją przyszłość z miastem. Oni mogą stanowić ważny potencjał miasta.

[Respondent 16, wywiad pogłębiony IDI]

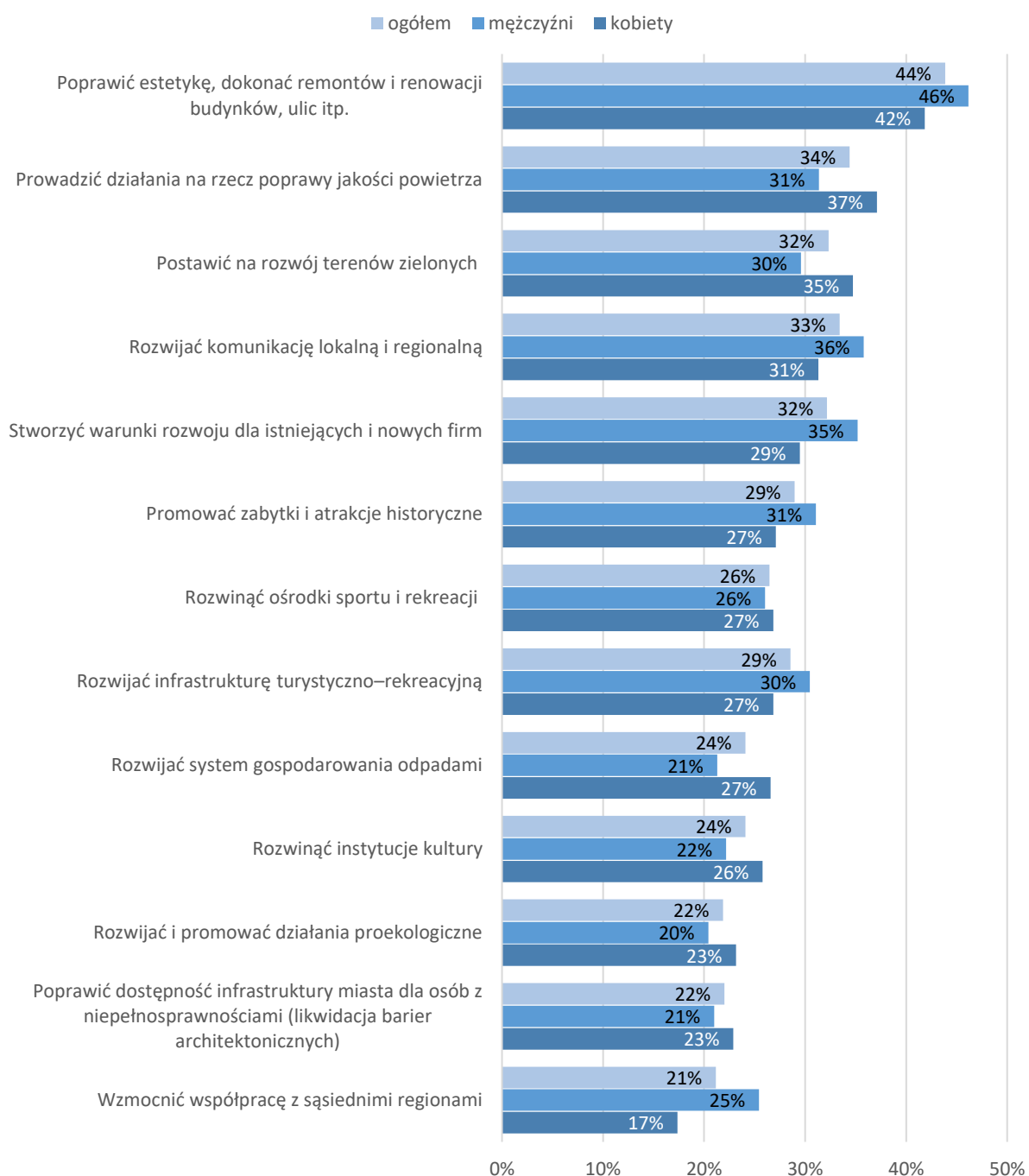
Respondenci wywiadów pogłębionych, podobnie jak badani w ankiecie, zauważają problemy demograficzne Legnicy (starzenie się społeczeństwa oraz odpływ ludzi młodych). Wskazują, że częściowym zaradzeniem wyludnianiu miasta jest napływ ludności pochodzenia ukraińskiego. Szacuje się, że imigrantów z Ukrainy może być w Legnicy obecnie około piętnastu tysięcy. Są to osoby, które pierwotnie przyjeżdżają w poszukiwaniu pracy, a z czasem ściągają do Polski swoje rodziny i osiadają tu na stałe. Zdaniem 44% mieszkańców najważniejszym wyzwaniem Legnicy w perspektywie najbliższych 10 lat jest poprawa estetyki miasta (remont i renowacja budynków, ulic itp.). Postulat ten znajduje potwierdzenie w wypowiedziach respondentów wywiadów pogłębionych. Rewitalizacja zdegradowanych terenów miasta jest szansą na wielu poziomach. Zwiększa atrakcyjność wizualną Legnicy, przyczynia się do rozwiązania problemów społecznych, podnosi jakość życia mieszkańców, podnosi atrakcyjność inwestycyjną i turystyczną miasta.

Infrastruktura miasta jest dużym potencjałem. Natomiast pewnym ograniczeniem jest wiek niektórych budynków w mieście i wynikająca z tego ochrona konserwatorska (funkcjonuje stary rys historyczny i bywa problem z budową nowych inwestycji).

[Respondent 14, wywiad pogłębiony IDI]

Kolejno 34% i 32% ankietowanych wskazało, że pilnymi zadaniami w najbliższych latach będzie poprawa jakości powietrza oraz rozwój terenów zielonych miasta. Podobny odsetek mieszkańców dostrzega potrzebę rozwoju komunikacji lokalnej i regionalnej. Także niemal co trzeci respondent zadeklarował, że pilnym zadaniem w Legnicy jest tworzenie warunków rozwoju dla istniejących i nowych firm. Rozkład wszystkich odpowiedzi na pytanie o najważniejsze wyzwania rozwojowe miasta przedstawiono na wykresie 47.

Wykres 47. Najważniejsze wyzwania Legnicy w perspektywie najbliższych 10 lat, wg płci respondentów i ogółem

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=718

Analiza w podziale na grupy wieku i wykształcenia pozwoliła na wyłonienie kilku specyficznych charakterystyk. Poprawa estetyki miasta oraz rozwój terenów zielonych jest według najstarszych respondentów istotnie mniej ważny niż w opinii pozostałych grup wiekowych. Z kolei znacznie częściej zauważają, że interwencji wymaga system gospodarowania odpadami. Kwestie estetyki miasta, jakości powietrza i rozwój terenów zielonych są najistotniejszymi wyzwaniami Legnicy według mieszkańców w wieku od 35 do 44 lat. Promocja zabytków i atrakcji historycznych oraz rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej to postulaty, które znalazły największe poparcie w grupie ankietowanych między 55. a 64. rokiem życia.

Tabela 52. Najważniejsze wyzwania Legnicy w perspektywie najbliższych 10 lat, wg wieku respondentów

Najważniejsze wyzwania Legnicy w perspektywie najbliższych 10 lat	18 – 24 lata	25 – 34 lata	35 – 44 lata	45 – 54 lata	55 – 64 lata	65 lat i więcej
Poprawić estetykę, dokonać remontów i renowacji budynków, ulic itp.	46%	51%	52%	48%	35%	29%
Rozwijać komunikację lokalną i regionalną	37%	33%	30%	36%	29%	38%
Prowadzić działania na rzecz poprawy jakości powietrza	20%	31%	42%	34%	34%	34%
Stworzyć warunki rozwoju dla istniejących i nowych firm	28%	33%	37%	25%	35%	32%
Postawić na rozwój terenów zielonych	26%	35%	38%	34%	33%	24%
Promować zabytki i atrakcje historyczne	33%	32%	29%	22%	34%	27%
Rozwijać infrastrukturę turystyczno–rekreacyjną	30%	34%	29%	29%	34%	18%
Rozwinąć ośrodki sportu i rekreacji	33%	25%	27%	28%	26%	24%
Rozwinąć instytucje kultury	30%	25%	23%	23%	21%	25%
Poprawić dostępność infrastruktury miasta dla osób z niepełnosprawnościami	28%	24%	24%	24%	21%	22%
Rozwijać system gospodarowania odpadami	17%	25%	19%	24%	26%	32%
Rozwijać i promować działania proekologiczne	22%	19%	23%	25%	18%	24%
Wzmocnić współpracę z sąsiednimi regionami	22%	27%	21%	16%	19%	22%

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=718

W analizie z uwzględnieniem poziomu wykształcenia wyróżnia się grupa respondentów z wykształceniem wyższym. Grupa ta zdecydowanie częściej niż pozostałe wskazywała, że najważniejszymi wyzwaniami Legnicy są poprawa estetyki miasta (60%), poprawa jakości powietrza (46%), rozwój terenów zielonych (43%) oraz stworzenie warunków rozwoju dla firm (38%). Dla ankietowanych legitymujących się wykształceniem zasadniczym zawodowym najistotniejszy jest rozwój komunikacji lokalnej i regionalnej oraz rozwój systemu gospodarowania odpadami (po 36%). Grupy ankietowanych z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym i średnim lub policealnym są zgodne co do tego, że priorytetami w działalności Legnicy powinny być poprawa estetyki miasta (kolejno 38% i 36%) oraz rozwój komunikacji lokalnej i regionalnej (38% i 34%).

Tabela 53. Najważniejsze wyzwania Legnicy w perspektywie najbliższych 10 lat, wg poziomu wykształcenia respondentów

Najważniejsze wyzwania Legnicy w perspektywie najbliższych 10 lat	podstawowe lub gimnazjalne	średnie lub policealne	zasadnicze zawodowe	wyższe, w tym licencjat
Poprawić estetykę, dokonać remontów i renowacji budynków, ulic itp.	38%	36%	29%	60%
Rozwijać komunikację lokalną i regionalną	38%	34%	36%	31%
Prowadzić działania na rzecz poprawy jakości powietrza	33%	27%	28%	46%
Promować zabytki i atrakcje historyczne	35%	28%	28%	29%
Postawić na rozwój terenów zielonych	25%	27%	22%	43%
Rozwijać infrastrukturę turystyczno–rekreacyjną	28%	32%	17%	31%
Stworzyć warunki rozwoju dla istniejących i nowych firm	20%	28%	30%	38%

Najważniejsze wyzwania Legnicy w perspektywie najbliższych 10 lat	podstawowe lub gimnazjalne	średnie lub policealne	zasadnicze zawodowe	wyższe, w tym licencjat
Rozwinąć instytucje kultury	28%	29%	17%	23%
Poprawić dostępność infrastruktury miasta dla osób z niepełnosprawnościami	30%	29%	12%	23%
Rozwinąć ośrodki sportu i rekreacji	23%	26%	28%	26%
Rozwijać system gospodarowania odpadami	23%	23%	36%	20%
Rozwijać i promować działania proekologiczne	23%	22%	16%	23%
Wzmocnić współpracę z sąsiednimi regionami	20%	22%	17%	22%

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=697

Poprawa estetyki miasta to najpilniejsze wyzwanie Legnicy zdaniem mieszkańców większości osiedli i dzielnic: Osiedle Asnyka (56%), Osiedle Sienkiewicza (55%), Tarninów (55%), Osiedle Kopernika (52%), Piekary (50%), Stare Miasto (50%), Bielany (49%), Zosinek (48%), Fabryczna (47%), Stare Piekary (47%), Piekary Wielkie (36%). Poza tym mieszkańcy Osiedla Asnyka wskazują na potrzebę rozwijania komunikacji lokalnej i regionalnej (44%) oraz poprawy dostępności infrastruktury miasta dla osób z niepełnosprawnościami (44%). Dla mieszkańców Osiedla Kopernika ważne są także działania na rzecz poprawy jakości powietrza (44%) oraz promocja zabytków i atrakcji historycznych (44%). Mieszkańcy Osiedla Piekary i Tarninowa poza poprawą estetyki miasta oczekują działań na rzecz rozwoju terenów zielonych (kolejno 45% i 48% wskazań). Dla mieszkańców Zakaczawia zdecydowanie najważniejszą kwestią jest rozwój terenów zielonych miasta (45%). Z kolei rozwój instytucji kultury to postulat najsilniej wyrażony przez mieszkańców Osiedla Białe Sady (38%). Mieszkańcy Osiedla Ptasie jako najważniejsze inwestycje do realizacji w ciągu najbliższych 10 lat wskazali rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej (41%) oraz rozwijanie systemu gospodarowania odpadami (38%). Wśród mieszkańców Piątnicy przeważały postulaty poprawy jakości powietrza (41%) i tworzenia warunków rozwoju dla istniejących i nowych firm (37%). Po 37% mieszkańców Przedmieścia Głogowskiego uważa, że najważniejszymi inwestycjami są promocja zabytków i atrakcji historycznych oraz rozwijanie ośrodków sportu i rekreacji. Zdaniem mieszkańców Przybkowa największym wyzwaniem Legnicy jest tworzenie warunków sprzyjających przedsiębiorczości (40%).

Na jeszcze jedno istotne wyzwanie, odbiegające od przytoczanych dotychczas, wskazali respondenci wywiadów pogłębionych. Ich zdaniem, ważnym zadaniem dla władz Legnicy jest poprawa komunikacji z mieszkańcami. Legniczanie nie są do końca świadomi, jakie funkcje pełni Urząd Miasta, nie mają też aktualnej wiedzy na temat realizowanych inwestycji. Lepsza komunikacja na linii władza – obywatele mogłaby skutkować większą akceptacją dla działań realizowanych przez Miasto oraz większą partycypacją społeczną Legniczan.

Tabela 54. Najważniejsze wyzwania Legnicy w perspektywie najbliższych 10 lat, wg miejsca zamieszkania respondentów

Dzielnica/Osiedle Legnicy	Poprawić estetykę, dokonać remontów i renowacji budynków, ulic itp.	Prowadzić działania na rzecz poprawy jakości powietrza	Rozwijać komunikację lokalną i regionalną	Stworzyć warunki rozwoju dla istniejących i nowych firm	Postawić na rozwój terenów zielonych	Rozwijać infrastrukturę turystyczno–rekreacyjną	Promować zabytki i atrakcje historyczne	Rozwijać ośrodki sportu i rekreacji	Rozwijać instytucje kultury	Rozwijać system gospodarowania odpadami,	Poprawić dostępność infrastruktury miasta dla osób z niepełnosprawnościami	Rozwijać i promować działania proekologiczne	Wzmocnić współpracę z sąsiednimi regionami
Bielany	49%	37%	33%	40%	37%	21%	35%	32%	23%	14%	25%	18%	21%
Fabryczna	47%	28%	40%	30%	23%	19%	32%	38%	21%	11%	21%	19%	15%
Kartuzy (Zakaczwie)	36%	34%	38%	28%	45%	23%	23%	26%	26%	26%	19%	19%	15%
Osiedle Asnyka	56%	32%	44%	29%	29%	26%	35%	21%	15%	32%	44%	29%	26%
Osiedle Białe Sady	28%	31%	25%	28%	28%	34%	22%	25%	38%	19%	22%	19%	19%
Osiedle Kopernika	52%	44%	28%	30%	36%	26%	44%	28%	28%	28%	24%	22%	20%
Osiedle Piekary	50%	29%	30%	39%	45%	30%	25%	25%	36%	25%	29%	13%	21%
Osiedle Ptasia	31%	24%	21%	38%	10%	41%	31%	28%	31%	38%	10%	21%	14%
Osiedle Sienkiewicza	55%	43%	31%	24%	40%	45%	21%	31%	17%	24%	21%	17%	26%
Osiedle Zosinek	48%	33%	25%	38%	30%	28%	18%	38%	23%	23%	18%	28%	20%
Piątnica	33%	41%	26%	37%	19%	19%	7%	22%	26%	26%	19%	22%	30%
Piekary Wielkie	36%	21%	24%	30%	21%	30%	33%	21%	15%	21%	18%	24%	24%
Przedmieście Głogowskie	17%	22%	32%	29%	27%	29%	37%	37%	29%	17%	20%	22%	27%
Przybków	30%	33%	33%	40%	17%	30%	37%	10%	13%	23%	27%	23%	23%
Stare Miasto	50%	53%	47%	32%	34%	26%	29%	18%	29%	42%	29%	29%	24%
Stare Piekary	47%	28%	38%	22%	16%	41%	22%	16%	19%	25%	31%	13%	28%
Tarninów	55%	42%	41%	31%	48%	27%	31%	23%	21%	28%	23%	34%	17%

Źródło: Badanie ilościowe PAPI/CAWI, n=697

Podsumowanie badań terenowych

Mieszkańcy dobrze oceniają warunki życia w Legnicy. Najwięcej zadowolenia wzbudza jakość i dostępność edukacji szkolnej, warunki mieszkaniowe oraz oferta handlowo-usługowa. Niedostatki są zauważane w dostępie do publicznej opieki zdrowotnej, w kwestii bezpieczeństwa mieszkańców oraz pomocy społecznej. Legnica jest postrzegana jako miasto stosunkowo niewielkie powierzchniowo, ale dysponujące szerokim wachlarzem usług publicznych i prywatnych. Dzięki temu łączy w sobie komfort życia w dużym mieście (łatwy dostęp do instytucji publicznych) oraz zalety mniejszego miasta (kompaktowość – możliwość szybkiego i sprawnego przemieszczania się; przystępne ceny towarów i usług). Mimo tego zagrożeniem dla rozwoju miasta jest niekorzystna struktura demograficzna. Na taki stan rzeczy składają się wysoki odsetek mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, niski przyrost naturalny oraz odpływ młodych ludzi do większych aglomeracji (głównie do Wrocławia).

Legnica dysponuje dużym potencjałem gospodarczym. Rozwinięty przemysł, prężnie działające duże zakłady pracy oraz dogodne położenie geograficzne miasta sprawiają, że problem bezrobocia praktycznie w nim nie występuje. Legnica jest miastem atrakcyjnym inwestycyjnie. Równoczesną szansą i zagrożeniem dla miasta jest bliskość Wrocławia. Z jednej strony umożliwia ona mieszkańcom korzystanie z wszelkich atutów miasta wojewódzkiego, a z drugiej sprawia, że część życia społecznego przenosi się do Wrocławia pozostawiając Legnicy funkcję „sypialni”. Nie jest to stan sprzyjający rozwojowi społecznemu miasta. Jako najpilniejsze potrzeby w zakresie infrastruktury miejskiej, zgłaszane są remonty i rozbudowa lokalnych dróg, chodników oraz ścieżek rowerowych i budowa parkingów. Mieszkańcy oczekują także poprawy estetyki miasta poprzez remont atrakcyjnej ale zniszczonej XIX – wiecznej zabudowy.

Legniczanie dobrze oceniają stan środowiska naturalnego oraz zieleni miejskiej. W ich opinii jest to ważny obszar funkcjonowania miasta, który należy rozwijać. Jednym z najważniejszych wyzwań Legnicy jest prowadzenie działań sprzyjających poprawie jakości powietrza. Postulaty te są szczególnie istotne w dobie gwałtownie postępujących zmian klimatu.

Zdaniem mieszkańców, szansą rozwojową dla Legnicy jest wspieranie funkcji turystycznej. Sprzyja temu baza gastronomiczna i hotelowa miasta. Z drugiej strony Legnica nie ma wystarczającej liczby zabytków i innych atrakcji turystycznych by móc przyciągnąć odwiedzających na dłużej. Dlatego kierunkiem, który wskazywali respondenci wywiadów pogłębionych jest rozwój turystyki weekendowej, biznesowej i sentymentalnej.